

การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

กิตติศักดิ์ มั่นทองพิทักษ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดานหลักศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

มกราคม ๒๕๕๗

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย)

การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

กิตติศักดิ์ มั่นทองพิทักษ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มกราคม ๒๕๕๗
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

B 16250

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ได้พิจารณาสารนิพนธ์
ของ นายกิตติศักดิ์ มั่นทองพิทักษ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี)

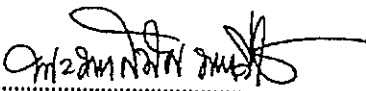
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูวิจิตรปัญญการณฺ์,ดร.)

..... กรรมการ
(ดร.ถวิล ลดาวัลย์)

..... กรรมการ
(ดร.สัมพันธ์ แก้วสมบัติ)

คณะศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

..... รักษาการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(พระมหาสมัคร มหาวิโร)

วันที่ 26 เดือนกันยายน พ.ศ. 2556

5520750532006: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การบริหารงานอาคารสถานที่/สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กิตติศักดิ์ มั่นทองพิทักษ์: การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา (ADMINISTRATION OF PREMISES IN BASIC EDUCATION INSTITUTES UNDER THE OFFICE OF NAKHON RATCHASIMA PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION) คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์: ดร. กฤตยาพร อดาว์ลัย, ปร.ด., ดร. วิมลพร สุวรรณแสนทวี, 139 หน้า, ปี พ.ศ. 2556.

สารนิพนธ์เล่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารอาคารสถานที่ และศึกษาแนวทางในการพัฒนา การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 404 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 89 คนและครูผู้สอนจำนวน 315 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 ค่า IOC ระหว่าง .66 – 1.00 และค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง .38 - .83 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างโดยการทดสอบที (t-test แบบ Independent samples) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ รองลงมาคือ ด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่

2. ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีปัญหาสูงที่สุด คือ การประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ รองลงมาคือ ด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ และด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ ส่วนด้านที่มีระดับปฏิบัติต่ำที่สุด คือ ด้านการใช้อาคารสถานที่

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติมากกว่าครูผู้สอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ด้านการควบคุม ดูแลอาคารสถานที่ มีการปฏิบัติ และด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ส่วนด้านอื่นมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีปัญหาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่และ ด้านการประเมินผลการดำเนินงาน อาคารสถานที่ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการใช้อาคารสถานที่ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นมีปัญหาไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

6. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมมีปัญหาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้าน 4 และ 5 มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นมีปัญหาไม่แตกต่างกัน

7. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา สถานศึกษาควรศึกษาสภาพการวางแผนงานการสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงมีการจัดให้บริการอาคารสถานที่แก่ชุมชนและมีการใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด ควรมีการบำรุงรักษาซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีควรมีการศึกษาสภาพการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศที่ร่มรื่นสวยงามมีการจัดบุคลากรรับผิดชอบควบคุมดูแลอาคารสถานที่และควรมีการควบคุมดูแลอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน ควรมีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่เป็นระยะอย่างต่อเนื่องและมีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศงานอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ

5520750532006: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: ADMINISTRATION OF PREMISES BASIC EDUCATION INSTITUTES

KITTISAK MUNTHONGPITAK: ADMINISTRATION OF PREMISES IN BASIC EDUCATION INSTITUTES UNDER THE OFFICE OF NAKHON RATCHASIMA PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION ADVISOR COMMITTEE: KRITTAYAKORN LADAWAN, Ph.D., WIMONPORN SUWANNASAENTAWEE, Ph.D., 139 P., B.E. 2013.

The main purposes of this research were to: 1) study managerial states and problems in basic education institutes under the Office of Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization (ONRPAO), 2) compare those here under ONRPAO, resting on school statuses and sizes and 3) examine suggestions on developing premises management. The sample employed for conducting the research comprised 89 school administrators and 315 teachers, totaling 414 subjects. The research instrument was Likert-type questionnaires endowed with the reliability for the whole version at 0.96, IOC between .66 and 1.00, and discrimination between .38 and .84. Data were computed with the ready-made computer software package. The statistics exploited for computing data encompassed: frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation; comparing differences by making use of t-test (Independent Samples) and F-test (One-way ANOVA).

The research's results showed the following findings.

1. Managerial states and problems in basic education institutes under ONRPAO were rated at '4th scale' in the overall aspect. Considering a single aspect in descending orders of managerial states, they included the aspect of: 1) premises construction, 2) premises control and supervision, and 3) premises maintenance respectively.

2. Managerial problems in basic education institutes under ONRPAO in both the overall aspect and a single one were rated at 'low scale'. Considering a single aspect in descending orders of managerial problems, they included: 1) operational

assessment of premises; 2) premises control and supervision, 3) building construction; 4) the use of premises.

3. The comparative results of managerial states of premises in basic education institutes under ONRPAO, as classified by statuses, were differently practised in the overall aspect, with the statistical significance at .01, by which school administrators were practised more than school teachers. With a single aspect taking into account in descending order of managerial states, aspects of premises maintenance, premises control and supervision and operational assessment of premises were differently practised with the statistical significance at .01, whereas other aspects were otherwise.

4. The comparative results of managerial problems of premises in basic education institutes under ONRPAO showed no significant differences in the overall aspect. With a single aspect taking into account, aspects of premises control and supervision as well as operational assessment of premises had different problems with the statistical significance at .01, while the use of premises revealed significant difference with the statistical significance at .05. As for other aspects, they were of no differences.

5. The comparative results of managerial states of premises in basic education institutes under ONRPAO, as classified by school sizes, were practised the same.

6. The comparative results of managerial problems of premises in basic education institutes under ONRPAO, classified by school sizes, were of no differences in the overall aspect. When taking into account a single aspect, 4th and 5th aspects showed significant differences with the statistical significance at .01; whereas other aspects were otherwise.

7. Guidelines on enhancing management of premises in basic education institutes under ONRPAO were recommended in enumeration.

First, school administrators should conduct the study on planning states of constructing a building and the land and should have it developed to dispense it with surrounding communities, and use them worthily and lead to highly-valued benefits. Secondly, there should have regular maintenance and repair of premises to sustain

good working conditions. Thirdly, there should have the study on repairs and development of buildings with shady and attractive atmospheres, assigning personnel held responsible for premises control and supervision. Fourthly, there should have premises control and supervision with regard to students' securities. Finally, there should have periodically continual assessment of using premises and systematic data collection of information on using them.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถของ พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ดร. ประธานกรรมการสอบ ดร.กฤตยากร ภาววัลย์ กรรมการที่ปรึกษาหลัก ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวิ กรรมการที่ปรึกษาร่วม ดร.ถวิล ลดาวัลย์, ดร.สัมฤทธิ์ แก้วสมบัติ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ขอขอบคุณ นายบริบูรณ์ จงปัทนา นายเรืองชัย แก้วอาจ นายชยานนธ์ มนต์รี นายสมาน พบวันดี ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง พร้อมให้คำแนะนำเพิ่มเติม จนได้เครื่องมือที่สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ นายแพทย์สำเร็จ แหียงกระโทก นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ นายสุรศรี มั่นทองพิทักษ์ นางวัฒนา มั่นทองพิทักษ์ นางพัชรี มั่นทองพิทักษ์ ที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจมาโดยตลอดจนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบคุณความดีแด่ บิดา มารดา และครู-อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และให้คำแนะนำที่ดีตลอดมา

กิตติศักดิ์ มั่นทองพิทักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
ประกาศคุณูปการ.....	จ
สารบัญ.....	ท
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	11
หลักการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.....	11
หลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	20
การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา.....	29
หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวกับการบริหารงานอาคารที่สถานที่.....	41
บริบทสถานศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	60
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	99
สรุปผลการวิจัย.....	99
อภิปรายผลการวิจัย.....	103
ข้อเสนอแนะ.....	108
บรรณานุกรม.....	110
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	115
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	117
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	121
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม.....	123
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ.....	135
ประวัติย่อของวิจัย.....	139

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 62
2	แสดง จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 71
3	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคาร สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน..... 72
4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคาร สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ..... 73
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคาร สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการใช้อาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ..... 74
6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคาร สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ..... 75
7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ..... 76
8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคาร สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ..... 77
9	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคาร สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน..... 78
10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ..... 79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการใช้อาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ.....	80
12	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคาร สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ.....	81
13	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ.....	82
14	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคาร สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ.....	83
15	แสดงการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารและครูผู้สอนโดยภาพรวมและรายด้าน.....	84
16	แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมและรายด้าน.....	85
17	แสดงการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน.....	86
18	แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการการบริหารอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน.....	88
19	แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	แสดงผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน.....	91
21	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการควบคุม ดูแลอาคารสถานที่.....	92
22	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่.....	93
23	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการสร้างอาคารสถานที่.....	94
24	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการใช้อาคารสถานที่.....	95
25	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่.....	96
26	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการควบคุม ดูแลรักษาอาคารสถานที่.....	97

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....

60

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายในการดำเนินการร่วมกันไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชนและชุมชน การจัดการศึกษาของไทยส่วนมากยังยึดการจัดการศึกษาในระบบเป็นหลักการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ ยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ ความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ ซึ่งต้องกำหนดแนวทาง ในการบริหารการจัดการศึกษา อันจะนำไปสู่การปฏิรูประบบบริหารจัดการ จากเดิมที่เน้นการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางไปสู่การบริหารแบบกระจายอำนาจ (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 1) โดยเฉพาะในมาตรา 39 ได้กำหนดความสำคัญให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้การศึกษาสร้างคน และสร้างความรู้สู่สังคม คุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพ และประสิทธิภาพ และมาตรา 41 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของท้องถิ่น(กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2549, หน้า 103-104) อีกทั้งได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2543 ส่งผลให้เกิดการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในโรงเรียน ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความพร้อมและความสมัครใจ ตามคู่มือการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่กระทรวงศึกษาธิการจัดทำขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ.2548 ณ ห้องประชุมชั้น 2 ตึกสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีหลังใหม่ ทำเนียบรัฐบาล ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอรับโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีการศึกษา 2549 รวมจำนวน 370 แห่งผ่านเกณฑ์การประเมินและ

ได้รับการอนุมัติให้ถ่ายโอน 245 แห่ง (แหล่งที่มา:http://www.thaiedresearch.org/thaied_news/) ซึ่งในจำนวนนี้เป็นสถานศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา 58 แห่ง ที่สมัครใจถ่ายโอนและได้รับอนุมัติ เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2550 (องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา, 2551, หน้า ก- 2)

กรมการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางการถ่ายโอนให้กับสถานศึกษาที่ถ่ายโอนมาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า สิทธิประโยชน์และความก้าวหน้าของบุคลากรที่ถ่ายโอนต้องไม่ต่ำกว่าที่เคยได้เมื่อครั้งที่ยังสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่เป็นตัวเงิน เช่น เงินเดือนและเงินเพิ่มอื่นๆ ที่จ่ายควบคู่เงินเดือน ค่าตอบแทนต่าง ๆ สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ตัวเงิน ความก้าวหน้าในวิชาชีพ นอกจากนี้ข้าราชการครูที่ถ่ายโอนมาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังจะได้รับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการเพิ่มเติม เช่น ประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ (โบนัส) ไม่เกิน 5 เท่าของอัตราเงินเดือน พนักงานจ้างทั่วไป (ลูกจ้างชั่วคราว) ได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพ มีการสำรวจขวัญและกำลังใจของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการบริหารงานบุคคล พบว่าบุคลากรขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน บุคลากรได้รับมอบหมายงานไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ (อรุณ จันทวานิช, 2551)

สภาพการณ์และปัญหาการปฏิรูปการศึกษาทั้งปวงข้างต้นนำมาสู่การตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ซึ่งออกตามความแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่กำหนดให้รัฐต้องถ่ายโอนภารกิจบริการสาธารณะที่ซ้ำซ้อน หรือที่รัฐจัดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขณะเดียวกับพระราชบัญญัติการศึกษาได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถขอรับการถ่ายโอนสถานศึกษา หรือจัดการศึกษาได้ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของท้องถิ่น มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนมากที่ไม่ต้องการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องยุ่งยากซับซ้อน และเป็นภาระระยะยาว ไม่เห็นผลทันตา ไม่ให้ผลทางการเมืองที่ต้องการผลตอบแทนโดยเร็ว แต่แท้ที่จริงแล้วการลงทุนด้านการศึกษาเป็นภาระสังคมที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเร่งดำเนินการและนอกเหนือจากงบประมาณที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเติมลงไปมากเท่าใด จะก่อสร้างอาคารเรียนใหญ่โตขนาดไหน แต่ถ้าไม่เคยใส่ใจลงไปดูปัญหาก็คงไม่เกิดประโยชน์อะไรการจัดการศึกษาก็ไม่สามารถที่จะเจริญงอกงามได้

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดระบบบริการสาธารณะและการศึกษาเป็นสาธารณะที่รัฐเข้าไปดำเนินการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นภารกิจที่ซ้ำซ้อนต้องถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเองสิ่งนี้ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของ

การจัดการศึกษาประเทศไทยถือเป็นงานที่ทำทายเป็นอย่างยิ่งเมื่อภารกิจพัฒนาทรัพยากรอันสำคัญยิ่งของชาติที่ดำเนินการโดยกระทรวงศึกษาธิการมาโดยตลอดและต้องถ่ายโอนภารกิจด้านนี้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ การให้ท้องถิ่นบริหารจัดการศึกษานั้นเกิดตามแนวคิดที่ว่าต้องการคืนการศึกษาให้ชุมชนที่มีการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สมชาย บำรุงทรัพย์, 2543, หน้า 649) อย่างไรก็ตามยังไม่มีศึกษารูปแบบและวิธีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม ท้องถิ่นควรมีบทบาทและหน้าที่อย่างไรในการจัดการศึกษา (พิบูลย์พันธ์ สาทอง, 2542, หน้า 12) ได้สรุปความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักปกครองตนเองแบ่งเบาภาระของรัฐบาลการปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ การปกครองท้องถิ่นเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองโดยยึดหลักการกระจายอำนาจทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

การจัดการงานอาคารสถานที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่โอนย้ายเข้ามาอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีลักษณะงานที่จัดแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษา การแต่งตั้ง หรือการมอบหมายงานจากหัวหน้าสถานศึกษา ความพร้อมของบุคลากร ความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน เช่น สถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ มักจะจัดขบข่างานอาคารสถานที่ให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษา ส่วนสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กจะมีการกำหนดขบข่างานให้น้อยลงโดยรวมงานที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันเป็นหมวดหมู่เดียวกัน ทั้งนี้มีข้อจำกัดเรื่องบุคลากร และการแบ่งสายงานการบริหารในสถานศึกษาให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติให้มากขึ้น

งานอาคารสถานที่ก็เป็นงานหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของงานอื่นและงานคุณภาพการศึกษา งานอาคารสถานที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความเจริญงอกงามทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคมของนักเรียนเป็นอย่างมากและพบว่า การปฏิบัติงานอาคารสถานที่ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถปฏิบัติงานด้านอาคารสถานที่ได้ครบตามเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา เนื่องจากขาดแผนผังที่จัดทำอย่างเต็มรูปแบบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรควบคุม ตรวจสอบการปฏิบัติงานอาคารสถานที่ให้ถูกต้องตามระเบียบโดยเคร่งครัดและเกิดประโยชน์ต่อทางราชการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสวงหาความร่วมมือจากชุมชนแก้ปัญหาความขาดแคลนด้านอาคารสถานที่ ตลอดจนตั้งความคาดหวังให้มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดสร้างและบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างเพียงพอ ควรศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานอาคาร

สถานที่และปัญหาการขยายโอกาสทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีผู้วิจัย การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษา พบว่าในการใช้งานอาคารสถานที่งบประมาณที่ จัดสรรให้สถานศึกษามีน้อยทำให้มีอาคารไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน จำเป็นต้องมีการวางแผนการใช้อาคารให้เกิดผลคุ้มค่าที่สุดโดยใช้ทุกส่วนของอาคารให้เกิดประโยชน์สูงสุดเหมาะสม ยืดหยุ่น และเอื้อประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและชุมชน (ละมัย พวงเพชร, 2547, หน้า 60) และการวิจัยเรื่องการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา อาคารสถานที่ของสถานศึกษาโดยส่วนมากไม่เพียงพอ ต่อจำนวนนักเรียน มีความเก่า และชำรุดเป็นอย่างมาก ไม่ได้รับการซ่อมแซมปรับปรุง จาก หน่วยงานต้นสังกัด โดยเฉพาะในสถานศึกษาขนาดเล็ก ดังนั้นควรมีการจัดสรรงบประมาณในการ ซ่อมแซมปรับปรุงอาคารสถานที่ให้มากยิ่งขึ้น ควรมีการรื้อถอนอาคารที่ไม่ปลอดภัย เก่าชำรุด รวมทั้งจะต้องมีการก่อสร้างเพิ่มเติมแทนที่อาคารเก่าที่ชำรุดเสียหายไป(สังวาล วุฒิเสลา, 2548, หน้า 99)

ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานอาคารสถานที่ของสถานศึกษาที่สังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อาคารที่มีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปก็ควรมีการตรวจสอบสภาพ ของอาคารสถานที่ระบบสาธารณูปโภคภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้องค์การ บริหารส่วนจังหวัดควรจัดสรรทรัพยากรด้านงบประมาณในการสร้างและบำรุงรักษาอาคารเรียนให้ เพียงพอและอย่างทั่วถึง ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่อย่าง สม่าเสมอ เพื่อจะได้นำผลการประเมินมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีสภาพดีมี ความพร้อมในการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้รับความร่วมมือจากครูในสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง

ด้วยเหตุผลสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงาน อาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำ ผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานอาคารสถานที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องและ ผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสภาพและขนาดสถานศึกษา

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถาน
ศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานอาคาร
สถานที่ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน

1.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานอาคาร
สถานที่ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน

1.3.3 บุคลากรในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงาน
อาคารสถานที่ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่แตกต่างกัน

1.3.4 บุคลากรในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงาน
อาคารสถานที่ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2552 จำนวนทั้งสิ้น 1,839 คน จำแนกเป็น

1.4.1.1.1 จำแนกตามสถานภาพ

- ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	115 คน
- ครูผู้สอน	จำนวน	1,724 คน
	รวม	1,839 คน

1.4.1.1.2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

- ขนาดเล็ก	จำนวน	586 คน
- ขนาดกลาง	จำนวน	629 คน
- ขนาดใหญ่	จำนวน	624 คน
	รวม	1,839 คน

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 404 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie&Morgan) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา และหาสัดส่วนตามประชากร ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายของแต่ละกลุ่ม (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 43-46) จำแนกได้ดังนี้

1.4.1.2.1 จำแนกตามสถานภาพ

- ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 89 คน
- ครูผู้สอน จำนวน 315 คน

1.4.1.2.2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

- ขนาดเล็ก จำนวน 133 คน
- ขนาดกลาง จำนวน 142 คน
- ขนาดใหญ่ จำนวน 129 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

1.4.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพ และขนาดสถานศึกษา จำแนกเป็น 2 สถานภาพ ได้แก่

- ผู้บริหารสถานศึกษา
- ครูผู้สอน

1.4.2.2 ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น 3 ขนาด ได้แก่

- ขนาดเล็ก
- ขนาดกลาง
- ขนาดใหญ่

1.4.2.3 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามหลักการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จะมีขอบข่ายครอบคลุมลักษณะงาน 5 ด้าน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 5 ด้านคือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2547, หน้า 223)

- ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่
- ด้านการใช้อาคารสถานที่

- ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่
- ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่
- ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่

1.4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ตามกรอบงานอาคารสถานที่ ของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จะมีข้อข่ายครอบคลุมลักษณะงาน 5 ด้านมีดังนี้(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2547, หน้า 223) การสร้างอาคารสถานที่เป็นการวางผังบริเวณอาคาร การควบคุมดูแลการก่อสร้าง การตกแต่งจัดระเบียบ ตลอดจนการรื้อถอนอาคารสถานที่ส่วนการใช้อาคารสถานที่นั้นเป็นการกำหนดการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ที่จะรวมถึงการประดับตกแต่ง ซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้คงสภาพเดิม หรือเพิ่มเติมให้เกิดประโยชน์โดยคุ้มค่าที่สุดนอกจากนี้การควบคุมดูแลอาคารสถานที่เป็นการควบคุมดูแลโดยทั่วไป การกำกับติดตามผลการใช้ การบำรุงรักษา รวมถึงการควบคุมการปฏิบัติงานอาคารสถานที่ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และแบบแผนของทางราชการและสุดท้ายต้องมีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด

1.4.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

1.4.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา เดือนพฤษภาคม – เดือนสิงหาคม 2556

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 เป็นข้อเสนอเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการนำไปปรับปรุงใช้ในการบริหารงานอาคารสถานที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

1.5.2 เป็นข้อเสนอเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนำไปใช้เป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานอาคารสถานที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

1.5.3 เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาในการบริหารงานอาคารสถานที่ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

1.5.4 เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่น ๆ นำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การวางแผนปฏิบัติหรือการตัดสินใจการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา และสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่น ๆ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารงานอาคารสถานที่ หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ดำเนินงานอาคารสถานที่ ร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยทั่วไป แล้วงานอาคารสถานที่จะมีขอบข่ายครอบคลุมลักษณะงาน 5 งาน ดังต่อไปนี้

การจัดสร้างอาคารสถานที่ หมายถึง การควบคุมการก่อสร้าง การตกแต่งจัดระเบียบ ให้เป็นไปตามหลักการจัดอาคารสถานที่ของสถานศึกษาตลอดจนการรื้อถอนอาคารสถานที่ อาทิเช่น มีการศึกษาสภาพงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการศึกษาสภาพจัดทำแผนยุทธศาสตร์งานอาคารสถานที่และปรับปรุง

การใช้อาคารสถานที่ หมายถึง การกำหนดวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์ใช้สอยมากที่สุด ต่อการเรียนการสอนโดยตรงต่อการเกิดการเรียนรู้ในห้องเรียนของนักเรียนและต่อชุมชน อาทิเช่น การวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสม การจัดทำแผนผังอาคารสถานที่อย่างชัดเจน

การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ หมายถึง การประดับตกแต่งและซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้คงสภาพเดิมหรือเพิ่มเติมเพื่อให้ประโยชน์ โดยคุ้มค่าที่สุด อาทิเช่น มีการวิเคราะห์สภาพการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การตรวจสอบสภาพอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ

การควบคุมดูแลอาคารสถานที่ หมายถึง การควบคุมดูแลโดยทั่วไป เป็นการกำกับติดตามผลการใช้ การบำรุงรักษา การตกแต่ง รวมถึงการควบคุมการปฏิบัติงานอาคารสถานที่ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและแบบแผนของทางราชการ ที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น การจัดเก็บเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ การปฏิบัติตามระเบียบการควบคุม ดูแลอาคารสถานที่อย่างถูกต้อง

การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ หมายถึงการดำเนินการประเมินผลการใช้เพื่อ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงแนวทางการดำเนินงานด้านนี้ ให้เหมาะสมเพื่อประโยชน์สูงสุด และเพื่อเก็บข้อมูลสำหรับการวางแผนดำเนินงานอาคารสถานที่ของปีถัดไป อาทิเช่น การจัดเก็บ เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ การปฏิบัติตามระเบียบการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่อย่างถูกต้อง

สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ หมายถึง การปฏิบัติจัดทำสนับสนุนงานที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารงานอาคารสถานที่ ในทั้ง 5 ด้าน คือ การจัดสร้างอาคารสถานที่ การใช้ อาคารสถานที่ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การควบคุมดูแลอาคารสถานที่ การประเมินผลการใช้ อาคารสถานที่

ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ หมายถึง อุปสรรคในการดำเนินงานที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดนครราชสีมาในทั้ง 5 ด้าน คือการจัดสร้างอาคารสถานที่ การใช้อาคารสถานที่ การ บำรุงรักษาอาคารสถานที่ การควบคุมดูแลอาคารสถานที่ การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่

สถานภาพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

บุคลากร หมายถึง ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดนครราชสีมา

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การแบ่งสถานศึกษาที่ใช้นักเรียนเป็นตัวกำหนด โดยจำแนกเป็น

สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึงสถานศึกษาที่มีนักเรียนจำนวน 120 คนลงมา

สถานศึกษาขนาดกลาง หมายถึงสถานศึกษามีนักเรียนจำนวน 121-300 คน

สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึงสถานศึกษามีนักเรียนจำนวนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

(สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษา วิทยาลัยหรือหน่วยงานการศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับงบประมาณจากรัฐแต่ละแห่ง ยกเว้นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและศูนย์การเรียนรู้

สถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา หมายถึง เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานอาคารสถานที่ และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 หลักการ แนวคิด และทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
- 2.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.3 การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
- 2.4 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานอาคารสถานที่
 - 2.4.1 การจัดสร้างอาคารสถานที่
 - 2.4.2 การใช้อาคารสถานที่
 - 2.4.3 การบำรุงรักษาอาคารสถานที่
 - 2.4.4 การควบคุมดูแลอาคารสถานที่
 - 2.4.5 การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่
- 2.5 องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 หลักการ แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีหลักและกระบวนการบริหาร การบริหาร การศึกษา หลักการแนวคิดในการบริหาร ภาพรวมของ การบริหารทั้งนี้เพื่อให้การจัดการบริหาร สถานศึกษามีความเหมาะสมผู้เขียนจะได้กล่าวถึงประเด็นดังกล่าวเพื่อให้เกิดความเข้าใจและ มุมมองในการบริหารสถานศึกษาอย่างขึ้นต่อไป

คำจำกัดความ

คำว่า "การบริหาร"(Administration) ใช้ในความหมายกว้าง ๆ เช่น การบริหารราชการ อีกคำหนึ่ง คือ " การจัดการ" (Management) ใช้แทนกันได้ กับคำว่า การบริหาร ส่วนมาก หมายถึง การจัดการทางธุรกิจมากกว่าโดยมีหลายท่านได้ระบุดังนี้ Peter F Drucker : คือ ศิลปะ ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น

ภาวิตา ธาธาศรีสุทธิ (2542, หน้า 2) Herbert A. Simon :กล่าวว่าคือ กิจกรรมที่บุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ร่วมกัน การบริหาร หมายถึง ศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็น ผลสำเร็จ กล่าวคือ ผู้บริหารไม่ใช่เป็นผู้ปฏิบัติ แต่เป็นผู้ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติทำงานจนสำเร็จตาม จุดมุ่งหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว (Simon) การบริหาร คือ กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (Sergiovanni) การบริหาร คือ การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่รวมปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Barnard) การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างๆอย่างทีบุคคลร่วมกันกำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมี ระบบและให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2542, หน้า 1) ส่วนคำว่า "การบริหารการศึกษา" หมายถึง กิจกรรม ต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน นับแต่ บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความ ต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัย ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของ สังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

ภาวิตา ธาธาศรีสุทธิ (2542, หน้า 6) คำว่า "สถานศึกษา" หมายความว่าสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ศูนย์การ เรียน วิทยาลัย วิทยาลัยชุมชน สถาบันหรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและตามประกาศ กระทรวง(พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2547, หน้า 23)

การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ การบริหารเป็นสาขาวิชาที่มีการจัดการระเบียบอย่าง เป็นระบบ คือมีหลักเกณฑ์และทฤษฎีที่ฟังเชื่อถือได้ อันเกิดจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อ ประโยชน์ในการบริหาร โดยลักษณะนี้ การบริหารจึงเป็นศาสตร์ (Science) เป็นศาสตร์สังคม ซึ่ง อยู่กลุ่มเดียวกับวิชาจิตวิทยา สังคมวิทยา และรัฐศาสตร์แต่ถ้าพิจารณาการบริหารในลักษณะของ การปฏิบัติที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารแต่ละคน ที่จะ ทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการและทฤษฎีไปปรับใช้ในการ ปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อม การบริหารก็จะมีลักษณะเป็นศิลป์ (Arts) ปัจจัยสำคัญการบริหารที่สำคัญมี 4 อย่าง ที่เรียกว่า 4Ms ได้แก่

1. คน (Man)
2. เงิน (Money)
3. วัสดุสิ่งของ(Materials)
4. การจัดการ (Management)

กระบวนการบริหารการศึกษา จากหลักการบริหารทั่วไป 14 ข้อของ Fayol ทำให้ต่อมา Luther Gulick ได้นำมาปรับต่อยอดเป็นที่รู้จักกันดีในตัวย่อที่เรียกว่า "POSDCoRB" กลายเป็นคัมภีร์ของการจัดองค์การในต้นยุคของศาสตร์การบริหารซึ่งตัวย่อแต่ละตัวมีความหมายดังนี้

- P – Planning หมายถึง การวางแผน
 O – Organizing หมายถึง การจัดองค์การ
 S – Staffing หมายถึง การจัดคนเข้าทำงาน
 D – Directing หมายถึง การสั่งการ
 Co – Coordinating หมายถึง ความร่วมมือ
 R – Reporting หมายถึง การรายงาน
 B – Budgeting หมายถึง งบประมาณ

ความหมายของทฤษฎีและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา ทฤษฎี หมายถึง แนวความคิดหรือความเชื่อที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์มีการทดสอบและการสังเกตจนเป็นที่แน่ใจ ทฤษฎีเป็น เซต(Set) ของมโนทัศน์ที่เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน เป็นข้อสรุปอย่างกว้างที่พรรณนาและอธิบายพฤติกรรมหรือองค์การทางศึกษา อย่างเป็นระบบ ถ้าทฤษฎีได้รับการพิสูจน์บ่อย ๆ ก็จะกลายเป็นกฎเกณฑ์ ทฤษฎีเป็นแนวความคิดที่มีเหตุผลและสามารถนำไปประยุกต์ และปฏิบัติได้ ทฤษฎีมีบทบาทในการให้คำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏทั่วไปและชี้แนะการวิจัย

ทฤษฎีทางการบริหารและวิวัฒนาการการบริหารการศึกษา

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2542, หน้า 10) ระยะเวลาที่ 1 ระหว่าง ค.ศ. 1887 – 1945 ยุคนี้ทฤษฎี การบริหารสมัยดั้งเดิม (The Classical organization theory) แบ่งย่อยเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ของเทย์เลอร์(Scientific Management)ของเฟรดเดอริก เทย์เลอร์ (Frederick Taylor) ความมุ่งหมายสูงสุดของแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์คือ จัดการบริหารธุรกิจหรือโรงงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด Taylor มองคนงานแต่ละคนเปรียบเสมือนเครื่องจักรที่สามารถปรับปรุงเพื่อเพิ่มผลผลิตขององค์การได้ เจ้าของตารับ "The one best way" คือประสิทธิภาพของการทำงานสูงสุดจะเกิดขึ้นได้ต้องขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 3 อย่างคือ

- 1.1 เลือกคนที่มีความสามารถสูงสุด (Selection)
- 1.2 ฝึกอบรมคนงานให้ถูกวิธี (Training)
- 1.3 หาสิ่งจูงใจให้เกิดกำลังใจในการทำงาน (Motivation)

เทย์เลอร์ ก็คือผลผลิตของยุคอุตสาหกรรมในงานวิจัยเรื่อง "Time and Motion Studies" เวลาและการเคลื่อนไหว เชื่อว่ามีวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เพียงวิธีเดียวที่ดีที่สุด เขาเชื่อในวิธีแบ่งงานกันทำ ผู้ปฏิบัติระดับล่างต้องรับผิดชอบต่อระดับบน เทย์เลอร์ เสนอ ระบบการจ้างงาน(จ่ายเงิน)บนพื้นฐานการสร้างแรงจูงใจ สรุปหลักวิทยาศาสตร์ของเทย์เลอร์สรุปง่ายๆประกอบด้วย 3 หลักการดังนี้

1. การแบ่งงาน (Division of Labors)
2. การควบคุมดูแลบังคับบัญชาตามสายงาน (Hierarchy)
3. การจ่ายค่าจ้างเพื่อสร้างแรงจูงใจ (Incentive payment)

2. กลุ่มการบริหารจัดการ(Administration Management) หรือ ทฤษฎีบริหารองค์การอย่างเป็นทางการ(Formal Organization Theory) ของ อังรี ฟาโยล (Henri Fayol) บิดาของทฤษฎีการปฏิบัติการและการจัดการตามหลักบริหาร ทั้ง Fayol และ Taylor จะเน้นตัวบุคคล ปฏิบัติงาน + วิธีการทำงาน ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลแต่ก็ไม่มองด้าน "จิตวิทยา" ภาววิชาธรราศรีสุทธิ (2542, หน้า 17) Fayol ได้เสนอแนวคิดในเรื่องหลักเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป 14 ประการ แต่ลักษณะที่สำคัญ มีดังนี้

- 2.1 หลักการงานเฉพาะทาง (Specialization) คือการแบ่งงานให้เกิดความชำนาญเฉพาะทาง
- 2.2 หลักสายบังคับบัญชา เริ่มจากบังคับบัญชาสูงสุดสู่ระดับต่ำสุด
- 2.3 หลักเอกภาพของบังคับบัญชา (Unity of Command)
- 2.4 หลักขอบข่ายของการควบคุมดูแล (Span of control) ผู้ดูแลหนึ่งคนต่อ 6 คนที่จะอยู่ใต้การดูแลจึงจะเหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่สุด
- 2.5 การสื่อสารแนวตั้ง (Vertical Communication) การสื่อสารโดยตรงจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง
- 2.6 หลักการแบ่งระดับการบังคับบัญชาให้น้อยที่สุด คือ ไม่ควรมีสายบังคับบัญชายืดยาว หลายระดับมากเกินไป
- 2.7 หลักการแบ่งความรับผิดชอบระหว่างสายบังคับบัญชาและสายเสนาธิการ (Line and Staff Division)

3. ทฤษฎีบริหารองค์การในระบบราชการ(Bureaucracy) มาจากแนวคิดของ แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) ที่กล่าวถึงหลักการบริหารราชการประกอบด้วย

3.1 หลักของฐานอำนาจจากกฎหมาย

3.2 การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ ที่ต้องยึดระเบียบกฎเกณฑ์

3.3 การแบ่งงานตามความชำนาญการเฉพาะทาง

3.4 การแบ่งงานไม่เกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตัว

3.5 มีระบบความมั่นคงในอาชีพ จะอย่างไรก็ตามระบบราชการก็มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ซึ่งในด้าน ข้อเสีย คือ สายบังคับบัญชาที่ยาวการทางานต้องอ้างอิงกฎระเบียบ จึงชักช้าไม่ทันการแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน เรียกว่า ระบบ "Red tape" ในด้านข้อดี คือ ยึดประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก การบังคับบัญชา การเลื่อนขั้นตำแหน่งที่มีระบบระเบียบ แต่ในปัจจุบันระบบราชการกำลังถูกแทรกแซงทางการเมืองและทางเศรษฐกิจ ทำให้เริ่มมีปัญหา

ระยะที่ 2 ระหว่าง ค.ศ. 1945 – 1958 ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2542, หน้า 10) ยุคทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) Follette ได้นำเอาจิตวิทยามาใช้และได้เสนอการแก้ปัญหาความขัดแย้ง(Conflict) ไว้ 3 แนวทางดังนี้

1. Domination คือ ใช้อำนาจอีกฝ่ายสยบลง คือให้อีกฝ่ายแพ้ให้ได้ ไม่ดีนัก

2. Compromise คือ คนละครึ่งทาง เพื่อให้เหตุการณ์สงบโดยประนีประนอม

3. Integration คือ การหาแนวทางที่ไม่มีใครเสียหน้า ได้ประโยชน์ทั้ง 2 ทาง (ชนะ ชนะ) นอกจากนี้ Follette ให้ทัศนะน่าฟังว่า "การเกิดความขัดแย้งในหน่วยงานเป็นความพקר่องของการบริหาร" ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2542, หน้า 25) การวิจัยหรือการทดลองฮอว์ธอร์น(Hawthon Experiment) ที่ เมโย(Mayo) กับคณะทการวิจัยเริ่มที่ข้อสมมติฐานว่าสิ่งแวดล้อมมีผลต่อประสิทธิภาพการทางานของคนงาน มีการค้นพบจากการทดลองคือมีการสร้างกลุ่มแบบไม่เป็นทางการในองค์การ ทำให้เกิดแนวความคิดใหม่ที่ว่า ความสัมพันธ์ของมนุษย์ มีความสำคัญมาก ซึ่งผลการศึกษาทดลองของเมโยและคณะ พอสรุปได้ดังนี้

1. คนเป็นสิ่งมีชีวิต จิตใจ ขวัญ กำลังใจ และความพึงพอใจเป็นเรื่องสำคัญในการทำงาน

2. เงินไม่ใช่ สิ่งล่อใจที่สำคัญแต่เพียงอย่างเดียว รางวัลทางจิตใจมีผลต่อการจูงใจในการทางานไม่น้อยกว่าเงิน

3. การทางานขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคมมากกว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพคับที่อยู่ได้คับใจอยู่อยาก

ข้อคิดที่สำคัญ การตอบสนองคน ด้านความต้องการศักดิ์ศรี การยกย่อง จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานจากแนวคิด "มนุษย์สัมพันธ์"

ระยะที่ 3 ตั้งแต่ ค.ศ. 1958 – ปัจจุบัน ภาวิตา ธาธาศรีสุทธิ (2542, หน้า 11) ยุคการใช้ทฤษฎีการบริหาร (Administrative Theory) หรือการศึกษาเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Science Approach) ยึดหลักระบบงาน + ความสัมพันธ์ของคน + พฤติกรรมขององค์การ ซึ่งมีแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่หลายๆคนได้แสดงไว้ดังต่อไปนี้

1. เซสเตอร์ ไอ บาร์นาร์ด (Chester I Barnard) เขียนหนังสือชื่อ The Function of The Executive ที่กล่าวถึงงานในหน้าที่ของผู้บริหารโดยให้ความสำคัญต่อบุคคลระบบของความร่วมมือองค์การ และเป้าหมายขององค์การ กับความต้องการของบุคคลในองค์การต้องสมดุลกัน

2. ทฤษฎีของมาสโลว์ ว่าด้วยการจัดอันดับขั้นของความต้องการของมนุษย์ (Maslow – Hierarchy of needs) เป็นเรื่องแรงจูงใจแบ่งความต้องการของมนุษย์ตั้งแต่ความต้องการด้านกายภาพ ความต้องการด้านความปลอดภัยความต้องการด้านสังคม ความต้องการด้านการเคารพ – นับถือ และประการสุดท้าย คือ การบรรลุศักยภาพของตนเอง (Self actualization) คือมีโอกาสได้พัฒนาตนเองถึงขั้นสูงสุดจากการทำงาน แต่ความต้องการเหล่านั้นต้องได้รับการสนองตอบตามลำดับขั้น

3. ทฤษฎี X ทฤษฎี Y ของแมคกรีกอร์ (Douglas MC Gregor Theory X, Theory Y) เขาได้เสนอแนวคิดการบริหารอยู่บนพื้นฐานของข้อสมมติฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ต่างกัน ทฤษฎี X (The Traditional View of Direction and Control) ทฤษฎีนี้เกิดข้อสมมติฐานดังนี้

- 3.1 คนไม่ชอบทำงาน และหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ
- 3.2 คนไม่ทะเยอทะยาน และไม่คิดริเริ่ม ชอบให้การสั่ง
- 3.3 คนเห็นแก่ตนเองมากกว่าองค์การ
- 3.4 คนมักต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
- 3.5 คนมักโกง และหลอกลวง ผลการมองธรรมชาติของมนุษย์เช่นนี้ การบริหารจัดการจึงเน้นการใช้เงิน วัตถุ เป็นเครื่องล่อใจ เน้นการควบคุม การสั่งการ เป็นต้น

ทฤษฎี Y (The integration of Individual and Organization Goal) ทฤษฎีข้อนี้เกิดจากข้อสมมติฐานดังนี้

1. คนจะให้ความร่วมมือ สนับสนุน รับผิดชอบ ชยัน
2. คนไม่เกียจคร้านและไว้วางใจได้
3. คนมีความคิดริเริ่มทำงานถ้าได้รับการจูงใจอย่างถูกต้อง

4. คนมักจะพัฒนาวิธีการทำงาน และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ผู้บังคับบัญชาจะไม่ควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเข้มงวด แต่จะส่งเสริมให้รู้จักควบคุมตนเองหรือของกลุ่มมากขึ้น ต้องให้เกียรติซึ่งกันและกันจากความเชื่อที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดระบบการบริหารที่แตกต่างกัน ระหว่างระบบที่เน้นการควบคุมกับระบบที่ค่อนข้างให้อิสระภาพ

4. อุชิ (Ouchi) ชาวญี่ปุ่นได้เสนอ ทฤษฎี Z (Z Theory) (William G. Ouchi) ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัย UCLA (U of California Los Angeles) ทฤษฎีนี้รวมเอาหลักการของทฤษฎี X, Y เข้าด้วยกัน แนวความคิดก็คือ องค์กรต้องมีลักษณะที่ควบคุมมนุษย์ แต่มนุษย์ก็รักความเป็นอิสระ และมีความต้องการหน้าที่ของผู้บริหารจึงต้องปรับเป้าหมายขององค์กรให้สอดคล้องกับเป้าหมายของบุคคลในองค์กร

สรุปเพื่อออกมามองสองทฤษฎี มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการคือ

1. การทำให้ปรัชญาที่กำหนดไว้บรรลุ
2. การพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การให้ความไว้วางใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา
4. การให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

วิชัย ตันศิริ (2549, หน้า 347) ปีเตอร์ เซงเก้ (Peter Senge) จากสถาบัน เอ็มไอที (MIT) สหรัฐอเมริกา ได้เขียนตำราเรื่อง " The Fifth Discipline " ท่านได้สรุปกระบวนการสร้างองค์ความรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ปฐมฐานความคิดของแต่ละบุคคล (Mental Model)
2. ฝึกฝนตนเอง (Self - Mastery)
3. คิดอย่างเป็นระบบ (System Thinking)
4. วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision)
5. ทำงานเป็นทีม (Teamwork)

อนึ่ง รศ.ดร. สมศักดิ์ คงเที่ยง ได้กล่าวเสริมเรื่องดังกล่าวไว้ได้อย่างน่าสนใจผู้เขียนเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จึงต้องฝึกฝนคน 5 ประการ ดังนี้

1. บุคคลที่รอบรู้ (Personal Mastery) คือ บุคคลที่ให้ความรู้ ความสำคัญการเรียนรู้ และพร้อมที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. รูปแบบความคิด (Mental Model) คือ เข้าในกรอบแนวคิด คิดให้เป็นระบบ องค์กรเรียนรู้จึงจะเกิดขึ้น

3. มีวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) คือ สมาชิกทุกคนในองค์การได้รับการพัฒนาวิสัยทัศน์ของตนเองให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ร่วมขององค์การเพื่อให้เกิดพลัง

4. การเรียนรู้เป็นทีม (Teamwork) คือ แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ นำจุดเด่นของแต่ละคนมาพัฒนาองค์การ

5. การคิดเชิงระบบ (System Thinking) คือ มองภาพรวม เชื่อมโยง อย่างมีเหตุผล

องค์การแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Learning Organization) ต้องพัฒนาสมาชิกขององค์การ จึงจะทำให้้องค์การเกิดการเรียนรู้ แสวงหาวิธีการใหม่ ๆ แก้ไขปัญหาไม่ขาดสาย การเรียนรู้ การรู้จักตนเองและองค์การของตน ดังนั้น สถาบันการศึกษาทุกแห่งจะต้องปรับการบริหารภายในของตนที่จะเป็นองค์การการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างสังคมการเรียนรู้ ทั้งภายในสถาบันของตนเอง และในชุมชนที่มียุทธศาสตร์ที่หลากหลายเหมาะสมการเรียนรู้ของสังคมดังนั้นการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูป มิใช่ จำกัดอยู่ที่สถานศึกษาแต่ต้องมองระบบการศึกษาให้รวมถึงการเรียนรู้ในสังคมอย่างตลอดชีวิต หรือ เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization (LO) สถานศึกษาต้องปรับการบริหารภายในของตนที่จะเป็นองค์การการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างสังคมการเรียนรู้ทั้งภายในสถาบัน และชุมชน ด้วยยุทธศาสตร์ ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎีที่หลากหลาย ให้สถานศึกษาเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้(LO) นำสังคมนั้นๆอยู่รอด ด้วยความเจริญสูงสุดทางอารยธรรมจากการบริหารการศึกษาที่นำหลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษามาปรับใช้อย่างเหมาะสมจนเกิดเป็นองค์การหรือสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต(LO) ต่อไป

กำพล แสนบุญเรือง (2542, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อการบริหารและพัฒนาการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมให้เป็นสมาชิกที่ดี โดยอาศัยหลักสูตรเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหลักการของหลักสูตรโดยไม่หวังผลกำไรที่เป็นสิ่งของ แต่มุ่งการพัฒนาคนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

1. ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

เพื่อให้การบริหารการศึกษารับรู้วัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพสูงสุดจำเป็นต้องอาศัยหลักและทฤษฎีในการบริหารการศึกษา ผู้บริหารจะต้องใช้ทฤษฎีใดในการบริหารจะต้องประยุกต์ทฤษฎีในการบริหารและศึกษาบริบทอื่นๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2542, หน้า 6-28) กล่าวถึงทฤษฎีการบริหารไว้ดังนี้

1.1 ทฤษฎีการบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific management theory) เป็นทฤษฎีที่เน้นในด้านการผลิตและประสิทธิภาพของผลการผลิต โดยคำนึงถึงการใช้อย่างมีประสิทธิภาพของมนุษย์ให้มากที่สุดมักกำหนดมาตรฐานของการทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย ผู้ปฏิบัติงานจะถูก

จูงใจด้วยผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจมากกว่าการจูงใจด้านสังคม อารมณ์ การทำงานจะทำให้หลักของการใช้เวลาให้น้อยที่สุดแต่ได้งานมากที่สุด

1.2 ทฤษฎีการบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human relation management) ทฤษฎีนี้เชื่อว่าผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ที่มีอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด ผู้บริหารต้องสร้างความใกล้ชิด ดูแลทุกข์สุขห่วงใย มีความเอื้ออาทรต่อผู้บังคับบัญชา เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้เข้าปรึกษาหารือ หรือขอความช่วยเหลือ แนะนำการบริหารตามทฤษฎีนี้คือ ดูแลคนให้ดีที่สุด (Treat people well) เพราะเชื่อว่าการดูแลและนิเทศการทำงานด้วยความเอาใจใส่ จะเป็นขวัญกำลังใจในการทำงาน และเชื่อว่าการให้รางวัลทางใจ มีผลต่อการทำงานมากกว่าเงินเดือน

1.3 ทฤษฎีการบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral management theory) การบริหารตามทฤษฎีนี้ถือว่าคนเป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุดขององค์กร จึงต้องใช้คนให้คุ้มค่าในฐานะทรัพยากรมนุษย์ และในการปฏิบัติงานใดๆ ในปัจจุบันนี้ มักจะกล่าวอ้างถึงหลักการประชาธิปไตย เช่น ประชาธิปไตยในการบริหาร ประชาธิปไตยในการนิเทศ ประชาธิปไตยในการสอน และประชาธิปไตยในการตัดสินใจ เป็นต้น

1.4 ทฤษฎีการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ (Management by objective) โดยยึดวัตถุประสงค์ มักเรียกกันย่อๆ ว่า MBO เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน อาจเรียกแตกต่างกันหลายอย่าง เช่น การบริหารงานโดยมุ่งต่อผลงาน (Management by results) การบริหารตามเป้าหมาย (Goals management) การบริหารงานโดยการมีส่วนร่วม (Management by Participation) เป็นต้น การบริหารงานตามแนวคิดนี้จะมุ่งหวังในเรื่องต่อไปนี้

1.4.1 ช่วยให้ทุกคนเข้าใจขอบเขตและหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง

1.4.2 ช่วยให้มีการประสานงานระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชามากขึ้นเพราะได้มีการปรึกษาหารือร่วมกันเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ แผนการปฏิบัติงาน และความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

1.4.3 การปฏิบัติงานจะมีมาตรฐานควบคุม

1.4.4 การประเมินผลการปฏิบัติงานมีเกณฑ์ที่เชื่อถือได้ สามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในเรื่องการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนได้อย่างยุติธรรม

1.4.5 ช่วยพัฒนาบุคคลให้สามารถทำงานเต็มศักยภาพยิ่งขึ้น

1.4.6 ช่วยให้เป้าหมายขององค์กร บรรลุวัตถุประสงค์มากขึ้น

1.4.7 ช่วยให้หัวหน้างานเห็นความก้าวหน้า ในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น

1.5 ทฤษฎีระบบ (System theory) คือ การเอาความคิดเชิงระบบเข้ามาใช้ในการบริหารเพราะองค์กรในปัจจุบันเริ่มมีความซับซ้อนมาก จึงเป็นการยากที่จะพิจารณาถึงพฤติกรรมขององค์กรให้เห็นทุกแง่ทุกมุม นักบริหารสมัยใหม่จึงหันมาศึกษาพฤติกรรมขององค์กร เพราะคนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความหมายของการบริหารเชิงระบบจึงหมายถึง องค์กรประกอบหรือปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และมีส่วนกระทบต่อกันและกันในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งองค์ประกอบพื้นฐานของทฤษฎีระบบได้แก่

1.5.1 ปัจจัยนำเข้า (Input)

1.5.2 กระบวนการ (Process)

1.5.3 ผลผลิต (Output)

1.5.4 ผลกระทบ (Impact)

จากความหมายที่นำเสนอมาสามารถสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง ความพยายามที่จะสั่งบุคคลหรือการอาศัยการบริหารอื่นในการดำเนินการอย่างมีระบบและเป็นกระบวนการเพื่อปฏิบัติการกิจให้บรรลุจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การบริหารและการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและความมุ่งมั่นที่จะเป็นองค์กรที่มีความพร้อมและความสามารถเป็นผู้นำในการปฏิรูปการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์และจุดเน้นในการพัฒนาการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา)

นโยบายรัฐบาล

รัฐบาลจะบริหารราชการแผ่นดิน โดยน้อมนำหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการใช้คุณธรรมนำความรู้ และจะปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างเคร่งครัด โดยแบ่งการดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ ระยะเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการและมีกำหนดเวลาแล้วเสร็จในปีแรกอย่างชัดเจน และระยะการบริหารราชการ 3 ปีของรัฐบาล ซึ่งมีกำหนดเริ่มต้นตั้งแต่ปีแรกเป็นต้นไป ดังต่อไปนี้

1. นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก

1.1 การสร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นเศรษฐกิจในภาพรวมเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ภาคประชาชน

1.2 การรักษาและเพิ่มรายได้ของประชาชน

1.3 การลดภาระค่าครองชีพของประชาชน

1.4 ตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ และคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน เพื่อทำหน้าที่เร่งรัดติดตาม แก้ไขปัญหา ลดขั้นตอนในการปฏิบัติ และกำหนดมาตรการและโครงการ เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจในภาวะเร่งด่วน

2. นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต

2.1 นโยบายการศึกษา

2.1.1 ปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการ ปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และระดมทรัพยากรเพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา พัฒนาครู พัฒนาระบบการคัดเลือกเข้าสู่มหาวิทยาลัย พัฒนาหลักสูตร รวมทั้งปรับหลักสูตรวิชาแกนหลักรวมถึงวิชาประวัติศาสตร์ ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ ปรับบทบาทการศึกษานอกสถานศึกษาเป็นสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิต และจัดให้มีศูนย์การศึกษาตลอดชีวิต เพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมการกระจายอำนาจให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่เป้าหมายคุณภาพการศึกษา และการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรมนำความรู้อย่างแท้จริง

2.1.2 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ โดยมุ่งเน้นในระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อให้สนองตอบความต้องการด้านบุคลากรของภาคเศรษฐกิจ

2.1.3 พัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้ครูดี ครูเก่ง มีคุณธรรม มีคุณภาพ และมีวิทยฐานะสูงขึ้น ลดภาระงานครูที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามโครงการคืนครูให้นักเรียน มีการดูแลคุณภาพชีวิตของครูด้วยการปรับโครงสร้างหนี้และจัดตั้งกองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิตครู ควบคู่ไปกับการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เน้นการพัฒนาเนื้อหาสาระและบุคลากรให้พร้อมรองรับ และใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างคุ้มค่า

2.1.4 จัดให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม รวมทั้งยกระดับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชุมชน

2.1.5 ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ โดยการจัดกลุ่มสถาบันการศึกษาศักยภาพ ปรับเงินเดือนค่าตอบแทนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้สูงขึ้น โดยภาครัฐเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างของการใช้ทักษะอาชีวศึกษาเป็นเกณฑ์กำหนดค่าตอบแทนและความก้าวหน้าในงาน ควบคู่กับการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้วยการเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา

2.1.6 ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้มีการประណอมและใกล้เคียงหนี้ รวมทั้งขยายกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและปริญญาตรีเพิ่มขึ้น

2.1.7 ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชน ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเชิงสร้างสรรค์อย่างชาญฉลาด เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้

2.1.8 เร่งรัดการลงทุนด้านการศึกษาและการเรียนรู้อย่างบูรณาการในทุกระดับการศึกษา และในชุมชน โดยใช้พื้นที่และสถานศึกษาเป็นฐานในการบูรณาการทุกมิติ และยึดเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นหลัก ในการยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และส่งเสริมความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยไปสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาและวิจัยพัฒนาในภูมิภาค รวมทั้งเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตในชุมชนโดยเชื่อมโยงบทบาทสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันทางศาสนา

วิสัยทัศน์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นองค์กรหลักในการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึง และมีเศรษฐกิจพอเพียง และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

พันธกิจ

เพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียนทุกคน ให้ได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีความรู้และคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยระบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

เป้าหมายการให้บริการ

ด้านโอกาสทางการศึกษา

1. ประชากรในวัยเรียนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียม ทัวถึงและได้รับโอกาสในการศึกษาปฐมวัยอย่างน้อย 1 ปี ก่อนเข้าเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ
2. ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้เรียนในเขตพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาปฐมวัยอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงตามลักษณะของผู้เรียนแต่ละกลุ่มและประเภท
3. ผู้เรียนในเขตพื้นที่พิเศษและเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับอัตลักษณ์ วิถีชีวิตและความต้องการของชุมชน

ด้านคุณภาพการศึกษา

1. ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาปฐมวัย
2. ครูผู้สอนมีเพียงพอ และสามารถจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญกับพื้นฐานและศักยภาพของผู้เรียน
3. สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบประกันคุณภาพภายใน และผ่านการประเมินการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ด้านประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตลอดจนองค์กรคณะบุคคลตามกฎหมายมีความพร้อม และมีความเข้มแข็งที่จะปฏิบัติหน้าที่ ตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วน

กลยุทธ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์ที่ 1 : ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ักเรียนทุกคน

กลยุทธ์ที่ 2 : เพิ่มอัตราการเข้าเรียนในทุกระดับ ทั้งเด็กทั่วไป ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ลดอัตราการออกกลางคัน และพัฒนารูปแบบการให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่เยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 : ยกระดับคุณภาพสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาของชาติ พัฒนาผู้เรียนสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย และการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ

กลยุทธ์ที่ 4 : เร่งรัดพัฒนาความพร้อมในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาในสังกัด เพื่อการเรียนรู้และการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ที่ 5 : สร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อรองรับการกระจายอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพบนหลักธรรมาภิบาลในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 6 : เร่งพัฒนาการศึกษาและคุณภาพชีวิตนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

เป้าหมาย และมาตรการ จำแนกตามกลยุทธ์

เป้าหมายกลยุทธ์ ที่ 1

1. นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ผ่านการประเมินคุณธรรมมีสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีประชาธิปไตยสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ลดจำนวนเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง

3. สถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบ และวิถีพุทธต้นแบบผ่านมาตรฐานและสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาอื่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50

4. สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและสถานศึกษาที่ระดับมัธยมศึกษาพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้มาตรฐานไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30

มาตรการกลยุทธ์ที่ 1

1. พัฒนาสื่อ และการจัดการเรียนการสอน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

3. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม

4. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5. การทำงานเป็นเครือข่ายกับสถาบันทางศาสนา ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายกลยุทธ์ ที่ 2

1. เพิ่มอัตราการเข้าเรียนภาคบังคับโดยรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90

2. ไม่มีตำบลใดที่มีอัตราการเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับต่ำกว่าร้อยละ 80

3. เพิ่มอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียนต่อมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่น้อยกว่า

ร้อยละ 80

4. เพิ่มจำนวนผู้เรียนที่พิการผู้ด้อยโอกาส ผู้ตกหล่น ผู้ออกกลางคันและอยู่นอกระบบสถานศึกษาให้ได้รับบริการทางการศึกษาทั้งในพื้นที่ทั่วไปและพื้นที่พิเศษ
 5. ร้อยละ 80 ของประชากรวัย 4 – 6 ปีได้รับการศึกษาปฐมวัยอย่างน้อย 1 ปี โดยให้ความสำคัญแก่ผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
 6. ปรับปรุงระบบข้อมูลและระบบวางแผน
 7. การรับนักเรียนที่โปร่งใส เป็นธรรม และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่
 8. จัดทำแผนยุทธศาสตร์ จัดตั้ง และพัฒนาสถานศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในโอกาสและคุณภาพการศึกษา
 9. ปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่ด้อยโอกาสและผู้มีความต้องการพิเศษ
 10. แนวทางจัดการศึกษาที่มีคุณภาพโดยไม่ต้องเก็บค่าใช้จ่าย
 11. ส่งเสริมการจัดและมีส่วนร่วมจัดโดยบุคคล ครอบครัว สถานประกอบการ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 12. ขยายบริการทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ทางสติปัญญาและอารมณ์ เด็กและเยาวชนที่เจ็บป่วยในโรงพยาบาล
 13. การระดมทรัพยากร สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ
มาตรการกลยุทธ์ที่ 2
 1. นวัตกรรมการศึกษาเพื่อเข้าถึงเด็กและเยาวชนผู้พิการ ผู้มีความต้องการพิเศษผู้ด้อยโอกาส และผู้อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทุกกันดาร
 2. ขยายเครือข่ายสถานศึกษาแกนนำเรียนร่วม
 3. ส่งเสริมให้เด็กอายุช่วงปฐมวัยเข้าเรียนทั้งภาครัฐ ท้องถิ่น และเอกชน
 4. สนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัย และให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- เป้าหมายกลยุทธ์ที่ 3
1. สถานศึกษาร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานตามระบบประกันคุณภาพภายใน
 2. สถานศึกษาผ่านเกณฑ์การประเมินการรับรองมาตรฐานของ สมศ. ในระดับดีขึ้นไปอย่างน้อยร้อยละ 80 และไม่มีสถานศึกษาใดอยู่ในระดับปรับปรุง
 3. สถานศึกษาทุกแห่งมีอัตราการขาดครูไม่เกินร้อยละ 30

4. สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับ ม. ต้นและม.ปลาย มีครูตรงวุฒิ หรือผ่านการประเมิน ความรู้ความสามารถตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

5. สถานศึกษานำร่องมีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับสภาพปัญหาท้องถิ่น และสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรการกลยุทธ์ที่ 3

1. กำกับ ดูแล พัฒนาสถานศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐาน และสถานศึกษาขนาดเล็กให้พัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์

2. พัฒนาต่อยอดสถานศึกษาที่ได้รับรองมาตรฐานสู่ระดับดีและดีมาก

3. ศูนย์ปฐมวัยต้นแบบ และสถานศึกษาผู้นำด้านต่างๆ เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับ สถานศึกษาอื่น

4. ระบบข้อมูลและแผนยุทธศาสตร์ เพื่อบริหารและพัฒนาครู แก้ปัญหาการขาดแคลนครู ครูไม่ตรงวุฒิและเร่งพัฒนาสมรรถนะครูทุกกลุ่มสาระอย่างครบวงจร

5. พัฒนาการเรียนการสอนในวิชาภาษาอังกฤษ และภาษาจีน ตามแผนยุทธศาสตร์

6. สนับสนุนสถานศึกษานำร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการขยายผลสู่ สถานศึกษาทั่วไป และสถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษสำหรับผู้พิการและด้อยโอกาส

7. ปรับปรุงระบบวัดผลและประเมินผล ระบบเทียบโอนประสบการณ์ พัฒนาระบบ ประเมินผลสัมฤทธิ์ออนไลน์ ในสถานศึกษา และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

8. ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ และรูปแบบพัฒนากระบวนการคิด การจัดการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง การส่งเสริมการอ่าน การศึกษาปฐมวัย

9. ให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพื้นฐานทางอาชีพและการมีงานทำ

10. จัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ พัฒนาระบบวัดแวว ปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอนทั้งในระบบและนอกระบบสถานศึกษา

11. พัฒนาการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการ และเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ให้ขยาย ผลได้มากขึ้น

12. ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายเพื่อส่งเสริมคุณภาพ ระบบจัดการความรู้ การจัดเวที วิชาการสำหรับสถานศึกษา ครู และนักเรียน

เป้าหมายกลยุทธ์ที่ 4

1. นักเรียนจบการศึกษาภาคบังคับทุกคนมีความรู้และมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ พื้นฐานเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

2. นักเรียนที่จบ ม.ปลายอย่างน้อยร้อยละ 40 สามารถเขียนโปรแกรมและออกแบบเว็บไซต์ได้
 3. ครูร้อยละ 70 มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ
 4. สถานศึกษาร้อยละ 70 มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนในอัตราส่วน 1 เครื่อง ต่อนักเรียน 40 คน และร้อยละ 90 มีการเชื่อมต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง โดยร้อยละ 90 นำ ICT มาช่วยจัดกระบวนการเรียนรู้
 5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่ง มีศูนย์รวมสื่อเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนให้กับสถานศึกษาได้ทุกกลุ่มสาระ
 6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีศูนย์เครือข่ายการซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์
มาตรการกลยุทธ์ที่ 4
 1. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการใช้เทคโนโลยี
 2. สนับสนุนคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนและบริหารจัดการให้กับสถานศึกษาจากภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น
 3. ปรับเปลี่ยนระบบสื่อสาร ความเร็วอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาทั่วประเทศเป็น 512 Mbps และสถานศึกษาตามโครงการห้องเรียนวิทยาศาสตร์เป็น 2 KMbps
 4. ระบบการศึกษาทางไกลให้กับสถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาห่างไกล
 5. พัฒนา Web Portal จัดทำ Visual field trip ดิจิทัลออนไลน์ ห้องเรียนทันข่าว e-Learning ส่งเสริมศูนย์ ICT ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 6. จัดทำฐานข้อมูลและ Back office และศูนย์เครือข่ายการซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี
- เป้าหมายกลยุทธ์ที่ 5
1. ทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สนับสนุนให้องค์คณะบุคคลตามกฎหมายมีความพร้อมและมีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีเอกภาพและสอดคล้องกัน
 2. สถานศึกษาที่ไม่ผ่านการอบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ผ่านการประเมินสถานศึกษา SBM และเป็นพี่เลี้ยงสถานศึกษาอื่น

3. ทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีระบบเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษาประเภทต่างๆ เป็นกลไกในการจัดการความรู้ พัฒนาคุณภาพ ติดตามดูแลแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ทุกสถานศึกษามีคณะกรรมการนักเรียนและ ผู้แทนนักเรียนประเภทต่างๆ ซึ่งได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมและมีบทบาทในการนำเสนอความคิดเห็น และร่วมพัฒนาสถานศึกษา

5. ทุกหน่วยงานในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญอย่างพอเพียง มีโครงสร้างที่เหมาะสม มีการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

6. สร้างความเข้มแข็งให้องค์คณะบุคคลทำงานเชิงบูรณาการให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างกันและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรการกลยุทธ์ที่ 5

1. จัดทำระบบสารสนเทศรายสถานศึกษา มีข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา รายบุคคล มีข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระวิชาหลักของนักเรียนรายบุคคล มีผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)

2. เครือข่ายผู้ปกครอง องค์กรนักเรียนมีส่วนร่วมในการสนับสนุน และส่งเสริมกิจการ สถานศึกษาตามขอบข่าย

3. สนับสนุนกิจกรรมวิถีประชาธิปไตย บำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม และเสริมสร้าง คุณธรรม ความรักชาติของคณะกรรมการนักเรียน และผู้แทนนักเรียนประเภท

เป้าหมายกลยุทธ์ที่ 6

1. นักเรียนมีอัตราการเข้าเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัยเพิ่มขึ้น

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีร้อยละของการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาและมีความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน

มาตรการกลยุทธ์ที่ 6

4. สนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาระดับอนุบาล 3 ขวบ ตามความต้องการของชุมชน

5. สนับสนุนให้นักเรียนในวัยเรียนได้เข้าเรียนในสถานศึกษาที่สอนสายสามัญจนจบ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. สนับสนุนนักเรียนที่เรียนดี ความประพฤติดีได้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสถานศึกษามีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ
7. สนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีผลการเรียนดี ประพฤติดี และผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ไม่สงบ
8. เร่งพัฒนาคุณภาพนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาให้มีความพร้อมที่จะเข้าเรียนต่อระดับอุดมศึกษา
9. พัฒนาคุณภาพทางวิชาการแก่ครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาทุกกลุ่มสาระ
10. เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา
11. สนับสนุนสวัสดิการและสวัสดิภาพให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่
12. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาและใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและความต้องการของชุมชน

สรุปว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันกระทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพตามสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของสังคมนั้น

2.3 การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

จากการปฏิรูปการศึกษามีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพเป็นต้องมีการกระจายอำนาจ และให้ทุกฝ่ายยึดการมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ดังมาตรา 39 ที่ว่า กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการงบประมาณ งานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และได้กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคลนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำคู่มือการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการบริหารของ

กระทรวงศึกษาธิการตามโครงสร้างใหม่ โดยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก กล่าวคือ มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณบุคลากร และบริหารทั่วไปมากขึ้นและคล่องตัวขึ้น บทบาทอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาดังจะอธิบายขอบข่ายและภาระงานของแต่ละงานดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 33 – 73)

การบริหารวิชาการ

แนวคิด

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน

ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้โรงเรียนบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน โรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น
- 2) เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก
- 3) เพื่อให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ
- 4) เพื่อให้โรงเรียนได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ อย่างกว้างขวางขอบข่าย และภารกิจ

1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สารแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยการ

มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม นำหลักสูตรไปใช้ มีการนิเทศการใช้หลักสูตรติดตามและประเมินผล และปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอน ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

3) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและการประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ และผลงาน จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ประสบการณ์ทักษะและผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่นๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารการจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในโดยรวมของสถานศึกษา และส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานและสถาบันอื่น

5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการและส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน ประสานความร่วมมือในการผลิต

จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี รวมทั้งให้มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ มีการสำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษาชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียงจัดทำ เอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ พัฒนาแหล่งเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ประสาน ความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัด การศึกษาในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน และส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้ แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญา ท้องถิ่น

7) การนิเทศการศึกษา จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอน ภายในสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ ในรูปแบบหลากหลาย ประเมินผล การจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อ พัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การ จัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น

8) การแนะแนวการศึกษา จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการ และวิชาชีพภายใน สถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา ติดตามและ ประเมินผลประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ด้านการแนะแนว การศึกษากับสถานศึกษาหรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดระบบโครงสร้าง องค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยการวางแผน การดำเนินการพัฒนางานตามแผน ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา หน่วยงานอื่น และเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการประเมิน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่ การศึกษาและประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและการประเมินคุณภาพ การศึกษาในการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

10) การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ควรมีการศึกษา สำนวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิคทักษะทางวิชาการ เพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นการส่งเสริมให้ ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษาและที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ควรมีการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาทั้งบริเวณใกล้เคียง ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา

12) สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่ จัดการศึกษา ควรสำวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษารวมทั้งความต้องการในการได้รับการ สนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น ที่จัด การศึกษา และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

การบริหารงบประมาณ

แนวคิด

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมี ความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้ จากบริการใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระคล่องตัวโปร่งใส ตรวจสอบได้
- 2) เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ
- 3) เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอและมี ประสิทธิภาพ

ขอบข่ายและภารกิจ

- 1) การจัดทำและเสนอของงบประมาณ การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา มีการจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอขอ งบประมาณ

2) การจัดสรรงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา รวมทั้งการเบิกจ่าย และการอนุมัติงบประมาณ การโอนเงินงบประมาณ

3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน มีการตรวจสอบติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงาน และการประเมินผลการใช้ งานและผลการดำเนินงาน

4) การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา มีการจัดการทรัพยากรการระดม ทรัพยากร การจัดหารายได้และผลประโยชน์ กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา กองทุนสวัสดิการเพื่อ การศึกษา

5) การบริหารการเงิน การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงินการจ่ายเงิน การนำส่งเงิน และการกันเงินไว้เบิกเหลือมปี

6) การบริหารบัญชี การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงาน ทางการเงินและงบ การเงิน และการจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา การจัดหาพัสดุ การกำหนดแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อ จัดจ้างและการ ควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ

การบริหารงานบุคคล

แนวคิด

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษา สามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงาน บุคคลให้เกิดความคล่องตัว อีสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญและ กำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพซึ่งจะส่งผลต่อการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้ดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลถูกต้องรวดเร็วเป็นไปตามหลักธรรมาภิ บาล

2) เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ และมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่ รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

3) เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเต็มศักยภาพโดยยึดมั่นใน ระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ

4) เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอขยายและภารกิจ

1) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

(1) การวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลังคน วิเคราะห์ภารกิจและประเมินสภาพความต้องการกำลังคนกับภารกิจของสถานศึกษา จัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด นำเสนอแผนอัตรากำลังเพื่อขอความเห็นชอบต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา นำสู่การปฏิบัติ

(2) การกำหนดตำแหน่ง ให้สถานศึกษาจัดทำภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา นำแผนอัตรากำลังมากำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อนำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และหรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณีพิจารณาอนุมัติ

(3) การขอเลื่อนตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาและวิทยฐานะข้าราชการครูสถานศึกษาขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง / ขอเลื่อนวิทยฐานะ / ขอเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขตำแหน่ง / ขอกำหนดตำแหน่งเพิ่มจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการประเมิน และส่งคำขอปรับปรุง กำหนดตำแหน่ง / เพื่อเลื่อนวิทยฐานะ / ขอเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขตำแหน่ง/ขอกำหนดตำแหน่งเพิ่มจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำเสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาและหรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณีพิจารณาอนุมัติและเสนอผู้มีอำนาจแต่งตั้ง

2) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

(1) ดำเนินการสรรหาเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษากรณีได้รับมอบอำนาจจาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา โดยการสอบแข่งขัน การบรรจุแต่งตั้งผู้อำนวยการหรือผู้เชี่ยวชาญระดับสูง

(2) การจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว กรณีการจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวโดยใช้เงินงบประมาณให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังหรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด กรณีการจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวอื่นนอกเหนือจาก สถานศึกษาสามารถดำเนินการจ้าง

ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวของสถานศึกษาได้ โดยใช้เงินรายได้ของสถานศึกษาภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการที่สถานศึกษากำหนด

(3) การแต่งตั้ง ย้าย โอนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การย้าย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษาอื่น และการโอนหรือการเปลี่ยนสถานะของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

(4) การบรรจุกลับเข้ารับราชการ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กรณีออกจากราชการ (มาตรา 64) ออกจากราชการตาม มติคณะรัฐมนตรี (มาตรา 65) ออกจากราชการเพื่อรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับ ราชการทหาร (มาตรา 66) และลาออกจากพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือข้าราชการอื่นที่ไม่ใช่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (มาตรา 67)

(5) การรักษาราชการแทนและรักษาการในตำแหน่ง กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้อำนวยการสถานศึกษารักษา ราชการแทนถ้ามีรองผู้อำนวยการสถานศึกษาหลายคนให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาแต่งตั้งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาคนใดคนหนึ่งรักษาราชการแทน ถ้าไม่มีให้ ผู้ดำรง ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ให้ สถานศึกษาเสนอข้าราชการที่เหมาะสม ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้ง ข้าราชการในสถานศึกษา คนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน (มาตรา 54 แห่งกฎหมายระเบียบ บริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ)

3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

(1) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ การพัฒนา ก่อน มอบหมายการปฏิบัติหน้าที่ การพัฒนาระหว่างปฏิบัติหน้าที่ราชการ (ม. 79) การพัฒนา ก่อน เลื่อน ตำแหน่ง (ม. 80) การพัฒนากรณีไม่ผ่านการประเมินวิทยฐานะ (ม. 55)

(2) การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ผู้อำนวยการ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดี ความชอบของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาในสถานศึกษา คณะกรรมการพิจารณาความดี ความชอบ พิจารณาตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน และผู้อำนวยการสถานศึกษาพิจารณาสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา กรณีสั่งไม่เลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ต้องชี้แจงเหตุให้ข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาดังกล่าวทราบ กรณีเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษ แก่ข้าราชการครูและ

บุคลากรทางการศึกษาที่ถึงแก่ความตายอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้รายงานไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด รายงานการส่งเดือนและไม่เดือนขึ้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อจัดเก็บข้อมูลลงในทะเบียนประวัติต่อไป

(3) การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว กรณีการเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวโดยใช้เงินงบประมาณให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังหรือตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กำหนด และในกรณีการเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวกรณีอื่นนอกเหนือจากสถานศึกษาสามารถดำเนินการจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวของสถานศึกษาได้ โดยใช้เงินรายได้ของสถานศึกษา ภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการที่สถานศึกษากำหนด

(4) การดำเนินการเกี่ยวกับบัญชีถือจ่ายเงินเดือน ดำเนินการตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

(5) เงินวิทยฐานะและค่าตอบแทนอื่น ดำเนินการตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

(6) งานทะเบียนประวัติ การจัดทำและเก็บรักษาทะเบียนประวัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และลูกจ้าง และการแก้ไข วัน เดือน ปีเกิด ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และลูกจ้าง

(7) งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้มีการตรวจสอบผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนสมควรได้รับการเสนอขอพระราชทานเครื่องอิสริยาภรณ์ ดำเนินการในการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญจักรพรรดิมาลา แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

(8) การขอมีบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ผู้ขอมีบัตรกรอกรายละเอียดข้อมูลส่วนบุคคลต่างๆ โดยมีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบเอกสารความถูกต้อง นำเสนอผู้มีอำนาจลงนามในบัตรประจำตัว โดยผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับโดยคุมทะเบียนประวัติไว้ และส่งคืนบัตรประจำตัวถึงสถานศึกษา

(9) งานขอหนังสือรับรอง งานขออนุญาตให้ข้าราชการไปต่างประเทศงานขออนุญาต ลาอุปสมบท งานขอพระราชทานเพลิงศพ การลาศึกษาต่อ ยกย่อง เชิดชูเกียรติและให้ได้รับเงินวิทยพัฒน์และการจัดสวัสดิการ ดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวข้อง

4) วินัยและการรักษาวินัย

(1) กรณีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการสอบสวนให้ได้ความจริงและความยุติธรรมโดยไม่ชักช้า เมื่อมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง และส่งยุติเรื่องในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนแล้วพบว่าไม่ได้กระทำผิดวินัย หรือสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ตามที่คณะกรรมการสอบสวนแล้วพบว่ามีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้รายงานการดำเนินงานทางวินัยไม่ร้ายแรงไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

(2) กรณีความผิดวินัยร้ายแรงให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา 53 แห่งกฎหมายระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีอันมีมูลว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. เสนอผลการพิจารณาให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาลงโทษ และรายงานการดำเนินงานทางวินัยไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

(3) การอุทธรณ์ ก. การอุทธรณ์กรณีความผิดวินัย กรณีการอุทธรณ์ความผิดวินัยไม่ร้ายแรงให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายื่นเรื่องขออุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนดข. กรณีการอุทธรณ์ความผิดวินัยร้ายแรง ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายื่นเรื่องขออุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(4) การร้องทุกข์ กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ถูกสั่งให้ออกจากราชการให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจ เนื่องมาจากการกระทำของผู้บังคับบัญชาหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ให้ร้องทุกข์ ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

(5) การเสริมสร้างและการป้องกันการกระทำผิดวินัย ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ดำเนินการให้ความรู้ ฝึกอบรมการสร้างขวัญและกำลังใจการจูงใจ ฯลฯ ในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชา หมั่นสังเกตตรวจสอบดูแลเอาใจใส่ ป้องกันและขจัดเหตุ เพื่อมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้ว แต่กรณี

(6) การเสริมสร้างและการป้องกันการกระทำผิดวินัย ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ดำเนินการให้ความรู้ ฝึกอบรมการสร้างขวัญและ กำลังใจการจูงใจ ฯลฯ ในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชา

5) การออกจากราชการ

(1) การลาออกจากราชการ

(2) การให้ออกจากราชการ กรณีไม่พันทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือไม่ผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(3) การออกจากราชการกรณีขาดคุณสมบัติทั่วไป

(4) การให้ออกจากราชการไว้ก่อน

(5) การให้ออกจากราชการเพราะเหตุรับราชการนานหรือเหตุทดแทนกรณีเจ็บป่วย โดยไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่โดยสม่าเสมอ กรณีไปปฏิบัติงานตามความประสงค์ของทางราชการ กรณีสั่งให้ออกจากราชการเพราะขาดคุณสมบัติทั่วไป ตามมาตรา 30 แห่งกฎหมายระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กรณีเป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทย (ม.30 (1)) กรณีเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตาม (ม. 30 (4)) กรณีเป็นคนไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.(ม. 30 (5)) กรณีเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี (ม.30 (5) (7)) กรณีเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือเป็นเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง (ม. 30 (8)) หรือกรณีเป็นบุคคลล้มละลาย (ม.30 (9))กรณีขาดคุณสมบัติทั่วไป กรณีมีเหตุสงสัยว่าเป็นผู้ไม่เลือกใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ม.30 (3))

(6) กรณีมีมลทินมัวหมอง

(7) กรณีได้รับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาลหรือรับโทษจำคุกโดย ทั้งนี้คำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความลหุโทษ

การบริหารทั่วไป

แนวคิด

การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารงาน อื่นๆบรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวก ในการให้บริการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมตลอดจนการมีส่วนร่วมของ บุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานและอำนวยความสะดวก ให้การปฏิบัติงานของ สถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2) เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อ สาธารณชนซึ่งจะก่อให้เกิด ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธาและให้การสนับสนุน การจัดการศึกษา

ขอบข่ายและภารกิจ

1) การดำเนินงานธุรการ วิเคราะห์ วางแผนออกแบบระบบการทำงานติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงงานธุรการ ให้มีประสิทธิภาพ

2) งานเลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสาน รวบรวมสังเคราะห์ ข้อมูล ที่ใช้ในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ดำรงระบบเครือข่ายจัดทำ ทะเบียน จัดระบบฐานข้อมูล พัฒนาคู่มือสำหรับผู้รับผิดชอบให้มีความรู้ความสามารถและทักษะใน การปฏิบัติภารกิจ และติดตามประเมินผล

4) การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา จัดให้มีระบบการประสานงานและ เครือข่ายการศึกษา พัฒนาคู่มือ กำหนดโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ความร่วมมือ สนับสนุนทางวิชาการแก่เครือข่ายการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5) การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร จัดระบบ วางแผนการบริหารติดตาม ประเมินผล ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อนำมาพัฒนาองค์กร

6) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดำรง วางแผน ระดมจัดหาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งยังติดตามประเมินผลการใช้ ให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับการเรียนรู้

7) การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไปจัดทำสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานทุกด้าน ติดตามประเมินผล นำมา พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

8) การบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม จัดการวางแผนบริหาร บำรุง ดูแล ติดตาม ประเมินผล การใช้อาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้เกิด ประโยชน์สูงสุด

9) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน ประสานงานกับชุมชนและท้องถิ่น ดำรงจำนวนนักเรียน ที่จะมาเข้าเรียน

10) การรับนักเรียน กำหนดแผนการรับนักเรียน ดำเนินการรับนักเรียนติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในการเข้าเรียน

11) การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย สำนวจความต้องการในการเข้ารับการศึกษา กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาการศึกษา ดำเนินงาน และติดตามประเมินผล

12) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา กำหนด วางแผน จัดหาทรัพยากรเพื่อการศึกษา

13) การส่งเสริมกิจการนักเรียน วางแผนกำหนดแนวทางการส่งเสริมการจัดกิจกรรมสรุปและประเมินผลเพื่อปรับปรุง

14) การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน จัดวางแผนการประชาสัมพันธ์ จัดให้มีเครือข่ายการประชาสัมพันธ์

15) ส่งเสริมสนับสนุนและประสานจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรและหน่วยงานอื่น กำหนดแนวทางการส่งเสริมให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม และประสานความร่วมมือ

16) งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น

17) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน วิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาตามโครงสร้างและภารกิจของสถานศึกษา กำหนดมาตรการในการป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินงานของสถานศึกษา

18) งานบริการสาธารณะ จัดให้มีระบบการบริการสาธารณะ บริการข้อมูลข่าวสาร บริการอื่น ๆ ประเมินผลความพึงพอใจ นำผลมาปรับปรุงแก้ไข(9) งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

2.4 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานอาคารที่

1. แนวคิดในการบริหารงานอาคารสถานที่

อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ช่วยให้สถานศึกษาดำเนินงานไปได้โดยสะดวก อาคารสถานที่เป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา เช่นเดียวกับบ้านเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของคน จึงควรที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารงานด้านนี้ หน่วยงานต้นสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษาตามกฎหมาย ได้กำหนดให้งานอาคารสถานที่ เป็นส่วนหนึ่งในงานบริหารทั่วไปของสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ และใช้เวลาในการบริหารงานด้านนี้ให้เหมาะสม

1.1 การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษามีแนวคิดดังนี้

1.1.1 การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญในฐานะที่ให้ความสะดวกและส่งเสริมการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญและใช้เวลาในการบริหารงานด้านนี้อย่างเหมาะสม

1.1.2 งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมีขอบข่ายครอบคลุมถึงการจัดสร้างการใช้ การบำรุงรักษา การควบคุมดูแล และการประเมินผลการดำเนินงาน

1.1.3 ผู้บริหารมีบทบาทหน้าที่หลายประการในการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา ดังนั้น การทราบบทบาทหน้าที่และปฏิบัติได้ครบถ้วนจึงทำให้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.4 การบริหารงานตามขั้นตอนและกระบวนการบริหารจะทำให้การดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.5 ในการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมจำเป็นจะต้องอาศัยแนวคิดหลายอย่างมาประกอบการพิจารณาเพื่อกำหนดแนวทางดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้นการบริหารอาคารสถานที่ เป็นงานสำคัญส่วนหนึ่งของการบริหารงานในสถานศึกษาทั่วไปทุกระดับการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการบริหารงานที่เห็นชัดเจนในด้านปริมาณ แต่จะเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลที่จะทำให้เกิดคุณภาพขึ้นมาได้ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องพยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี จึงจะทำให้การบริหารดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

2. หลักการการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

หลักการของงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของนักวิชาการและการจัดการองค์กรต่างๆ ได้มีผู้ให้หลักการอย่างหลากหลายและมีประโยชน์ต่อการศึกษา

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2541, หน้า 198) กล่าวไว้ว่า อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ใช้ในให้การศึกษาแก่นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะสถานบันทางการศึกษาต้องใช้ห้องเรียนห้องประกอบการ ห้องบริการ และบริเวณต่างๆ ที่ให้การศึกษาโดยตรง ครูมิใช่ตัวจักรสำคัญที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้แก่เด็กแต่เพียงอย่างเดียว อาคารและสภาพแวดล้อมภายในบริเวณสถานบันก็มีส่วนช่วยสร้างเสริมความเจริญงอกงามทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และทางสังคมของนักเรียนอาคารและสภาพแวดล้อมที่ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้

ก่อให้เกิดความจงรักภักดีมีความภูมิใจต่อสถาบัน เกิดความรักความผูกพันต่อสถาบัน ดังนั้นการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมจึงเป็นงานบริหารที่ผู้บริหารจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญ

ทวีสิทธิ์ ลิทธิกร (2541, หน้า 17-20) ได้สรุปหลักการขั้นพื้นฐานในการบริหารงานอาคารสถานที่ ไว้คือ การบริหารอาคารเรียน ห้องเรียน อาคารประกอบ และห้องพิเศษ บริเวณสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ซึ่งพอจำแนกได้พอสังเขปดังนี้

1. อาคารเรียนควรเป็นอาคารถาวร ใช้ได้ทุกฤดูกาล ถูกสุขลักษณะ จำนวนของอาคารเรียนควรเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน อาคารเรียนทุกหลังรวมทั้งอาคารประกอบ เช่น ห้องประชุม โรงอาหาร โรงพลศึกษา โดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยสามารถดัดแปลงการใช้งานได้หลายอย่างการจัด บรรยากาศ และการตกแต่งเหมาะสม ทนทานต่อการใช้งาน รวมทั้งควรมีเครื่องใช้ไม้สอยไว้อำนวยความสะดวก

ทั้งนี้ อาคารเรียนจะต้องอำนวยความสะดวกให้ได้ ใช้วัสดุทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดจะต้องสามารถรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและกิจกรรมอื่นๆได้ตรงตามวัตถุประสงค์ อาคารเรียนมีประสิทธิภาพ และมีความทันสมัยด้านการใช้สอยที่ตอบสนองความก้าวหน้าทางนวัตกรรมการศึกษา การวางแผนอาคารเรียนยึดหลักประหยัดและหลักการทางเศรษฐกิจ คือ สามารถประยุกต์ให้นักเรียนได้รับความสะดวกสบายทางกายภาพ นักเรียนและครูมีความสุขและเกิดความภาคภูมิใจในการใช้ชีวิตอยู่ภายในอาคาร ซึ่งควรออกแบบให้เสริมสร้างความรู้สึที่ดี รวมทั้งการแบ่งส่วนต่างๆ ให้เกิดประโยชน์ใช้สอย เช่น แบ่งเป็นส่วนพื้นที่ของงานบริหารหรือส่วนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น

2. ห้องเรียนควรอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ เป็นสัดส่วนเรียบร้อย มีอุปกรณ์ครุภัณฑ์ประจำห้องครบครันและอยู่ในสภาพดี สุขลักษณะประจำห้องเป็นสำคัญ ควรปราศจากเสียง ฝุ่น กลิ่นควันและมลภาวะอื่นๆ แสงสว่างพอเหมาะ ขนาดห้องเรียนควรมีความเพียงพอกับจำนวนนักเรียนและเหมาะสมกับระดับการศึกษา ได้แก่ ห้องเรียนของสถานศึกษาอนุบาล ห้องเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา และห้องเรียนในสถานศึกษามัธยมศึกษา

3. อาคารประกอบและห้องพิเศษ สถานศึกษาควรมีห้องพิเศษ เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องหัตถศึกษา ห้องศิลปะและดนตรี ห้องประชุม ห้องอุปกรณ์การสอนและห้องอนามัย ในส่วนของอาคารประกอบที่จำเป็น เช่น ล້วม โรงฝึกงาน ห้องปฏิบัติงาน วิชาการเรียน ห้องครัว เป็นต้น ซึ่งห้องต่างๆ ดังกล่าวต้องมีอุปกรณ์จำเป็นตามหลักสูตรให้ครบครันด้วย

4. บริเวณสถานศึกษาควรคำนึงถึงสภาพความปลอดภัยของนักเรียน มีรั้วล้อมรอบ ไม่มีน้ำขังตกแต่งบริเวณให้สวยงามร่มรื่น เหมาะในการจัดกิจกรรมและเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของนักเรียนควรมีต้นไม้ให้ความร่มรื่น เพื่อให้เด็กได้อาศัยร่มเงาในยามแดดร้อนได้ ควรมีเครื่องเล่นที่มีลักษณะมั่นคง แข็งแรงปลอดภัย ไว้ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและจิตใจแก่นักเรียน

5. สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการ ทางด้านร่างกาย จิตใจและความถูกต้องด้านการจัดการศึกษา เพราะสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลมากในการเรียนการสอนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน

สรุปได้ว่าการบริหารงานอาคารสถานที่จะต้องวางแผนงานและโครงการไว้ล่วงหน้า ต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องการตกแต่งและการเพาะปลูกควบคู่ไปกับความรู้ในทางการก่อสร้าง รวมทั้งจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการตกแต่งบริเวณอีกด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 223) ได้ให้คำจำกัดความของขอบข่ายงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมไว้ 5 ด้านดังนี้

1. การสร้างอาคารสถานที่ หมายถึง การวางแผนบริเวณอาคาร การควบคุมดูแลการก่อสร้าง การตกแต่งจัดระเบียบ ตลอดจนการรื้อถอนอาคารสถานที่

2. การใช้อาคารสถานที่ หมายถึง กรกำหนดการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอน

3. การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ หมายถึง การประดับตกแต่ง ซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้คงสภาพเดิม หรือเพิ่มเติมให้เกิดประโยชน์โดยคุ้มค่าที่สุด

4. การควบคุมดูแลอาคารสถานที่ หมายถึง การควบคุมดูแลโดยทั่วไป การกำกับติดตามผลการใช้ การบำรุงรักษา รวมถึงการควบคุมการปฏิบัติงานอาคารสถานที่ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และแบบแผนของทางราชการ

5. การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ หมายถึง การประเมินผลการใช้เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด

สรุปการบริหารอาคารสถานที่ เป็นงานสำคัญส่วนหนึ่งของการบริหารงานในสถานศึกษาทั่วไปทุกระดับการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษา ซึ่งการสร้างอาคารสถานที่ต้องมีการวางแผนบริเวณอาคาร การควบคุมดูแลการก่อสร้างการตกแต่งจัดระเบียบ ตลอดจนการรื้อถอนอาคารสถานที่ส่วนด้านการใช้อาคารสถานที่ควรกำหนดการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอน ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ที่มีการประดับตกแต่งซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้คงสภาพเดิม หรือเพิ่มเติมให้เกิดประโยชน์โดยคุ้มค่าที่สุด ด้านการ

ควบคุมดูแลอาคารสถานที่ มีการกำกับติดตามผลการใช้ การบำรุงรักษา รวมถึงการควบคุมการปฏิบัติงานอาคารสถานที่ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และแบบแผนของทางราชการและด้าน การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ ให้มีการประเมินผลการใช้เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานให้เหมาะสมเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการบริหารงานที่เห็นชัดเจนในด้านปริมาณ แต่จะเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลที่จะทำให้เกิดคุณภาพขึ้นมาได้

เอลสบรี (Elsbree, 1967, pp. 349-368) ได้กล่าวถึงการบริหารงานอาคารสถานที่ ดังนี้คือ การสร้าง และการจัดหาอาคารเพิ่มเติม การปรับปรุงซ่อมแซม การใช้สีภายในห้อง การเลือกเครื่องมือใช้และเครื่องตกแต่ง การดูแลความสะอาดเรียบร้อยของอาคารสถานที่ การจัดห้องเรียนให้ถูกสุขลักษณะการจัดที่เข็ดมือและการทำความสะอาด การตรวจอาคารเป็นระยะๆ การจัดให้มีห้องเก็บของและอุปกรณ์ การจัดและดูแล การจัดทำกระดาน ชอล์ก การตกแต่งห้องเรียนและสถานที่ต่างๆ การดูแลผนังห้อง การดูแลพื้นอาคาร การดูแลสนาม และบริเวณสถานศึกษา

การบริหารงานอาคารสถานที่

1. ความหมายของการบริหารงานอาคารสถานที่

1.1 ความหมายของงานอาคารสถานที่

การบริหารงานอาคารสถานที่ที่มีความหมายที่หลากหลายดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการบริหารงานอาคารสถานที่หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ดำเนินงานอาคารสถานที่ร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สมพงษ์ แผ่นชัยภูมิ (2542, หน้า 13) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารอาคารสถานที่ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนการจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษา ให้ได้รับประโยชน์สูงสุด

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารงานอาคารสถานที่เป็นการบริหารงานโดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอาคารเรียน อาคารประกอบ และส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีบรรยากาศที่เหมาะสม เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดี ก่อให้เกิดประสิทธิภาพมุ่งสู่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้บรรลุเป้าหมาย

1.2 ความสำคัญของการบริหารงานอาคารสถานที่

ความสำคัญของงานอาคารสถานที่

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2540, หน้า 171) ได้สรุปไว้ว่าอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมนับว่าเป็นส่วนประกอบหนึ่งในสถานศึกษา ซึ่งมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาหรือการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาได้ โดยจะต้องให้การดูแลเอาใจใส่อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมทั่วไป ด้วยการวางแผนให้เป็นระเบียบเหมาะสม เป็นสัดส่วน สะอาด ร่มรื่น สวยงาม อันจะส่งผลให้บรรยากาศการเรียนการสอนและการทำงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ช่วยในการเสริมสร้าง พัฒนาการทางความคิดจิตใจตลอดจนการปลูกฝังคุณธรรมอันพึงประสงค์ได้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 17) ได้สรุปไว้ว่าผู้บริหารควรใช้เวลาในการบริหารงานอาคารสถานที่สัปดาห์ละ 3-4 ชั่วโมง แล้วแต่ขนาดของสถานศึกษาและการบริหาร งานอาคารสถานที่จะมีความสำคัญในอันดับที่ 4 หรือ 5 แล้วแต่สภาพปัญหาของแต่ละสถานศึกษา

กรมอาชีวศึกษา (ม.ป.ป., หน้า 2-12) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นงานฝ่ายส่งเสริมการศึกษาที่เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน เป็นงานที่ส่งเสริมงานวิชาการให้ดียิ่งขึ้น อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมถือว่าเป็นงานสำคัญ ผู้บริหารต้องให้ความสนใจเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด

1.3 ประเภทของงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดประเภทของอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาประถมศึกษา ไว้ดังนี้

อาคารสถานที่ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. อาคารเรียน ซึ่งรวมถึงห้องเรียนและห้องพิเศษต่างๆ เช่น ห้องสมุด ห้องพักครู ห้องพยาบาล ฯลฯ
2. อาคารประกอบและสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ เช่น อาคารเอนกประสงค์ โรงฝึกงาน โรงอาหาร ห้องส้วม เรือนพักนักเรียน
3. บริเวณสถานศึกษา เช่น สนาม ถนน ที่พักผ่อนหย่อนใจ ฯลฯ

สิ่งแวดล้อม แบ่งเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ

1. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ภูเขา ดิน หิน น้ำ อากาศ ทรัพยากรธรรมชาติทุกประเภท
2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ชุมชน เมือง สิ่งก่อสร้าง ศิลปกรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม ฯลฯ

1.4 ขอบข่ายของการบริหารงานอาคารสถานที่

ขอบข่ายของงานอาคารสถานที่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 223) ได้กำหนดขอบข่ายของงานอาคารสถานที่ไว้ดังนี้

1. การสร้างอาคารสถานที่ อันรวมถึง การวางผังบริเวณที่ตั้งอาคาร การควบคุมการก่อสร้าง การตกแต่งจัดระเบียบ ให้เป็นไปตามหลักการจัดอาคารสถานที่ของสถานศึกษา ตลอดจนการรื้อถอนอาคารสถานที่
2. การใช้อาคารสถานที่ หมายถึง การกำหนดวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์ใช้สอยมากที่สุด ต่อการเรียนการสอนโดยตรง ต่อการเกิดการเรียนรู้ในห้องเรียนของนักเรียนและต่อชุมชน
3. การบำรุงรักษาสถานที่ การประดับตกแต่งและซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้คงสภาพเดิมหรือเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดประโยชน์โดยคุ้มค่ามากที่สุด
4. การควบคุมดูแลสถานที่ คือ การควบคุมดูแลโดยทั่วไป การบำรุงรักษา รวมถึงการควบคุมการปฏิบัติงานอาคารสถานที่ ให้เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับของทางราชการ
5. การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ เพื่อเป็นการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมสำหรับการวางแผนดำเนินงานอาคารสถานที่ของปีถัดไป

2.5 บริบทองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

1. ความเป็นมาและสภาพปัจจุบัน

1.1 ความเป็นมา

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติได้มีการ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นแต่ละแห่ง และกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ไว้ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความพร้อมที่จะจัดการศึกษาเพื่อการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน จึงได้จัดตั้งกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขึ้น ตามประกาศองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่กำหนดให้มีการแบ่งส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ 12 แห่งประกาศ ก.จ.จ เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา และที่

ประชุม ก.จ.จ. นครราชสีมา ในการประชุมครั้งที่ 2/2547 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2547 หนังสือสำนักงาน กจ. และ ก.อบต. ที่มท 0808.3/ว 540 ลงวันที่ 29 มีนาคม 2547 และการประชุมครั้งที่ 2/2547 ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2547 ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2548 องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาได้มีคำสั่งรับโอนนายอาราม สุวรรณชัยรบจากกระทรวงศึกษาธิการ มาดำรง ตำแหน่งผู้อำนวยการกองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นนักบริหารการศึกษาคนแรกที่มาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาต่อมาเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2549 องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาได้ยื่นประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษา ซึ่งมีสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาแสดงความประสงค์ขอถ่ายโอน จำนวนทั้งสิ้น 101 โรง และผ่านความสมัครใจถ่ายโอน จำนวน 67 โรง ผลจากการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ได้คะแนน 2.91 จากคะแนนเต็ม 3 ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา สามารถจัดการศึกษาได้ทุกระดับตามเกณฑ์การประเมินของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติให้สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาถ่ายโอนมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาแล้ว จำนวน 58 โรง

1.2 สภาพปัจจุบัน

1.2.1 ข้อมูลทั่วไป

ปัจจุบันกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จัดแบ่ง โครงสร้างออกเป็น 4 ฝ่าย 1 หน่วย และบุคลากรตามกรอบอัตรากำลัง คือ

1.2.1.1 ฝ่ายบริหารการศึกษา มีกรอบอัตรากำลังตามแผน อัตรากำลัง 3 ปี (2552-2554) จำนวน 37 อัตรากำลัง แต่มีบุคลากร ปฏิบัติงานอยู่จริง 11 คน เป็นอัตรารว่าง 26 อัตรากำลัง และมีพนักงานจ้างทั่วไป 1 คน

1.2.1.2 ฝ่ายส่งเสริมการกีฬา กิจกรรมเด็กและเยาวชน มีกรอบอัตรากำลังตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี (2552-2554) จำนวน 7 อัตรากำลัง แต่มีบุคลากรปฏิบัติงานอยู่จริง 4 คน เป็นอัตรารว่าง 3 อัตรากำลัง

1.2.1.3 ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีกรอบอัตรากำลังตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี (2552-2554) จำนวน 10 อัตรากำลัง แต่มีบุคลากรปฏิบัติงานอยู่จริง 5 คน เป็นอัตรารว่าง 5 อัตรากำลัง

1.2.1.4 ฝ่ายบริหารงานบุคลากรทางการศึกษา มีกรอบอัตรากำลังตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี (2552-2554) จำนวน 13 อัตรา แต่มีบุคลากรปฏิบัติงานอยู่จริง 5 คน เป็นอัตราว่าง 8 อัตรา และพนักงานจ้างทั่วไป 1 คน

1.2.1.5 หน่วยงานพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษากำหนดอัตรา 12 ตำแหน่ง ปัจจุบันยังมีบุคลากรข้าราชการครูช่วยราชการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 2 คน คือ นายชยุต พลละศิลา ,ศรีนครินทร์กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษา งานห้องสมุด พิพิธภัณฑ์และเครือข่ายทางการศึกษา งานศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนงานส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์และศึกษาค้นคว้า ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น งานกิจกรรมกีฬาต่าง ๆ งานสารบรรณ งานจัดซื้อ จัดจ้าง การเบิกจ่ายเงินและจัดทำบัญชี งานบริหารงานบุคคลและจัดทำทะเบียนประวัติบุคลากรของกอง และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และที่ได้รับมอบหมาย โดยมีผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (นักบริหารงานการศึกษา อันดับ คศ.3)เป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบและให้แบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 4 ฝ่าย 1 หน่วย คือ

1. ฝ่ายบริหารการศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

1.1 งานหลักสูตรและการสอน มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาจัดตั้งหรือยุบเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมการจัด กิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาและสร้างความสัมพันธ์สนับสนุนส่งเสริมงานกิจกรรมการนักเรียนของสถานศึกษา จัดทำรายงานการศึกษาและสถิติข้อมูลต่างๆ

1.2 งานนโยบายและแผน มีหน้าที่ความรับผิดชอบ จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒน การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดระบบการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม และเครือข่ายวิชาการเพื่อการศึกษา งานศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

1.3 งานนิเทศและประกันคุณภาพการศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบ นิเทศการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย ประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด ประสานการประเมินคุณภาพตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา วิเคราะห์และพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษา

2. ฝ่ายส่งเสริมการกีฬา กิจกรรมเด็กและเยาวชน มีหน้าที่ความรับผิดชอบ งานวิทยาศาสตร์การกีฬา งานกีฬาพื้นฐาน งานกีฬาเพื่อสุขภาพ (ใช้กีฬาเพื่อการรักษาและส่งเสริมสุขภาพ) งานกีฬาอาชีพ (สร้างบุคคลเพื่อเป็นนักกีฬาอาชีพ ฝึกอบรมจัดการศึกษาการกีฬา) งานกีฬาเพื่อการแข่งขัน (จัดการแข่งขันกีฬาในระดับต่างๆ)

3. ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

3.1 งานห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ และเครือข่ายทางการศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบส่งเสริมการจัดห้องสมุดที่อ่านหนังสือพิมพ์หรือศูนย์เผยแพร่ข่าวสารข้อมูลแก่ประชาชน

3.2 งานประเพณี ศาสนา และวัฒนธรรม มีหน้าที่ความรับผิดชอบจัดกิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมศีลธรรม จัดงานประเพณี และส่งเสริมการอนุรักษ์ประเพณี และศิลปวัฒนธรรมตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น , จัดกิจกรรมส่งเสริมเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและประชาสัมพันธ์ให้แพร่หลาย รวบรวมข้อมูลศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ และศึกษาค้นคว้า

3.3 งานการศึกษาานอกระบบ มีหน้าที่ความรับผิดชอบประสานการจัดการศึกษาอกระบบ, ส่งเสริมการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยแก่ประชาชน วิทยาลัยชุมชน การจัดกิจกรรมกลุ่มสนใจเพื่อให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเพิ่มรายได้แก่ตนเองและครอบครัว

4. ฝ่ายบริหารงานบุคลากรทางการศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

4.1 งานธุรการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ บริหารงานธุรการ บริหารจัดการ บำรุงรักษาอาคาร สถานที่และยานพาหนะ

4.2 งานพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบงานพัฒนาบุคลากร

4.3 งานบริหารบุคลากรทางการศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบ งานบริหารงานบุคคลและจัดทำทะเบียนประวัติบุคลากร

4.4 งานการเงินและบัญชี มีหน้าที่ความรับผิดชอบ บริหารงบประมาณและจัดทำบัญชีจ่ายเงินเดือน ค่าจ้าง จัดร่างข้อบัญญัติระเบียบประกาศ คำสั่งต่างๆ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเบิกจ่ายเงินและจัดทำบัญชีทะเบียนพัสดุ

5. หน่วยพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบ

5.1 งานหลักสูตรและการสอน งานส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน , งานพิจารณาจัดตั้งหรือยุบ เลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานส่งเสริมจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาและสร้างความสัมพันธ์ งานสนับสนุนส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษา, งานจัดทำรายงานการศึกษาและสถิติข้อมูลต่างๆ งานธุรการงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ได้รับถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ มาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา รวมทั้งสิ้น 58 โรงเรียน ดังนี้

รับโอนครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2550 จำนวน 1 โรงเรียน

รับโอนครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2550 จำนวน 1 โรงเรียน

รับโอนครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2550 จำนวน 37 โรงเรียน

รับโอนครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2550 จำนวน 4 โรงเรียน

รับโอนครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2551 จำนวน 15 โรงเรียน

2. แนวทางการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาตามเงื่อนไขในการรับถ่ายโอนสถานศึกษา

2.1 การกระจายอำนาจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้สถานศึกษา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาได้มีการมอบอำนาจให้ผู้บริหารสถานศึกษาตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาที่ 1540/2550 เรื่องมอบอำนาจการบริหารสถานศึกษาของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาให้ผู้อำนวยความสะดวกการศึกษาที่ถ่ายโอนมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาลงวันที่ 3 สิงหาคม 2550 และคำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาที่ 2465 / 2550 เรื่อง การมอบอำนาจการบริหารสถานศึกษาของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาให้ผู้อำนวยความสะดวกการศึกษาที่ถ่ายโอนมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2550

2.2 การจัดโครงสร้างองค์การภายในรองรับการบริการจัดการศึกษา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาได้ตั้งกองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
รองรับการบริหารจัดการศึกษากำหนดกรอบโครงสร้างอัตรากำลังกองการศึกษาและบุคลากรใน
การจัดการศึกษาตามที่ทางราชการกำหนด

2.3 การมีคณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม มีคณะกรรมการที่
ปรึกษาและคณะกรรมการระดับต่างๆ ดังนี้

2.3.1 คณะกรรมการที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
ด้านการศึกษา

2.3.2 คณะกรรมการจัดการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

2.3.3 คณะกรรมการการศึกษาสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นครราชสีมา

2.3.4 กลุ่มโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

2.3.5 อนุกรรมการ 4 ฝ่าย คือ คณะอนุกรรมการฝ่ายวิชาการ, คณะอนุ
กรรมการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ, คณะอนุกรรมการฝ่ายบุคลากร, คณะอนุกรรมการฝ่าย
บริหารทั่วไป

2.3.6 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับสถานศึกษาเดิมที่
สถานศึกษา

2.4 การจัดระบบบริหารงานบุคคลเพื่อการศึกษา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จัดระบบบริหารบุคคลตามมาตรฐาน
เดียวกันกับระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการใช้ระเบียบบริหารงานบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการและเทศบาลโดยอนุโลม
ทั้งนี้ได้จัดให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองการบริหารงานบุคคลเพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลในการ
บริหารงานบุคคล

3. การดำเนินงานโครงการดีเด่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.1 ด้านวิชาการ

3.1.1 ส่งผลงานเข้าร่วมประกวดแข่งขัน มหกรรมการศึกษาท้องถิ่นระดับภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือและระดับประเทศ

3.1.2 จัดนิทรรศการมหกรรมการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ระหว่าง 29-31 มกราคม 2552 ณ สนามหน้าศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา

3.2 ด้านงบประมาณ

3.2.1 จัดงบประมาณสนับสนุนสถานศึกษาในงบประมาณ 2552 โดยจัดงบประมาณขั้นพื้นฐานให้ทุกโรงเรียน งบละ 600,000 บาท

3.2.2 จัดبودหนุนรายหัวโอนให้สถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา และเป็นไปตามหลักการจำนวน 664 อัตรา เพื่อให้ปฏิบัติงานในช่วงที่อยู่ระหว่างการสรรหาบรรจุแต่งตั้ง

3.2.3 จัดอบรมชี้แจงการทำวิทยฐานะ

3.2.4 ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมและพัฒนาตามหลักสูตรที่กรมส่งเสริมฯ กำหนด

3.2.5 ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมและพัฒนาตามหลักสูตรที่กรมส่งเสริมฯ กำหนด

3.3 ด้านบุคคล

3.3.1 ได้เสนอรับการสนับสนุนอัตรากำลังทดแทนผู้ไม่สมัครใจถ่ายโอนและอัตราขาดแคลน ได้รับจัดสรรอัตราให้ จำนวน 715 อัตรา

3.3.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาได้สนับสนุนกำหนดตำแหน่งพนักงานราชการจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไปให้แก่สถานศึกษา จำนวน 664 อัตรา เพื่อให้ปฏิบัติงานในช่วงที่อยู่ระหว่างการสรรหาบรรจุแต่งตั้ง

3.3.3 จัดอบรมชี้แจงการทำวิทยฐานะ

3.3.4 ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้ารับการอบรมและพัฒนาตามหลักสูตรที่กรมส่งเสริมฯ กำหนด

3.4 ด้านบริหารทั่วไป

3.4.1 สนับสนุนการแข่งขันกีฬานักเรียน จัดการแข่งขันกีฬานักเรียนโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

3.4.2 ร่วมแข่งขันกีฬานักเรียนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือและระดับประเทศ โดยมีผลการแข่งขันชนะเลิศเป็นอันดับที่ 2 ของระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือและชนะเลิศเป็นอันดับ 4 ของระดับประเทศ

3.4.3 จัดกิจกรรมวันครู เชิดชูเกียรติครู ยกย่องครูดีเด่น 16 มกราคม ของทุกปี

3.4.4 จัดกิจกรรมวันเกษียณอายุ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

เรียบ สวัสดิผล (2547, หน้า 92) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเทศบาลวัดเวฬุวัน อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การดำเนินการพัฒนา โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมระดมสมอง การศึกษาดูงาน การประสานงานสร้างความตระหนัก สร้างความเข้าใจ และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา การประชุม สรุปผลการดำเนินงาน 3 ระยะ และการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาการดำเนินงานนั้น ทำให้การดำเนินงานมีขั้นตอนเป็นระบบ ทันต่อเหตุการณ์ และตรงกับความต้องการของนักเรียน ครู-อาจารย์ นักการภารโรง และชุมชน รวมทั้งอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมเกิดการเปลี่ยนแปลง คือ มีความสะอาด สวยงามร่มรื่น มีความเป็นระเบียบ มีความแข็งแรง ทนทาน ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากยิ่งขึ้น บุคลากรภายในสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสิ่งสำคัญ คือ มีความตระหนักและมีแรงจูงใจในการช่วยพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาทั้ง 7 ด้าน มากขึ้น รวมทั้งรู้จักใช้ และดูแลรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมดียิ่งขึ้น ส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา โดยวิธีประชุม ระดมสมอง และการประสานงานสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา ได้แก่ การจัดกิจกรรมรณรงค์ การจัดกิจกรรมยกย่อง การจัดกิจกรรมชุมชนร่วมกับนักเรียนและรวมไปถึงการนิเทศกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจะช่วยให้การพัฒนาเป็นระบบและประสบความสำเร็จตรงตามความต้องการของทุกฝ่าย

ชัชวาลย์ จันท์ศรี (2547, หน้า 76) ได้ศึกษาการพัฒนาการปฏิบัติงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาบ้านโพนครก อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ พบว่าในสภาพปัจจุบันสถานศึกษาบ้านโพนครก มีปัญหาในเรื่องอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมหลายด้าน เช่น บริเวณสถานศึกษาคับแคบมีฝุ่นละอองและน้ำท่วมขังในฤดูฝน อาคารเรียนบางหลังชำรุดทรุดโทรม บริเวณสถานศึกษาไม่สะอาด นักเรียนทิ้งเศษกระดาษไม่เป็นที่ ขาดสวนหย่อมหรือที่พักผ่อนหย่อน

ใจ สนามเด็กเล่นไม่เพียงพอและไม่เหมาะสมกับพัฒนาการทางร่างกายของเด็ก ถนนในสถานศึกษาเป็นหลุมเป็นบ่อ ป้ายนิเทศ ป้ายประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม ไม้ดอกไม้ประดับไม่เพียงพอ ทั้งนี้มีสาเหตุจากการปฏิบัติงานอย่างไม่เป็นระบบและวิธีการที่เหมาะสมขาดความเอาใจใส่ ขาดความรับผิดชอบ บุคลากรไม่ตระหนักและไม่เห็นความสำคัญของงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ผู้ศึกษาและผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จึงได้ร่วมกันระดมความคิดเพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนา คือการประชุมปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การมอบหมายงานและการนิเทศ กำกับติดตาม ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในวงรอบที่ 1 ผลการพัฒนาพบว่า การพัฒนาการปฏิบัติงานตามกรอบงานทั้ง 6 ด้าน ได้ผลตามเป้าหมายที่วางไว้เป็นอย่างดีใน 4 กรอบงาน คือ การใช้อาคารสถานที่ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การควบคุมดูแลอาคารสถานที่ และการประเมินผลการปฏิบัติงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ส่วน 2 กรอบงาน คือ การจัดสิ่งแวดล้อมให้ร่มรื่น สะอาดสวยงามปลอดภัยจากอุบัติเหตุ และโรคติดต่อ และการจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับพัฒนาการทางร่างกายของนักเรียน พบว่า ยังมีปัญหาเนื่องจากเงื่อนไขในเรื่องเวลาและฤดูกาล ซึ่งก็ได้แก้ไขในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหา 3 กลยุทธ์ คือ การประชุมระดมความคิดของผู้ร่วมปฏิบัติงานร่วมกับผู้ร่วมศึกษา การจัดทำโครงการ/แบ่งกลุ่มงานใหม่และการนิเทศ กำกับติดตามให้มากขึ้น ผลปรากฏว่า การพัฒนาการปฏิบัติงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาบ้านโพนครก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดสุรินทร์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการ ตามกระบวนการ วิจัยเชิงปฏิบัติการและกลยุทธ์ต่างๆ ทั้ง 2 วงรอบ ส่งผลให้สถานศึกษาบ้านโพนครกในปัจจุบันได้รับการพัฒนาด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างสมบูรณ์ ทุกประการ

วชิรพงษ์ จุฑาทเทศ (2547, หน้า 86) ได้ศึกษา การพัฒนาด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยใช้กิจกรรม 5 ส ของสถานศึกษาไชยวารวิทยาคม อำเภอนองนงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลปรากฏ ดังนี้ สภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมก่อนพัฒนา พบว่า สถานศึกษาขาดการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน การดำเนินการพัฒนาไม่ต่อเนื่อง บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนเข้าร่วมในการบริหารจัดการ ทำให้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในบริเวณสถานศึกษา ไม่ได้รับการดูแลพัฒนาเท่าที่ควร ส่งผลทำให้บรรยากาศในสถานศึกษาไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่สามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาได้ การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 โดยการจัดอบรม และการศึกษาดูงานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีความรู้และมีประสบการณ์ นำมาประชุมระดมสมอง วางแผนพัฒนา แล้วลง

มือปฏิบัติตามแผนในรอบของ กิจกรรม 5 ส จากนั้นในวงรอบที่ 2 ได้จัดการประกวดในแต่ละพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อกระตุ้นการดำเนินงานพัฒนาสิ่งแวดล้อม และขั้นตอนของแผนการดำเนินงาน ได้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล ส่งผลให้สถานศึกษามีการพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมดีกว่าเมื่อก่อนการพัฒนา ผลการพัฒนา ด้านบริเวณอาคารเรียนและห้องต่างๆ มีการ สะดาง วัสดุอุปกรณ์ ที่ไม่จำเป็นไปเก็บไว้ให้เป็นที่เป็นทาง เพื่อให้เกิดความสะดวกในการใช้อาคาร สถานศึกษาและบริเวณสถานศึกษา จากนั้นได้ร่วมกันทำความสะอาดอาคารสถานที่ บริเวณ สถานศึกษา ถนน ทางเดิน สวนหย่อมและสนามหญ้าให้สะอาด ปลอดภัย และจัดประดับตกแต่ง ให้สวยงาม ร่มรื่น ถูกสุขลักษณะ ด้วยกระถางดอกไม้ แจกันดอกไม้ ทำให้บรรยากาศเอื้อต่อการ เรียนรู้ของนักเรียน โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างสุขนิสัยที่ดีให้กับกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ผลจากการพัฒนาส่งผลให้นักเรียนสามารถใช้อาคารสถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ และเกิดความร่วมมือ สบายตากับผู้ปกครองที่เข้ามาเยี่ยมเยียนสถานศึกษา ผลจากการพัฒนาด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม โดยใช้กิจกรรม 5 ส ของสถานศึกษาไชยวารีวิทยาคม ครั้งนี้ถือว่าประสบผลสำเร็จอยู่ ในระดับที่น่าพึงพอใจของกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคน สามารถพัฒนาอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ให้สะอาด เป็นระเบียบ สวยงาม และร่มรื่น ถึงแม้สถานศึกษาจะ ประสบปัญหาด้านงบประมาณในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาที่พัฒนากิจกรรม ต่างๆ ให้ยั่งยืน ผู้ศึกษาค้นคว้าจะได้ดำเนินการประสานงานกับองค์กรส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุน งบประมาณในการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

สายัน ยิงสง่า (2547, หน้า 112) ได้ศึกษาการพัฒนางานอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาบ้านจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลวิจัยปรากฏดังนี้ ด้าน บริเวณสถานศึกษา เมื่อพิจารณาแบบประเมินความพึงพอใจในการพัฒนางานอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาบ้านจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับการ พัฒนาที่น่าพึงพอใจมากทุกข้อ ด้านอาคารเรียน เมื่อพิจารณาจากแบบประเมินความพึงพอใจใน การพัฒนางานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาบ้านจอหอ อำเภอเมือง จังหวัด นครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับการพัฒนาที่น่าพึงพอใจมาก แต่มี 1 ข้อ คือ การปรับปรุง ซ่อมแซม อาคารเรียนอยู่ในระดับการพัฒนาที่น่าพึงพอใจน้อย ด้านห้องเรียน เมื่อพิจารณาจาก แบบประเมินความพึงพอใจในการพัฒนางานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาบ้าน จอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับการพัฒนาที่น่าพึงพอใจมาก แต่มี 1 ข้อ คือ การจัดโต๊ะ-เก้าอี้ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในห้องเรียน อยู่ในระดับการพัฒนาที่น่า พึงพอใจปานกลาง ด้านห้องน้ำ-ห้องส้วม เมื่อพิจารณาแบบประเมินความพึงพอใจในการพัฒนา

งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาบ้านจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับการพัฒนาที่น่าพึงพอใจมาก

ลมัย พวงเพชร (2547, หน้า 120) ได้ศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่ในโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ได้ผลการวิจัยดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษมีการปฏิบัติงานด้านการจัดการอาคารสถานที่ ด้านการใช้อาคารสถานที่ ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และการควบคุมดูแลอาคารสถานที่ในระดับมาก ส่วนด้านการประเมินการใช้อาคารสถานที่ที่มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในโรงเรียนประถมศึกษาผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานไม่แตกต่างกันแต่พิจารณารายด้านพบว่าการบริหารงานด้านการประเมินการใช้อาคารสถานที่ที่การปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติงานแตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันส่วนความคิดเห็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์การดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี กับผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ด้านการบำรุงรักษาอาคารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่าง

นัทพงษ์ วงศ์ประสิทธิ์ (2549, หน้า 134) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณภาพนักเรียนด้านกระบวนการและด้านปัจจัย โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในทุกกิจกรรมสำหรับด้านคุณภาพนักเรียน ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน ส่วนด้านกระบวนการเน้นคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอน และจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้นักเรียน ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และด้านปัจจัย ได้ปฏิบัติตรงตามเป้าหมายของแผน จัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับปัญหาที่พบคือ ขาดแคลนงบประมาณจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้ทันต่อการใช้งาน และไม่มีประเมินผลการปฏิบัติงานโดยวิธีที่หลากหลาย

สรารุฐ สมอินสอน (2549, หน้า 118) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครลำปาง ประชากรที่ใช้ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูและครูผู้ช่วย ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครลำปาง ปีการศึกษา 2548 จำนวน 185 คนเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

ข้างต้น นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ร้อยละผลการศึกษารูปได้ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าได้สอนให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย เน้นให้ผู้เรียนเสียสละเพื่อส่วนรวม มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพพลานามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน มีการศึกษาหลักสูตรก่อนจัดการเรียนการสอน มีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นที่แสดงให้เห็นว่าครูมีมนุษยสัมพันธ์และมีความรับผิดชอบ แต่บางส่วนเห็นว่าไม่ได้ฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะทางด้านกีฬาจัดโครงสร้างขององค์กร บริหารงานอย่างเป็นระบบ จัดอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถของบุคลากร/ครู และบางส่วนไม่แน่ใจเกี่ยวกับฝึกให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดสังเคราะห์ที่มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่น และมีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

จิตติยา เนตรวงษ์ (2551, หน้า 6) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้อาคารสถานที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้อาคารสถานที่ การใช้ประโยชน์อาคารเรียน และความพึงพอใจในการใช้อาคารสถานที่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผลการศึกษาพบว่า สภาพการใช้งานอาคารสถานที่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สภาพการใช้งานของอาคารและสถานที่โดยภาพรวมยังไม่สมบูรณ์แต่พอใช้การได้ การใช้ประโยชน์อาคารสถานที่พบว่า ภาพรวมการใช้ประโยชน์อาคารและสถานที่ยังมีการใช้ประโยชน์น้อย ความพึงพอใจต่อการใช้อาคารสถานที่ของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

สุชาติ ขำขจร และอาจารย์ ดร. นันทรัตน์ เจริญผล (2552, หน้า 104) ได้ศึกษาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบทั้ง 12 มาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรวมจากมากไปหาน้อยดังนี้ อาคารเรียนห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้งาน บริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ ผู้บริหารเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้การดำเนินงานของโรงเรียนได้ ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ กระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตรงตามสภาพจริง หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม/ท้องถิ่นและผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ครู/ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ ในวิชาที่สอนและประพฤติตนเหมาะสมกับวิชาชีพครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับสูง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอก

ระบบทั้ง 4 ด้านของปัจจัยทรัพยากรการบริหาร 4 M's ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน เห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรวมจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านบุคคล ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ ปัญหาด้านการบริหารจัดการตามลำดับ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

จอยซ์ (Joyce ,1992, pp. 23) ได้ทำ การวิจัยเพื่อหาเหตุผลของผู้ปกครองที่เลือกเรียนชั้นประถมศึกษาของรัฐระหว่าง 2 รัฐ โดยกลุ่มผู้ปกครอง 2 กลุ่มของสถานศึกษา Stenbenville Public School in Ohio and St. Paul Public School in Minnesota ผลการวิจัยพบว่า ด้านอาคารสถานที่เป็นสิ่งที่ดึงดูด ความสนใจของผู้ปกครองได้มากและต้องการสภาพบรรยากาศที่ดี ความคิดเห็นของผู้ปกครองจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของรัฐให้เกิดความพึงพอใจของผู้ปกครอง และยินดีจะช่วยเหลือร่วมมือกับทางสถานศึกษาอย่างเต็มที่

อเดฟ (Adair, 1982, pp. 22) ได้ศึกษาทัศนคติของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐไอโอวา ในประเด็นเกี่ยวกับความสำคัญของภารกิจและความชำนาญที่ได้จากการจัดกิจกรรม ผลการวิจัยเป็นดังนี้ ผู้บริหารส่วนมากมีความชำนาญพิเศษในการจัดการกับปัญหาอาคารสถานที่ การประเมินผลงานการประชุมครู การเป็นประธาน ประสพการณ์การเป็นผู้บริหารและขนาดโรงเรียนไม่เป็นตัวแปรที่ส่งผลในระดับนัยสำคัญกับความชำนาญเป็นพิเศษกับปัญหาใดๆ

ธอนตอร์น (Thorntorn, 1977, pp. 428) ได้ศึกษาถึงการออกแบบการก่อสร้างและการวางผังโรงเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้สอยได้ศึกษาจากโรงเรียนในรัฐอินเดียน่า ผลการวิจัยสรุปว่าการออกแบบอาคารเรียนจะต้องคำนึงถึงความสะดวกของการใช้ประโยชน์หลายๆ อย่าง ในราคาที่เหมาะสมเจ้าหน้าที่โรงเรียนที่มีความรับผิดชอบด้านอาคารสถานที่ต้องพิจารณาคำจนถึง การก่อสร้าง การออกแบบกระบวนการก่อสร้าง ตลอดจนการประกวดราคาทำสัญญาต้องระวังมิให้ผู้รับจ้างใช้วัสดุก่อสร้างที่มีคุณภาพต่ำหรือใช้วัสดุอย่างอื่นแทน

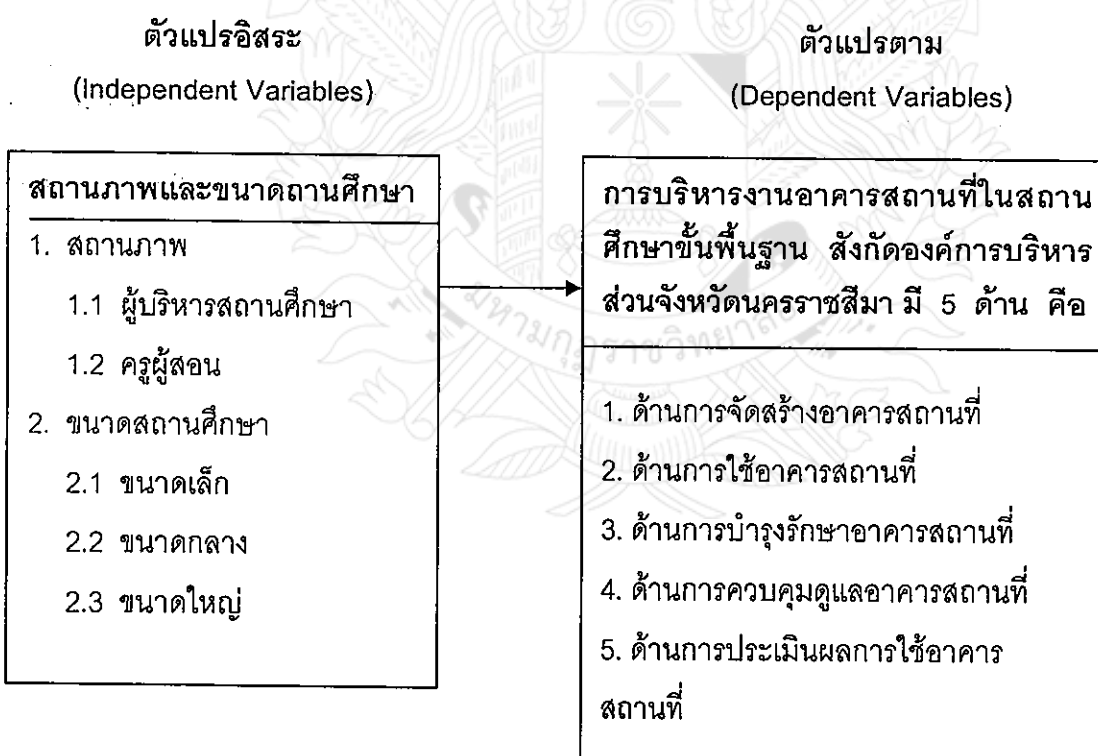
เทย์เลอร์ (Taylor, 1976, pp. 45) ได้วิจัยเปรียบเทียบระหว่างสถานศึกษามัธยมเวอร์จิเนีย 15 โรงกับสถานศึกษานานาชาติที่มีชื่อเสียง 3 โรง เกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำแนะนำในการจัดอาคารสถานที่ปรากฏว่า สถานศึกษาจัดที่ว่างสำหรับนักเรียน จัดห้องแนะแนวไว้ใกล้ ๆ ยานวิชาการ จัดห้องประชุมไว้ในย่านหนังสือ สถานศึกษาได้แยกห้องที่มีเสียงดัง เช่นห้องดนตรีไว้ต่างหาก มิให้รบกวนห้องอื่น ๆ ทุกสถานศึกษามีโรงพลศึกษาเป็นเอกเทศ และสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาร่วมใช้อาคารอยู่เป็นประจำจากการวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าพื้นที่ และบริเวณสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง สถานศึกษาต้องมีพื้นที่เพียงพอสำหรับวางแผนสร้างอาคารเรียน และอาคารประกอบ นอกจากนี้

ต้องมีที่ว่างสำหรับนักเรียนพักผ่อนและประกอบกิจกรรมด้วย อาคารสถานที่ต้องมีความยืดหยุ่นในการใช้งาน แต่ผลจากการวิจัยดังกล่าวพบว่าสถานศึกษาจำนวนมากประสบปัญหาเกี่ยวกับอาคารสถานที่ และบริเวณ

จากเอกสารและงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องที่นำเสนอมานั้น ได้สรุปการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยมีกรอบของการดำเนินงาน คือ การจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การควบคุม ดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ซึ่งกรอบงานทั้งหมดนี้จะประสบผลสำเร็จ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้นั้น ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกสถานศึกษาจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รับผิดชอบร่วมกัน จึงจะสามารถบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 223) ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 115 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,724 คน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 1,839 คน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 89 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 315 คน รวมทั้งสิ้น 404 คน และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling, บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 43 – 46) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จำแนกประชากรที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอนตามขนาดสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 89 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 315 คน รวมทั้งสิ้น 404 คน

ขั้นตอนที่ 3 เทียบสัดส่วนตามจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้จำนวนตามที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified random sampling, บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 43-46)โดยมีขั้นตอนในการสุ่ม ให้ได้จำนวนตามที่ต้องการดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
เล็ก	44	542	586	34	99	133
กลาง	45	584	629	35	107	142
ใหญ่	26	598	624	20	109	129
รวม	115	1,724	1,839	89	315	404

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

- 2 หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึงมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึงมีปัญหาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึงมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึงมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึงมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการบริหารงานอาคาร
สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา แบบสอบถามมี
ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้
ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารงานอาคารสถานที่ใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ
ลิเคอร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามแบบปลายเปิดจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด
(2545, หน้า 72)
3. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามของ ศรีนวล กล้าหาญ (2549, หน้า 122-
127) มาปรับปรุงและหาคุณภาพของเครื่องมือใหม่ เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและ
พิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว
นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความครอบคลุมเนื้อหาและความ

เที่ยงตรงของคำถามแต่ละข้อโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of consistency) ซึ่งมีความสอดคล้องระหว่าง 0.66-1.00

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาเสนอแนะอีกครั้งหนึ่ง

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 25 คน ครูผู้สอน จำนวน 25 คน

8. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาคำนวณค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .38 - .83

9. นำแบบสอบถามแต่ละข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ตามต้องการมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .96

10. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาพร้อมกับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้กลับมา 404 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ปัญหาดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึงมีปัญหายุ่งในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึงมีปัญหายุ่งในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึงมีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึงมีปัญหายุ่งในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึงมีปัญหายุ่งในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามสภาพโดยการทดสอบที (t – test แบบ Independent samples)

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยใช้ค่าที (t – test แบบ Independent samples)

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันต่อสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

(One way ANOVA) เมื่อพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

7. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันต่อปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

8. วิเคราะห์แนวทางในการแก้ปัญหา การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยหาความถี่ และค่าร้อยละและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of consistency) (IOC : Index of item objective congruence, บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 63) มีค่าระหว่าง 0.67-1.00

1.2 อำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation ; บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 99, 109) มีค่าระหว่าง .38 - .83

1.3 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 99) มีเท่ากับ .96

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าความถี่ (Frequency, บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 104)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage, บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 104)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean, บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 105)

2.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation, บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 106)

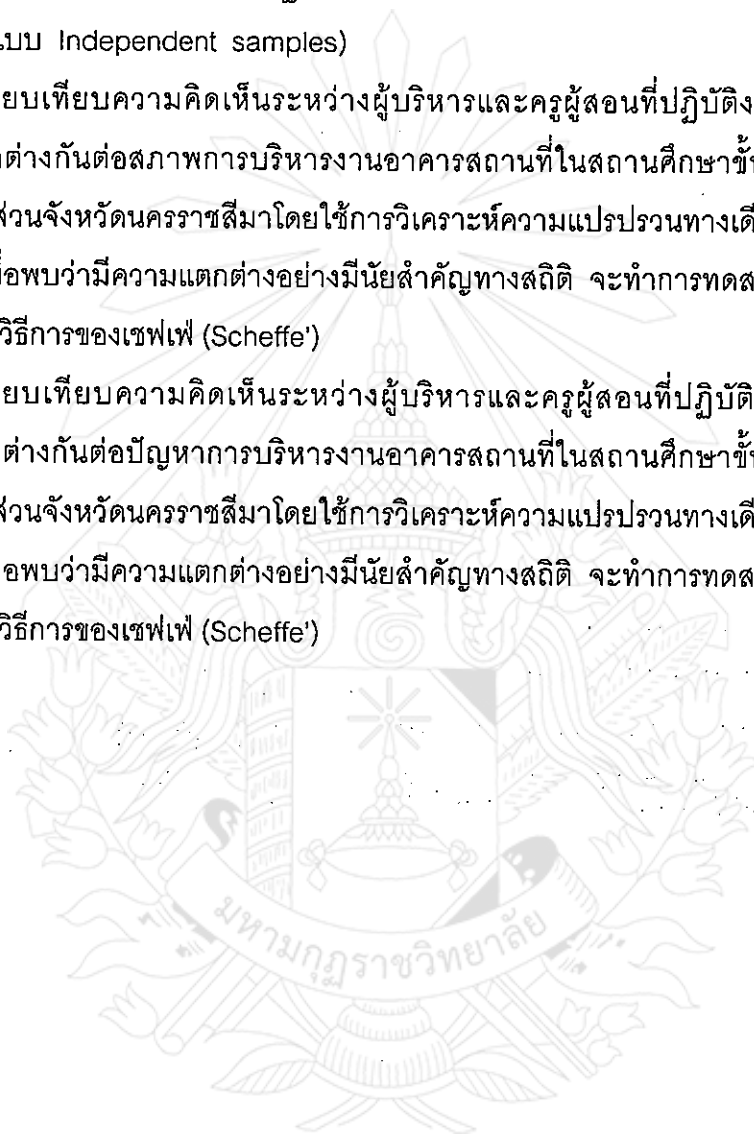
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 115, 118)

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนต่อสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยการทดสอบที (t-test แบบ Independent samples)

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนต่อปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้ค่าที (t-test แบบ Independent samples)

3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันต่อสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

3.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันต่อปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนา การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 89 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 315 คน รวมทั้งสิ้น 404 คน และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น มีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
F	แทน	ค่าที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ F

SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน (Mean of square)
df	แทน	ขั้นของความอิสระ (Degree of freedom)
P - Values	แทน	ความน่าจะเป็นที่จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (Probability)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและขนาดสถานศึกษา โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในแต่ละด้านและโดยรวม โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับและแปรผล
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาในแต่ละด้านและโดยรวม โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับและแปรผล
4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพโดยการทดสอบที (t-test แบบ Independent samples)
5. การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพโดยการทดสอบที (t-test แบบ Independent samples)
6. การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยการทดสอบที (t-test แบบ Independent samples)

7. การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยการทดสอบที (t-test แบบ Independent samples)

8. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนา การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยหาความถี่ และค่าร้อยละและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีเชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสถานภาพและขนาดสถานศึกษาโดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 404 คน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
ผู้บริหารสถานศึกษา	89	22.0
ครูผู้สอน	315	78.0
รวม	404	100.0
ขนาดสถานศึกษา		
เล็ก	133	32.9
กลาง	152	37.6
ใหญ่	119	29.5
รวม	404	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 เป็นครูผู้สอนจำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0 ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 ขนาดกลาง จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในแต่ละด้านและโดยรวมปรากฏตามตารางที่ 3 – 8

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคาร สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	สภาพการดำเนินงาน อาคารสถานที่ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	
				แปลผล	อันดับที่
1.	ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่	4.96	0.45	มากที่สุด	1
2.	ด้านการใช้อาคารสถานที่	4.38	0.41	มาก	4
3.	ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่	4.33	0.38	มาก	5
4.	ด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่	4.40	0.41	มาก	2
5.	ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคาร สถานที่	4.39	0.41	มาก	3
	เฉลี่ย	4.36	0.38	มาก	-

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวม ($\bar{X} = 4.36$) และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.96$) รองลงมาคือ ด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.40$) ส่วนด้านที่มีระดับปฏิบัติต่ำที่สุด คือ ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.33$)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการบริหารงาน
อาคาร สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นครราชสีมา ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	
				แปลผล	อันดับที่
1.	มีการศึกษาสภาพงานอาคารสถานที่ใน สถานศึกษาโดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้อง	4.33	0.55	มาก	4
2.	มีการศึกษาสภาพจัดทำแผนยุทธศาสตร์งาน อาคารสถานที่และปรับปรุง	4.31	0.54	มาก	5
3.	สถานศึกษามีการจัดสร้างอาคารสถานที่และ ปรับปรุงเพิ่มขึ้น	4.37	0.65	มาก	3
4.	มีการศึกษาสภาพการวางแผนงานการสร้าง อาคารสถานที่และปรับปรุง	4.60	0.57	มาก	1
5.	มีการศึกษาสภาพการจัดหางบประมาณ จัดสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงจาก องค์กรอื่นๆ	3.97	0.40	มาก	6
6.	สถานศึกษาจัดให้มีอาคารสถานที่ที่มีสภาพ เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.60	0.57	มาก	1
7.	มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศสภาพการใช้ อาคารสถานที่	3.97	0.40	มาก	6
เฉลี่ย		4.96	0.45	มาก	-

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด 2 ข้อ คือ
การศึกษาสภาพการวางแผนงานการสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุง ($\bar{X} = 4.60$) และ
สถานศึกษาจัดให้มีอาคารสถานที่ที่มีสภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.60$)
รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 4.37$) ส่วนข้อที่
มีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ มีการศึกษาสภาพการจัดหางบประมาณจัดสร้างอาคารสถานที่และ
ปรับปรุงจากองค์กรอื่นๆ ($\bar{X} = 3.97$)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการบริหารงาน
อาคาร สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นครราชสีมา ด้านการใช้อาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	ด้านการใช้อาคารสถานที่	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	
				แปลผล	อันดับ ที่
1.	มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่าง เหมาะสม	4.33	0.55	มาก	4
2.	มีการจัดทำแผนผังอาคารสถานที่อย่าง ชัดเจน	4.31	0.52	มาก	5
3.	มีการใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่าเกิด ประโยชน์มากที่สุด	4.37	0.65	มาก	3
4.	มีการจัดให้บริการอาคารสถานที่แก่ ชุมชน	4.41	0.56	มาก	2
5.	มีการจัดระเบียบการใช้อาคารสถานที่ อย่างชัดเจน	3.97	0.40	มาก	6
6.	มีการจัดการใช้อาคารสถานที่ที่ก่อให้เกิด รายได้ต่อสถานศึกษา	4.60	0.57	มากที่สุด	1
	เฉลี่ย	4.38	0.41	มาก	-

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการใช้อาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีการปฏิบัติระดับมาก 6 ข้อ โดยข้อที่มีการปฏิบัติ
มากที่สุด คือ มีการจัดการใช้อาคารสถานที่ที่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.60$)
รองลงมาคือ มีการจัดให้บริการอาคารสถานที่แก่ชุมชน ($\bar{X} = 4.41$) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด
คือ มีการจัดทำแผนผังอาคารสถานที่อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.97$)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการบริหารงาน อาคาร สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	
				แปลผล	อันดับที่
1.	มีการวิเคราะห์สภาพการบำรุงรักษาอาคารสถานที่	4.38	0.56	มาก	4
2.	มีการตรวจสอบอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ	4.36	0.55	มาก	5
3.	มีการจัดสรรงบประมาณการบำรุงรักษาสภาพอาคารสถานที่อย่างเหมาะสม	4.43	0.65	มาก	3
4.	มีการบำรุงรักษาซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี	4.61	0.56	มากที่สุด	1
5.	มีการศึกษาสภาพการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศที่ร่มรื่นสวยงาม	3.98	0.39	มาก	6
6.	มีการสร้างความตระหนักให้ครูในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่	4.46	0.57	มาก	2
7.	มีการจัดบุคลากรรับผิดชอบการบำรุงรักษาอาคารสถานที่	3.98	0.39	มาก	6
	เฉลี่ย	4.33	0.38	มาก	-

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด 1 ข้อ ระดับมาก 6 ข้อโดยข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ มีการบำรุงรักษาซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาคือ มีการสร้างความตระหนักให้ครูในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.46$) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด 2 ข้อ คือ การศึกษาสภาพการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศที่ร่มรื่นสวยงาม ($\bar{X} = 3.98$) และ มีการจัดบุคลากรรับผิดชอบการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 3.98$)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	
				แปลผล	อันดับที่
1.	มีการจัดเก็บเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ	4.38	0.56	มาก	3
2.	มีการปฏิบัติตามระเบียบการควบคุมดูแลอาคารสถานที่อย่างถูกต้อง	4.37	0.55	มาก	4
3.	มีการจัดวางระบบและมาตรการการควบคุมดูแลอาคารสถานที่อย่างชัดเจน	4.42	0.65	มาก	2
4.	มีการจัดบุคลากรรับผิดชอบควบคุมดูแลอาคารสถานที่	4.61	0.56	มากที่สุด	1
5.	มีการควบคุมดูแลอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน	3.98	0.40	มาก	6
6.	มีการกำกับติดตามงานอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ	4.15	0.56	มาก	5
	เฉลี่ย	4.40	0.41	มาก	-

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด 1 ข้อ ระดับมาก 5 ข้อ คือ มีการจัดบุคลากรรับผิดชอบควบคุมดูแลอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาคือ มีการจัดวางระบบและมาตรการการควบคุมดูแลอาคารสถานที่อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.42$) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ มีการควบคุมดูแลอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน ($\bar{X} = 3.98$)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคาร สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	ด้านการประเมินผลการดำเนินงาน อาคารสถานที่	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	
				แปลผล	อันดับที่
1.	มีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	4.38	0.56	มาก	4
2.	มีการประเมินผลการบำรุงรักษาอาคาร สถานที่อย่างมีระบบ	4.37	0.55	มาก	5
3.	มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศงาน อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ	4.42	0.65	มาก	3
4.	มีการประเมินผลการบริหารงานอาคาร สถานที่โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม	4.49	0.63	มาก	2
5.	มีการวางแผนเพื่อปรับปรุงการบริหาร งานอาคารสถานที่ให้ดีขึ้น	3.98	0.40	มาก	6
6.	มีการสรุปผลการปรับปรุงงานอาคาร สถานที่	4.61	0.56	มากที่สุด	1
	เฉลี่ย	4.39	0.41	มาก	-

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด 1 ข้อ ระดับมาก 5 ข้อ คือ มีการสรุปผลการปรับปรุงงานอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมา คือ มีการประเมินผลการบริหารงานอาคารสถานที่โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.49$) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุดคือมีการควบคุมดูแลอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน ($\bar{X} = 3.98$)

3. วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏตามตารางที่ 9 - 14

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคาร สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	ปัญหา การดำเนินงานการบริหาร งานอาคารสถานที่ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา	
				แปลผล	อันดับที่
1.	ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่	1.57	0.30	น้อย	4
2.	ด้านการใช้อาคารสถานที่	1.51	0.29	น้อย	5
3.	ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่	1.57	0.29	น้อย	3
4.	ด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่	1.77	0.40	น้อย	2
5.	การประเมินผลการดำเนินงานอาคาร สถานที่	1.82	0.34	น้อย	1
	เฉลี่ย	1.64	0.28	น้อย	-

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ($\bar{X} = 1.64$) และรายด้านอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีปัญหาสูงที่สุด คือ คือ การประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.82$) รองลงมาคือด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.77$) และด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.57$) และ ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.57$) ส่วนด้านที่มีระดับปฏิบัติที่น้อยที่สุด คือ ด้านการใช้อาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.51$)

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงาน อาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	
				แปลผล	อันดับที่
1.	มีการศึกษาสภาพงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาโดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	1.78	0.49	น้อย	1
2.	มีการศึกษาสภาพจัดทำแผนยุทธศาสตร์งานอาคารสถานที่และปรับปรุง	1.62	0.50	น้อย	5
3.	สถานศึกษามีการจัดสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงเพิ่มขึ้น	1.67	0.51	น้อย	4
4.	มีการศึกษาสภาพการวางแผนงานการสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุง	1.23	0.41	น้อยที่สุด	7
5.	มีการศึกษาสภาพการจัดหางบประมาณจัดสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงจากองค์กรอื่นๆ	1.75	0.48	น้อย	2
6.	สถานศึกษาจัดให้มีอาคารสถานที่ที่มีสภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1.24	0.42	น้อยที่สุด	6
7.	มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศสภาพการใช้อาคารสถานที่	1.75	0.40	น้อย	3
	เฉลี่ย	1.57	0.30	น้อย	-

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีปัญหาระดับน้อย 5 ข้อ ระดับน้อยสุด 2 ข้อ ข้อที่มีการปัญหามากที่สุด คือมีการศึกษาสภาพงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาโดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 1.78$) ซึ่งมีระดับระดับน้อย รองลงมา คือมีการศึกษาสภาพการจัดหางบประมาณจัดสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงจากองค์กรอื่นๆ ($\bar{X} = 1.75$) ส่วนข้อที่

มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ มีการศึกษาสภาพการวางแผนงานการสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุง ($\bar{X} = 1.23$)

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการใช้อาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	ด้านการใช้อาคารสถานที่	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	
				แปลผล	อันดับที่
1.	มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ อย่างเหมาะสม	1.74	0.44	น้อย	1
2.	มีการจัดทำแผนผังอาคารสถานที่อย่าง ชัดเจน	1.58	0.50	น้อย	4
3.	มีการใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่าเกิด ประโยชน์มากที่สุด	1.63	0.51	น้อย	3
4.	มีการจัดให้บริการอาคารสถานที่แก่ ชุมชน	1.21	0.41	น้อยที่สุด	6
5.	มีการจัดระเบียบการใช้อาคารสถานที่ อย่างชัดเจน	1.74	0.48	น้อย	2
6.	มีการจัดการใช้อาคารสถานที่ที่ ก่อให้เกิดรายได้ต่อสถานศึกษา	1.22	0.42	น้อยที่สุด	5
	เฉลี่ย	1.51	0.29	น้อย	-

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการใช้อาคารสถานที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีปัญหาระดับน้อย 4 ข้อ ระดับน้อยสุด 2 ข้อ ข้อที่มีการปัญหามากที่สุด คือ มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 1.74$) รองลงมา คือ มีการจัดระเบียบการใช้อาคารสถานที่อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 1.74$) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ มีการจัดให้บริการอาคารสถานที่แก่ชุมชน ($\bar{X} = 1.21$)

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงาน
อาคาร สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นครราชสีมา ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	
				แปลผล	อันดับที่
1.	มีการวิเคราะห์สภาพการบำรุงรักษาอาคารสถานที่	1.78	0.43	น้อย	1
2.	มีการตรวจสอบอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ	1.62	0.50	น้อย	5
3.	มีการจัดสรรงบประมาณการบำรุงรักษาสภาพอาคารสถานที่อย่างเหมาะสม	1.67	0.52	น้อย	4
4.	มีการบำรุงรักษาซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี	1.22	0.42	น้อยที่สุด	7
5.	มีการศึกษาสภาพการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศที่ร่มรื่นสวยงาม	1.75	0.49	น้อย	2
6.	มีการสร้างความตระหนักให้ครูในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่	1.23	0.42	น้อยที่สุด	6
7.	มีการจัดบุคลากรรับผิดชอบการบำรุงรักษาอาคารสถานที่	1.75	0.49	น้อย	3
	เฉลี่ย	1.57	0.29	น้อย	-

จากตารางที่ 12 พบว่า ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีปัญหาระดับน้อย 5 ข้อ ระดับน้อยสุด 2 ข้อ ข้อที่มีการปัญหามากที่สุด คือมีการวิเคราะห์สภาพการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.78$) รองลงมา คือมีการศึกษาสภาพการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศที่ร่มรื่นสวยงาม ($\bar{X} = 1.75$) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ มีการบำรุงรักษาซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี ($\bar{X} = 1.22$)

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงาน
อาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นครราชสีมา ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	
				แปลผล	อันดับที่
1.	มีการจัดเก็บเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับ อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ	1.72	0.45	น้อย	4
2.	มีการปฏิบัติตามระเบียบการควบคุม ดูแลอาคารสถานที่อย่างถูกต้อง	1.83	0.91	น้อย	3
3.	มีการจัดวางระบบและมาตรการการ ควบคุมดูแลอาคารสถานที่อย่างชัดเจน	1.63	0.49	น้อย	6
4.	มีการจัดบุคลากรรับผิดชอบควบคุมดูแล อาคารสถานที่	1.85	0.37	น้อย	2
5.	มีการควบคุมดูแลอาคารสถานที่โดย คำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน	1.71	0.46	น้อย	5
6.	มีการกำกับติดตามงานอาคารสถานที่ อย่างสม่ำเสมอ	1.93	0.60	น้อย	1
เฉลี่ย		1.77	0.40	น้อย	-

จากตารางที่ 13 พบว่า ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่ โดยภาพรวม
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีปัญหาระดับน้อย 6 ข้อ ข้อที่มี
การปัญหามากที่สุด คือมีการกำกับติดตามงานอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 1.93$)
รองลงมา คือมีการจัดบุคลากรรับผิดชอบควบคุมดูแลอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.85$) ส่วนข้อที่มี
การปฏิบัติน้อยที่สุด คือ มีการจัดวางระบบและมาตรการการควบคุมดูแลอาคารสถานที่อย่าง
ชัดเจน ($\bar{X} = 1.63$)

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคาร สถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	ปัญหาการดำเนินงานการบริหารงาน อาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้น พื้นฐานด้านการประเมินผลการ ดำเนินงานอาคารสถานที่	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	
				แปลผล	อันดับที่
1.	มีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	1.77	0.42	น้อย	4
2.	มีการประเมินผลการบำรุงรักษาอาคาร สถานที่อย่างมีระบบ	1.86	0.90	น้อย	3
3.	มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศสถาน อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ	1.69	0.47	น้อย	6
4.	มีการประเมินผลการบริหารงานอาคาร สถานที่โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม	1.88	0.33	น้อย	2
5.	มีการวางแผนเพื่อปรับปรุงการบริหาร งานอาคารสถานที่ให้ดีขึ้น	1.76	0.43	น้อย	5
6.	มีการสรุปผลการปรับปรุงงานอาคาร สถานที่	2.00	0.54	น้อย	1
	เฉลี่ย	1.82	0.34	น้อย	-

จากตารางที่ 14 พบว่า ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีปัญหาระดับน้อย 6 ข้อ ข้อที่มีการปัญหามากที่สุด คือ มีการสรุปผลการปรับปรุงงานอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 2.00$) รองลงมา คือ มีการประเมินผลการบริหารงานอาคารสถานที่โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 1.88$) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศสถานอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 1.69$)

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏตามตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารและครูผู้สอนโดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	สภาพการดำเนินงานการ บริหารงานอาคารสถานที่ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	p - value
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1.	ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่	4.99	0.38	4.95	0.46	0.583	.56
2.	ด้านการใช้อาคารสถานที่	4.33	0.34	4.33	0.39	0.075	.94
3.	ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่	4.42	0.35	4.28	0.39	3.158**	.00
4.	ด้านการควบคุม ดูแล อาคาร สถานที่	4.42	0.33	4.28	0.39	2.834**	.00
5.	ด้านการประเมินผลการดำเนินงาน อาคารสถานที่	4.51	0.38	4.33	0.43	3.500**	.00
	เฉลี่ย	4.40	0.23	4.30	0.39	2.845**	.00

** $P \leq .01$

จากตารางที่ 15 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพโดยรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติมากกว่าครูผู้สอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ และด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ส่วนด้านอื่นมีปัญหาไม่แตกต่างกัน

5. การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏตามตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	สภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	p - value
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1.	ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่	1.61	0.37	1.56	0.27	1.311	.26
2.	ด้านการใช้อาคารสถานที่	1.44	0.35	1.54	0.26	-2.873**	.01
3.	ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่	1.59	0.35	1.56	0.27	0.766	.44
4.	ด้านการควบคุม ดูแล อาคาร สถานที่	1.61	0.40	1.82	0.39	-4.375**	.00
5.	ด้านการประเมินผลการดำเนินงาน อาคารสถานที่	1.76	0.27	1.84	0.36	-2.401**	.01
	เฉลี่ย	4.40	1.60	0.25	1.66	0.28	-1.669

* $P \leq .05$, ** $P \leq .01$

จากตารางที่ 16 พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีปัญหาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่และ ด้านการประเมินผลการดำเนินงาน อาคารสถานที่ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการใช้อาคารสถานที่ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนด้านอื่นมีปัญหาไม่แตกต่างกัน

6. การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏตามตารางที่ 17 - 24

ตารางที่ 17 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ขนาดสถานศึกษา														
	เล็ก					กลาง					ใหญ่				
	\bar{X}	S.D	อันดับที่	\bar{X}	S.D	อันดับที่	\bar{X}	S.D	อันดับที่	\bar{X}	S.D	อันดับที่			
1. ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่	4.96	0.59	1	4.97	0.36	2	4.95	0.37	1						
2. ด้านการใช้อาคารสถานที่	4.35	0.47	5	4.30	0.32	4	4.33	0.33	5						
3. ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่	4.30	0.49	3	4.30	0.33	3	4.33	0.33	4						
4. ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่	4.30	0.48	4	4.30	0.32	4	4.35	0.35	3						
5. การประเมินผลการดำเนินงาน อาคารสถานที่	4.37	0.54	2	4.34	0.37	1	4.35	0.35	2						
เฉลี่ย	4.33	0.48		4.32	0.29	-	4.34	0.31	-						

จากตารางที่ 17 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ปรากฏดังนี้

บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.97$) รองลงมาคือ การประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.37$) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.30$)

บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง มีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.96$) รองลงมาคือ การประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.34$) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.30$) และด้านการใช้อาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.30$)

บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.95$) รองลงมาคือ การประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.35$) และด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.35$) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้อาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.33$) และด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.33$)

ตารางที่ 18 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการกรบริหารอาคารสถานที่ในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของ
สถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานอาคาร สถานที่ในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p – value
1. ด้านการจัดสร้างอาคาร สถานที่	ระหว่างกลุ่ม	0.018	2	0.009	0.43	.958
	ภายในกลุ่ม	82.26	401	0.205		
	รวม	82.28	403			
2. ด้านการใช้อาคาร สถานที่	ระหว่างกลุ่ม	0.164	2	0.082	0.557	.573
	ภายในกลุ่ม	58.947	401	0.147		
	รวม	59.111	403			
3. ด้านการบำรุงรักษา อาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	0.059	2	0.030	0.129	0.835
	ภายในกลุ่ม	61.608	401	0.154		
	รวม	61.667	403			
4. ด้านควบคุมดูแลอาคาร สถานที่	ระหว่างกลุ่ม	0.213	2	0.107	0.701	0.497
	ภายในกลุ่ม	60.953	401	0.153		
	รวม	61.166	403			
5. ด้านการประเมินผลการ ดำเนินงานอาคาร สถานที่	ระหว่างกลุ่ม	0.351	2	0.177	0.953	0.187
	ภายในกลุ่ม	74.389	401	0.186		
	รวม	74.743	403			
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	0.71	2	0.036	0.256	0.775
	ภายในกลุ่ม	55.834	401			
	รวม	55.905	403	0.139		

จากตารางที่ 18 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการกรบริหารงานอาคารสถานที่ใน
สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของ
สถานศึกษาโดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

7. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในแต่ละด้านและโดยรวม เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาของบุคลากร ดังตารางที่ 19 - 20

ตารางที่ 19 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	ปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ขนาดสถานศึกษา					
		เล็ก		กลาง		ใหญ่	
		\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D
1.	ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่	1.59	0.33	1.57	0.29	1.55	0.27
2.	ด้านการใช้อาคารสถานที่	1.54	0.35	1.49	0.25	1.52	0.26
3.	ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่	1.60	0.32	1.55	0.28	1.55	0.27
4.	ด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่	1.60	0.45	1.86	0.34	1.85	0.35
5.	การประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่	1.74	0.35	1.88	0.32	1.85	0.35
	เฉลี่ย	1.61	0.30	1.66	0.26	1.66	0.27

จากตารางที่ 19 พบว่า ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาทั้ง 3 ขนาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.66$) รองลงมาผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.66$) และผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 1.61$) เมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏดังนี้

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 1.61$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ การประเมินผลการดำเนินงาน อาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.74$) รองลงมาคือ ด้านการควบคุม ดูแลอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.60$) ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้อาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.54$)

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง มีปัญหาโดยภาพรวมรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 1.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ การประเมินผลการดำเนินงาน อาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.88$) รองลงมาคือ ด้านการควบคุม ดูแลอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.86$) ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้อาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.49$)

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีปัญหาโดยภาพรวมรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 1.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ $\bar{X} = 1.85$) และด้านการประเมินผลการดำเนินงาน อาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.85$) รองลงมาคือ ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.55$) และด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.55$) ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้อาคารสถานที่ ($\bar{X} = 1.52$)

ตารางที่ 20 แสดงผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานอาคาร สถานที่ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p – value
1. ด้านการจัดสร้าง อาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	0.97	2	.049	0.528	.590
	ภายในกลุ่ม	36.894	401	0.092		
	รวม	36.991	403			
2. ด้านการใช้อาคาร สถานที่	ระหว่างกลุ่ม	0.192	2	0.096	1.119	.328
	ภายในกลุ่ม	34.397	401	0.086		
	รวม	34.589	403			
3. ด้านการบำรุงรักษา อาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	0.26	2	0.103	1.160	.315
	ภายในกลุ่ม	35.650	401	0.089		
	รวม	35.857	403			
4. ด้านควบคุมดูแล อาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	6.064	2	3.032	20.191**	0.000
	ภายในกลุ่ม	60.22	401	1.50		
	รวม	60.228	403			
5. ด้านการประเมินผล การดำเนินงานอาคาร สถานที่	ระหว่างกลุ่ม	1.547	2	0.775	6.518**	0.002
	ภายในกลุ่ม	47.602	401	0.119		
	รวม	49.149	403			
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	0.129	2	0.110	1.369	.256
	ภายในกลุ่ม	32.094	401	0.080		
	รวม	32.312	403			

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 20 พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมมีปัญหาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้าน 4 และ 5 มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นมีปัญหาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 21 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		1.60	1.86	1.85
เล็ก	1.60	-	-0.26**	-0.25**
กลาง	1.86	-	-	-0.01
ใหญ่	1.85	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 21 พบว่าผลการทดสอบของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ต่อปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง และบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลางกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		1.74	1.88	1.85
เล็ก	1.74	-	-0.14**	-0.11**
กลาง	1.88	-	-	-0.03
ใหญ่	1.85	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 22 พบว่า ผลการทดสอบของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ต่อปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง และบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลางกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีปัญหาไม่แตกต่างกัน

8. วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาปรากฏตามตารางที่ 23 - 27

ตารางที่ 23 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการสร้างอาคารสถานที่

ที่	การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการสร้างอาคารสถานที่	ความถี่	ร้อยละ
1.	บุคลากรควรรักษาสภาพงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาโดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	334	82.67
2.	บุคลากรควรรักษาสภาพจัดทำแผนยุทธศาสตร์งานอาคารสถานที่และปรับปรุง	332	82.17
3.	สถานศึกษาควรมีการจัดการสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงเพิ่มขึ้น	339	83.91
4.	บุคลากรควรรักษาสภาพการวางแผนงานการสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุง	331	81.93
5.	สถานศึกษาควรจัดให้มีอาคารสถานที่ที่มีสภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	332	82.17
	เฉลี่ย	334	82.57

จากตารางที่ 23 พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการสร้างอาคารสถานที่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ สถานศึกษาควรมีการจัดการสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงเพิ่มขึ้น ร้อยละ 83.91 บุคลากรควรรักษาสภาพงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาโดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 82.67 บุคลากรควรรักษาสภาพจัดทำแผนยุทธศาสตร์งานอาคารสถานที่และปรับปรุง ร้อยละ 82.17 และสถานศึกษาควรจัดให้มีอาคารสถานที่ที่มีสภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร้อยละ 82.17 บุคลากรควรรักษาสภาพการวางแผนงานการสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุง ร้อยละ 81.93

ตารางที่ 24 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการใช้อาคารสถานที่

ที่	การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้อาคารสถานที่	ความถี่	ร้อยละ
1.	ควรมีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสม	328	81.18
2.	ควรมีการจัดทำแผนผังอาคารสถานที่อย่างชัดเจน	325	80.44
3.	ควรมีการใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์มากที่สุด	318	78.71
4.	ควรมีการจัดให้บริการอาคารสถานที่แก่ชุมชน	319	78.96
5.	ควรมีการจัดระเบียบการใช้อาคารสถานที่อย่างชัดเจน	320	79.20
	เฉลี่ย	322	79.70

จากตารางที่ 24 พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการใช้อาคารสถานที่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ควรมีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสมร้อยละ 81.18 ควรมีการจัดทำแผนผังอาคารสถานที่อย่างชัดเจนร้อยละ 80.44 ควรมีการจัดระเบียบการใช้อาคารสถานที่อย่างชัดเจนร้อยละ 79.20 ควรมีการจัดให้บริการอาคารสถานที่แก่ชุมชนร้อยละ 78.96. และควรมีการใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์มากที่สุดร้อยละ 78.71

ตารางที่ 25 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่

ที่	การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่	ความถี่	ร้อยละ
1.	ควรมีการวิเคราะห์สภาพการบำรุงรักษาอาคารสถานที่	325	80.44
2.	ควรมีการตรวจสอบอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ	315	77.97
3.	ควรมีการจัดสรรงบประมาณการบำรุงรักษาสภาพอาคารสถานที่อย่างเหมาะสม	319	78.96
4.	ควรมีการบำรุงรักษาซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี	320	79.20
5.	ควรมีการศึกษาสภาพการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศที่ร่มรื่นสวยงาม	317	78.46
	เฉลี่ย	319	79.00

จากตารางที่ 25 พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ควรมีการวิเคราะห์สภาพการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ร้อยละ 80.44 ควรมีการตรวจสอบอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 79.20 ควรมีการจัดสรรงบประมาณการบำรุงรักษาสภาพอาคารสถานที่อย่างเหมาะสม ร้อยละ 78.96 ควรมีการบำรุงรักษาซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี ร้อยละ 78.46 และควรมีการศึกษาสภาพการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศที่ร่มรื่นสวยงามร้อยละ 77.97

ตารางที่ 26 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาบริหารงานอาคารสถานที่
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการ
ควบคุม ดูแลรักษาอาคารสถานที่

ที่	การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้น พื้นฐานด้านการควบคุม ดูแลรักษาอาคารสถานที่	ความถี่	ร้อยละ
1.	ควรมีการจัดเก็บเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ อย่างเป็นระบบ	328	81.18
2.	ควรมีการปฏิบัติตามระเบียบการควบคุมดูแลอาคารสถานที่ อย่างถูกต้อง	325	80.44
3.	ควรมีการจัดวางระบบและมาตรการการควบคุมดูแลอาคาร สถานที่อย่างชัดเจน	326	80.69
4.	ควรมีการจัดบุคลากรรับผิดชอบควบคุมดูแลอาคารสถานที่	320	79.20
5.	ควรมีการควบคุมดูแลอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความ ปลอดภัยของนักเรียน	319	78.96
	เฉลี่ย	324	80.09

จากตารางที่ 26 พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการควบคุม ดูแลรักษาอาคาร
สถานที่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ควรมีการจัดเก็บเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับอาคาร
สถานที่อย่างเป็นระบบ ร้อยละ 81.18 ควรมีการจัดวางระบบและมาตรการการควบคุมดูแล
อาคารสถานที่อย่างชัดเจน ร้อยละ 80.69 ควรมีการปฏิบัติตามระเบียบการควบคุมดูแลอาคาร
สถานที่อย่างถูกต้อง ร้อยละ 80.44 ควรมีการจัดบุคลากรรับผิดชอบควบคุมดูแลอาคารสถานที่
ร้อยละ 79.20 และควรมีการควบคุมดูแลอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน
ร้อยละ 78.96

ตารางที่ 27 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่

ที่	การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่	ความถี่	ร้อยละ
1.	ควรมีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	320	79.20
2.	ควรมีการประเมินผลการบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างมีระบบ	321	79.45
3.	ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศงานอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ	319	78.96
4.	ควรมีการประเมินผลการบริหารงานอาคารสถานที่โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม	328	81.18
5.	ควรมีการวางแผนเพื่อปรับปรุงการบริหารงานอาคารสถานที่ให้ดีขึ้น	324	80.19
	เฉลี่ย	322	79.80

จากตารางที่ 27 พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ควรมีการประเมินผลการบริหารงานอาคารสถานที่โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ร้อยละ 81.18 ควรมีการวางแผนเพื่อปรับปรุงการบริหารงานอาคารสถานที่ให้ดีขึ้น ร้อยละ 80.19 ควรมีการประเมินผลการบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างมีระบบ ร้อยละ 79.45 ควรมีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่เป็นระยะอย่างต่อเนื่องร้อยละ 79.20 และควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศงานอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบร้อยละ 78.96

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา" มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสภาพและขนาดสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2552 จำนวนทั้งสิ้น 1,839 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 404 คน และหาสัดส่วนตามประชากร ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายของแต่ละกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน จำนวน 32 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ห้าระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ .96 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 1 ใช้การหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตอนที่ 4 ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วแจกแจงหาลำดับความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยสภาพและปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสภาพและขนาดของสถานศึกษา สามารถสรุปผลการศึกษาได้ตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่รองลงมาคือ ด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ ส่วนด้านที่มีระดับปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่

1.1 ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การศึกษาสภาพการวางแผนงานการสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุง และ สถานศึกษาจัดให้มีอาคารสถานที่ที่มีสภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงเพิ่มขึ้น ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ มีการศึกษาสภาพการจัดหางบประมาณจัดสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงจากองค์กรอื่นๆ

1.2 ด้านการใช้อาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีการปฏิบัติระดับมาก โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการจัดการใช้อาคารสถานที่ที่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสถานศึกษา รองลงมาคือ มีการจัดให้บริการอาคารสถานที่แก่ชุมชน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ มีการจัดทำแผนผังอาคารสถานที่อย่างชัดเจน

1.3 ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีการปฏิบัติระดับมากที่สุดโดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการบำรุงรักษาซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี รองลงมาคือ มีการสร้างความตระหนักให้ครูในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุดคือ การศึกษาสภาพการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศที่ร่มรื่นสวยงามและ มีการจัดบุคลากรรับผิดชอบการบำรุงรักษาอาคารสถานที่

1.4 ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด คือ มีการจัดบุคลากรรับผิดชอบควบคุมดูแลอาคารสถานที่ รองลงมาคือ มีการจัดวางระบบและมาตรการการควบคุมดูแลอาคารสถานที่อย่างชัดเจน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ มีการควบคุมดูแลอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน

1.5 ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด คือ มีการสรุปผลการปรับปรุงงานอาคารสถานที่ รองลงมาคือ มีการประเมินผลการบริหารงานอาคารสถานที่โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุดคือมีการควบคุมดูแลอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน

2. ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีปัญหาสูงที่สุด คือ การประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ รองลงมาคือด้านการควบคุม ดูแลอาคารสถานที่ และด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ ส่วนด้านที่มีระดับปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการใช้อาคารสถานที่

2.1 ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีการปัญหาสูงสุด คือ มีการศึกษาสภาพงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาโดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีระดับระดับน้อย รองลงมา คือ มีการศึกษาสภาพการจัดหางบประมาณจัดสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงจากองค์กรอื่นๆ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ มีการศึกษาสภาพการวางแผนงานการสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุง

2.2 ด้านการใช้อาคารสถานที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีการปัญหาสูงสุด คือ มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสม รองลงมา คือ มีการจัดระเบียบการใช้อาคารสถานที่อย่างชัดเจน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ มีการจัดให้บริการอาคารสถานที่แก่ชุมชน

2.3 ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีการปัญหาสูงสุด คือ มีการวิเคราะห์สภาพการบำรุงรักษาอาคารสถานที่รองลงมา คือ มีการศึกษาสภาพการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศที่ร่มรื่นสวยงาม ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ มีการบำรุงรักษาซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี

2.4 ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีการปัญหาสูงสุด คือ มีการกำกับติดตามงานอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ มีการจัดบุคลากรรับผิดชอบควบคุมดูแลอาคารสถานที่ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ มีการจัดวางระบบและมาตรการการควบคุมดูแลอาคารสถานที่อย่างชัดเจน

2.5 ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีการปัญหาสูงสุด คือ มีการสรุปผลการปรับปรุงงานอาคารสถานที่

รองลงมา คือมีการประเมินผลการบริหารงานอาคารสถานที่โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศงานอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติมากกว่าครูผู้สอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีปัญหาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

6. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมมีปัญหาไม่แตกต่างกัน

7. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปรากฏดังนี้

7.1 ด้านการจัดการสร้างอาคารสถานที่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ สถานศึกษาควรมีการจัดสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงเพิ่มขึ้น บุคลากรควรศึกษาสภาพงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาโดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง บุคลากรควรศึกษาสภาพจัดทำแผนยุทธศาสตร์งานอาคารสถานที่และปรับปรุง และสถานศึกษาควรจัดให้มีอาคารสถานที่ที่มีสภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บุคลากรควรศึกษาสภาพการวางแผนงานการสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุง

7.2 ด้านการใช้อาคารสถานที่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ควรมีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสม ควรมีการจัดทำแผนผังอาคารสถานที่อย่างชัดเจน ควรมีการจัดระเบียบการใช้อาคารสถานที่อย่างชัดเจน ควรมีการจัดให้บริการอาคารสถานที่แก่ชุมชนและควรมีการใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด

7.3 ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ควรมีการวิเคราะห์สภาพการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ควรมีการตรวจสอบอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ ควรมีการจัดสรรงบประมาณการบำรุงรักษาสภาพอาคารสถานที่อย่างเหมาะสม ควรมีการบำรุงรักษาซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี และควรมีการศึกษาสภาพการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศที่ร่มรื่นสวยงาม

7.4 ด้านการควบคุม ดูแลรักษาอาคารสถานที่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ควรมีการจัดเก็บเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ ควรมีการจัดวางระบบและมาตรการการควบคุมดูแลอาคารสถานที่อย่างชัดเจน ควรมีการปฏิบัติตามระเบียบการควบคุมดูแลอาคารสถานที่อย่างถูกต้อง ควรมีการจัดบุคลากรรับผิดชอบควบคุมดูแลอาคารสถานที่และควรมีการควบคุมดูแลอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน (ตารางที่ 26)

7.5 ด้านการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ควรมีการประเมินผลการบริหารงานอาคารสถานที่โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ควรมีการวางแผนเพื่อปรับปรุงการบริหารงานอาคารสถานที่ให้ดีขึ้น ควรมีการประเมินผลการบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างมีระบบ ควรมีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่เป็นระยะอย่างต่อเนื่องและควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศงานอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่รองลงมาคือ ด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ ส่วนด้านที่มีระดับปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเวียบ สวัสดิผล (2547, หน้า 86) พบว่าไม่แตกต่างกันโดยการดำเนินการพัฒนา โดยใช้

กลยุทธ์ การประชุมระดมสมอง การศึกษาดูงาน การประสานงานสร้างความตระหนัก สร้างความเข้าใจ และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา การประชุม สรุปผลการดำเนินงาน 3 ระยะ และการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาการดำเนินงานนั้น ทำให้การดำเนินงานมีขั้นตอนเป็นระบบ ทันต่อเหตุการณ์ และตรงกับความต้องการของนักเรียน ครู-อาจารย์ นักการภารโรง และชุมชน รวมทั้งอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมเกิดการเปลี่ยนแปลง คือมีความสะอาด สวยงามร่มรื่น ความเป็นระเบียบ มีความแข็งแรง ทนทาน ปลอดภัย และเชื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากยิ่งขึ้น บุคลากรภายในสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง

2. ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีปัญหาสูงที่สุด คือ คือ การประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ รองลงมาคือด้านการควบคุมดูแล อาคารสถานที่ และด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ ส่วนด้านที่มีระดับปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการใช้อาคารสถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเรียบสวัสดิผล (2547, หน้า 74) การดำเนินการพัฒนา โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมระดมสมอง การศึกษาดูงาน การประสานงานสร้างความตระหนัก สร้างความเข้าใจ และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา การประชุม สรุปผลการดำเนินงาน 3 ระยะ และการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาการดำเนินงานนั้น ทำให้การดำเนินงานมีขั้นตอนเป็นระบบ ทันต่อเหตุการณ์ และตรงกับความต้องการของนักเรียน ครู-อาจารย์ นักการภารโรง และชุมชน รวมทั้งอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมเกิดการเปลี่ยนแปลง คือมีความสะอาด สวยงามร่มรื่น ความเป็นระเบียบ มีความแข็งแรง ทนทาน ปลอดภัย และเชื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากยิ่งขึ้น บุคลากรภายในสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสิ่งสำคัญ คือ มีความตระหนักและมีแรงจูงใจในการช่วยพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาทั้ง 7 ด้าน มากขึ้น รวมทั้งรู้จักใช้ และดูแลรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมดียิ่งขึ้น ส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา โดยวิธีประชุม ระดมสมอง และการประสานงานสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา ได้แก่ การจัดกิจกรรมรณรงค์ การจัดกิจกรรมยกย่อง การจัดกิจกรรมชุมชนร่วมกับนักเรียนและรวมไปถึงการนิเทศกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จะช่วยให้การพัฒนาเป็นระบบและประสบความสำเร็จตรงตามความต้องการของทุกฝ่าย

3. สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ พบว่าเป็น การศึกษาสภาพการวางแผนงานการสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุง และ สถานศึกษาจัดให้มีอาคารสถานที่ที่มีสภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงเพิ่มขึ้น ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ มีการศึกษาสภาพการจัดหางบประมาณจัดสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงจากองค์กรอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Thorntorn (1977, หน้า 428) ได้ศึกษาถึงการออกแบบการก่อสร้างและการวางผังโรงเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้สอยได้ศึกษาจากโรงเรียนในรัฐอินเดียน่า ผลการวิจัยสรุปว่าการออกแบบอาคารเรียนจะต้องคำนึงถึงความสะดวกของการใช้ประโยชน์หลายๆอย่าง ในราคาที่เหมาะสม เจ้าหน้าที่โรงเรียนที่มีความรับผิดชอบด้านอาคารสถานที่ต้องพิจารณาคำนึงถึงการก่อสร้าง การออกแบบกระบวนการก่อสร้าง ตลอดจนการประกวดราคาทำสัญญาต้องระวังมิให้ผู้รับจ้างใช้วัสดุก่อสร้างที่มีคุณภาพต่ำหรือใช้วัสดุอย่างอื่นแทน

4. ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ พบว่าด้านที่มีปัญหาสูงที่สุด คือ การประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ รองลงมาคือด้านการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ และด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ ส่วนด้านที่มีระดับปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการใช้อาคารสถานที่ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Adair (1982) ได้ศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับความสำคัญของภารกิจและความชำนาญที่ได้จากการจัดกิจกรรม ผลการวิจัยเป็นดังนี้ ผู้บริหารส่วนมากมีความชำนาญพิเศษในการจัดการกับปัญหาอาคารสถานที่ การประเมินผลงานการประชุมครู การเป็นประธาน ประสพการณ์การเป็นผู้บริหารและขนาดโรงเรียนไม่เป็นตัวแปรที่ส่งผลในระดับนัยสำคัญกับความชำนาญเป็นพิเศษกับปัญหาใดๆ

5. เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพโดยรวมมีการปฏิบัติ โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารและครูผู้สอนมีการปฏิบัติแตกต่างกันในเรื่องการจัดการสร้างอาคารสถานที่ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สวัสดิ์มิล (2547, หน้า 92) พบว่าไม่แตกต่างกัน การดำเนินการพัฒนา โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมระดมสมอง การศึกษาดูงาน การประสานงานสร้างความตระหนัก สร้างความเข้าใจ และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา การประชุม สรุปผลการดำเนินงาน 3 ระยะ และการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาการดำเนินงานนั้น ทำให้การดำเนินงานมีขั้นตอนเป็นระบบ ทันต่อเหตุการณ์ และตรงกับ

ความต้องการของนักเรียน ครู-อาจารย์ นักการภารโรง และชุมชน รวมทั้งอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมเกิดการเปลี่ยนแปลง คือมีความสะอาด สวยงามร่มรื่น มีความเป็นระเบียบ มีความแข็งแรง ทนทาน ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากยิ่งขึ้น บุคลากรภายในสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสิ่งสำคัญ คือ มีความตระหนัก และมีแรงจูงใจในการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาทั้ง 7 ด้าน มากขึ้น รวมทั้งรู้จักใช้ และดูแลรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมดียิ่งขึ้น ส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา โดยวิธีประชุม ระดมสมอง และการประสานงาน สร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา ได้แก่ การจัดกิจกรรมรณรงค์ การจัดกิจกรรมยกย่อง การจัดกิจกรรมชุมชนร่วมกับนักเรียนและรวมไปถึงการนิเทศกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจะช่วยให้การพัฒนาเป็นระบบและประสบความสำเร็จตรงตามความต้องการของทุกฝ่าย

6. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพโดยรวมมีการปฏิบัติ ไม่แตกต่าง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารและครูผู้สอนโดยที่ผู้บริหารมีระดับปัญหาสูงกว่าครูผู้สอนในเรื่องด้านการควบคุมดูแล อาคารสถานที่ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด สุชาติ ชาญจรูญ , ดร. นันทรัตน์ เจริญผล (2552, หน้า 106) พบว่า แตกต่างกันโดยเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรวมจากมากไปหาน้อยดังนี้ อาคารเรียนห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการ ใช้ งาน บริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ

7. เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่าง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งสอดคล้องกับ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารและครูผู้สอนมีระดับการปฏิบัติที่แตกต่างกันโดยที่ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดกลางมีระดับการปฏิบัติที่แตกต่างในเรื่องการควบคุมดูแลอาคารสถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 115) ได้กล่าวว่า การควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ ผู้บริหาร คณะครู นักการภารโรง นักเรียน และชุมชนนั้น จะต้องเป็นกลไกในการช่วยกันเฝ้าระวัง สอดส่อง เป็นหูเป็นตา ควบคุมดูแล อาคารสถานที่ ถือเสมือนว่าเป็นทรัพย์สินของ

ส่วนรวม รักษาความสงบ เรียบร้อย ปลอดภัยจากอุบัติเหตุ อุบัติภัยต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นภายในโรงเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชาติ ขำขจร ,ดร. นันทรัตน์ เจริญผล (2552, หน้า 115) พบว่า แตกต่างกันได้โดยได้ศึกษาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบทั้ง 12 มาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรวมจากมากไปหาน้อยดังนี้ อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้งาน บริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ ผู้บริหารเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้การดำเนินงานของโรงเรียนได้ ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ กระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตรงตามสภาพจริง หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม/ท้องถิ่นและผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ครู/ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ ในวิชาที่สอนและประพฤติตนเหมาะสมกับวิชาชีพครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับสูง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

8. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมมีระดับปัญหาไม่แตกต่าง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารและครูผู้สอนมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันโดยที่ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีระดับปัญหาไม่แตกต่าง ในเรื่องการบริหารรักษาอาคารสถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 8-9) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ไว้ ดังนี้ สสำรวจสภาพของอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องพิเศษ และบริเวณโรงเรียน ว่ามีการชำรุดทรุดโทรม วางแผนร่วมกันระหว่างครู นักการภารโรง และกรรมการโรงเรียน โรงเรียนและชุมชนร่วมกันปรับปรุงซ่อมแซม วางแผนป้องกัน แก้ไขมลภาวะ และเสริมสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อม ที่ดีเหมาะสม ครูและนักเรียนร่วมกันปรับปรุงและตกแต่งภายในห้องเรียนและห้องพิเศษให้สวยงาม เป็นระเบียบและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัชวาลย์ จันทรศรี (2547, หน้า 92) พบว่าไม่แตกต่างพบว่าในสภาพปัจจุบันสถานศึกษา มีปัญหาในเรื่องอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมหลายด้าน เช่น บริเวณสถานศึกษาคับแคบมีฝุ่นละอองและน้ำท่วมขังในฤดูฝน อาคารเรียนบางหลังชำรุดทรุดโทรม บริเวณสถานศึกษาไม่สะอาด นักเรียนทิ้งเศษกระดาษไม่เป็นที่ ขาดสวนหย่อมหรือที่พักผ่อนหย่อน

ใจ สนามเด็กเล่นไม่เพียงพอและไม่เหมาะสมกับพัฒนาการทางร่างกายของเด็ก ถนนในสถานศึกษาเป็นหลุมเป็นบ่อ ป้ายนิเทศ ป้ายประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม ไม้ดอกไม้ประดับไม่เพียงพอ ทั้งนี้มีสาเหตุจากการปฏิบัติงานอย่างไม่มีระบบและวิธีการที่เหมาะสมขาดความเอาใจใส่ ขาดความรับผิดชอบ บุคลากรไม่ตระหนักและไม่เห็นความสำคัญของงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ผู้ศึกษาและผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จึงได้ร่วมกันระดมความคิดเพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนา คือการประชุมปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การมอบหมายงานและการนิเทศ กำกับติดตาม ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในวงรอบที่ 1 ผลการพัฒนาพบว่า การพัฒนาการปฏิบัติงานตามกรอบงานทั้ง 6 ด้าน ได้ผลตามเป้าหมายที่วางไว้เป็นอย่างดีใน 4 กรอบงาน คือ การใช้อาคารสถานที่ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การควบคุมดูแลอาคารสถานที่ และการประเมินผลการปฏิบัติงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ส่วน 2 กรอบงาน คือ การจัดสิ่งแวดล้อมให้ร่มรื่น สะอาดสวยงามปลอดภัยจากอุบัติเหตุ และโรคติดต่อ และการจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับพัฒนาการทางร่างกายของนักเรียน พบว่า ยังมีปัญหาเนื่องจากเงื่อนไขในเรื่องเวลาและฤดูกาล ซึ่งก็ได้แก้ไขในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหา 3 กลยุทธ์ คือ การประชุมระดมความคิดของผู้ร่วมปฏิบัติงานร่วมกับผู้ร่วมศึกษา การจัดทำโครงการ/แบ่งกลุ่มงานใหม่และการนิเทศ กำกับติดตาม ให้มากขึ้น ผลปรากฏว่า การพัฒนาการปฏิบัติงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการ ตามกระบวนการ วิจัยเชิงปฏิบัติการและกลยุทธ์ต่างๆ ทั้ง 2 วงรอบ ส่งผลให้สถานศึกษาบ้านโพนครกในปัจจุบันได้รับการพัฒนาด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างสมบูรณ์ ทุกประการ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยทำให้ทราบถึงปัญหาในการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารและการแก้ปัญหาในการบริหารงานอาคารสถานที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในหน่วยงานอื่น และการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะ

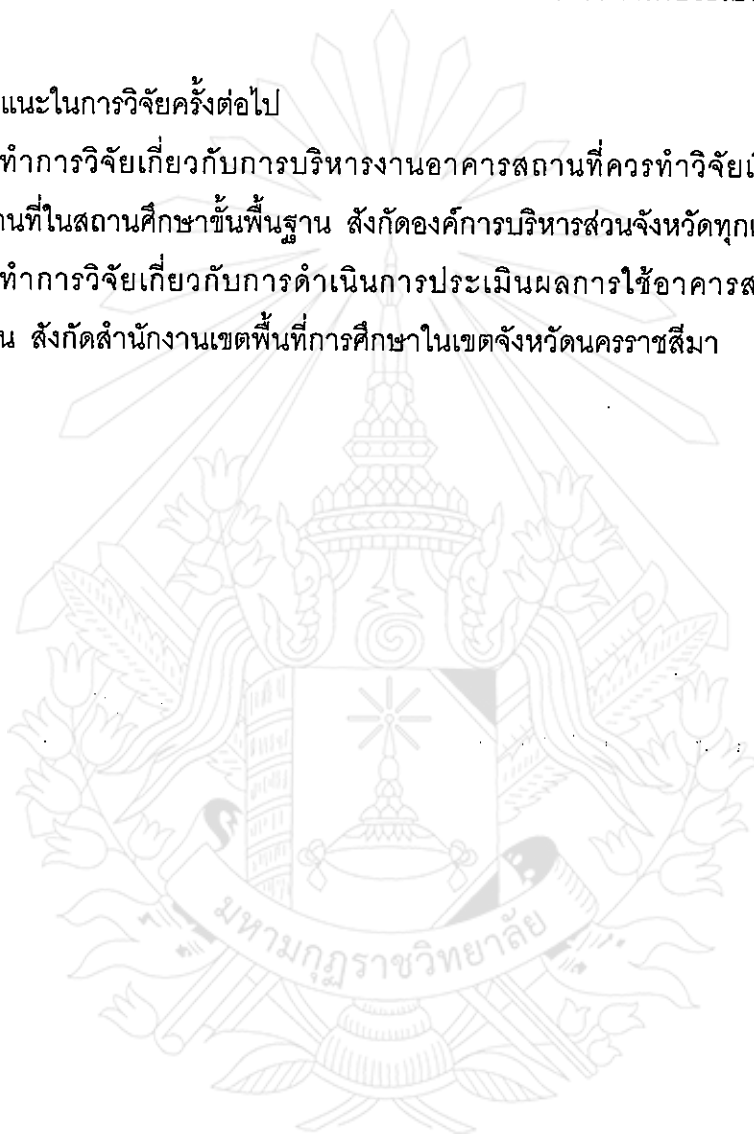
1.1 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ เป็นข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดดังนั้น ผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานศึกษาและองค์การบริหารส่วนจังหวัด

นครราชสีมาในด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดหางบประมาณจัดสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงจากองค์กรอื่นๆ

1.2 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่เป็นด้านที่มีปัญหาสูงสุด ดังนั้นผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานศึกษาและองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาควรมีการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่เป็นประจำเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานอาคารสถานที่ควรทำวิจัยเรื่องการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกแห่ง
2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดนครราชสีมา

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

- กนกวลี ชูชัยยะ. (2545). พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์นักพัฒนาที่โลกยกย่อง. กรุงเทพฯ : เกรท เอ็ดดูเคชั่น.
- กำพล แสลงบุญเรือง. (2542). การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน. (2541). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2547). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร.
- ทวีสิทธิ์ สิทธิกร. (2541). หลักและการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- นันทพงศ์ วงศ์ประสิทธิ์, สราวุธ สมอินสอน. (2549). การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานศึกษาเทศบาลนครลำปาง. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- แบบประเมินตามแนวบัญญัติ 10 ประการ. (2540). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- พิชัย เสงี่ยมจิตร. (2542). การบริหารสถาบันเพื่อความเป็นเลิศ. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, และวิบูลย์ ไตวณะบุตร. (2542). หลักและทฤษฎีการบริหาร การศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550. (2550). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลมัย พวงเพชร. (2547). การบริหารงานอาคารสถานที่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และสติวดิโอ.
- วิชัย ต้นศิริ. (2539). "ความหมายและจุดหมายของการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน". โฉมหน้าการศึกษาไทย : อนาคตและบทวิเคราะห์ ชุดความคิด-ความรู้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิชัย ต้นศิริ. (2549). *อุดมการณ์ทางการศึกษา : ทฤษฎี และภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพงษ์ เสาภายน. (2548). *หลักการบริหารการศึกษา : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บิ๊ค พอยท์.
- สมชาย บำรุงทรัพย์. (2548). *รวมกฎหมายท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : สกายบุ๊คส์.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง, (ม.ป.ป.). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : มิตรภาพ การพิมพ์
- สุชาติ ขำจร, อาจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญผล. (2552). *สภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพ การเรียนของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เส้นทางสู่โรงเรียนในอุดมคติ. (2541). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

- ชัชวาลย์ จันทร์ศรี. (2547). *การพัฒนาการปฏิบัติงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน : โรงเรียนบ้านโพนครก อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตมหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชาติรี แก้วมา. (2542). *การศึกษาปัญหาการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตมหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฐิติยา เนตรวงษ์. (2551). *การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้อาคารสถานที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตมหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ถนอม ทองพันชั่ง. (2541). *ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษที่มีต่อการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตมหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ทรงชัย เชื้อเมืองพาน. (2541). การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนปฏิรูป การศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ใจ จังหวัดเชียงราย. *การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตมหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทิวา สุริยะ. (2541). การบริหารงานอาคารสถานที่ของโรงเรียนดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย. *การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิบูลย์พันธ์ สาทอง. (2542). ศึกษาบทบาทด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เรียบ สวัสดิผล. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เทศบาลวัดเวฬุ วันอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด. *การค้นคว้าอิสระ บริหาร การศึกษา*. บัณฑิตมหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วชิรพงษ์ จุฑาเทศ. (2547). การพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมโดยใช้กิจกรรม 5 ส โรงเรียน ไทย วารวิทยาคมอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์. *การค้นคว้าอิสระ บริหาร การศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สังวาล วุฒเสลา. (2548). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สายันต์ ยิ่งสง่า. (2547). การพัฒนางานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบ้านจ้อหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. *การค้นคว้าอิสระ บริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

2. ภาษาอังกฤษ

1) Bookd

- Adair, William. (1982). *A guide to teaching American Literature* Bangkok : Chandrakasem teachers College.
- Joyce, C. F. Jr. (October 1992). "Parental Choice in Public Elementary School: Who Chooses and Why (School Choice)". *Dissertation Abstracts International*. 53 : 53 / 04 DAI-A.

Taylor, J. H. (December 1976). "A Study of Designing Features in Fifteen Selected Virginia Middle Schools and Three Nationally Recognized Middle Schools".

Dissertation Abstract International. 37 : 3329-A

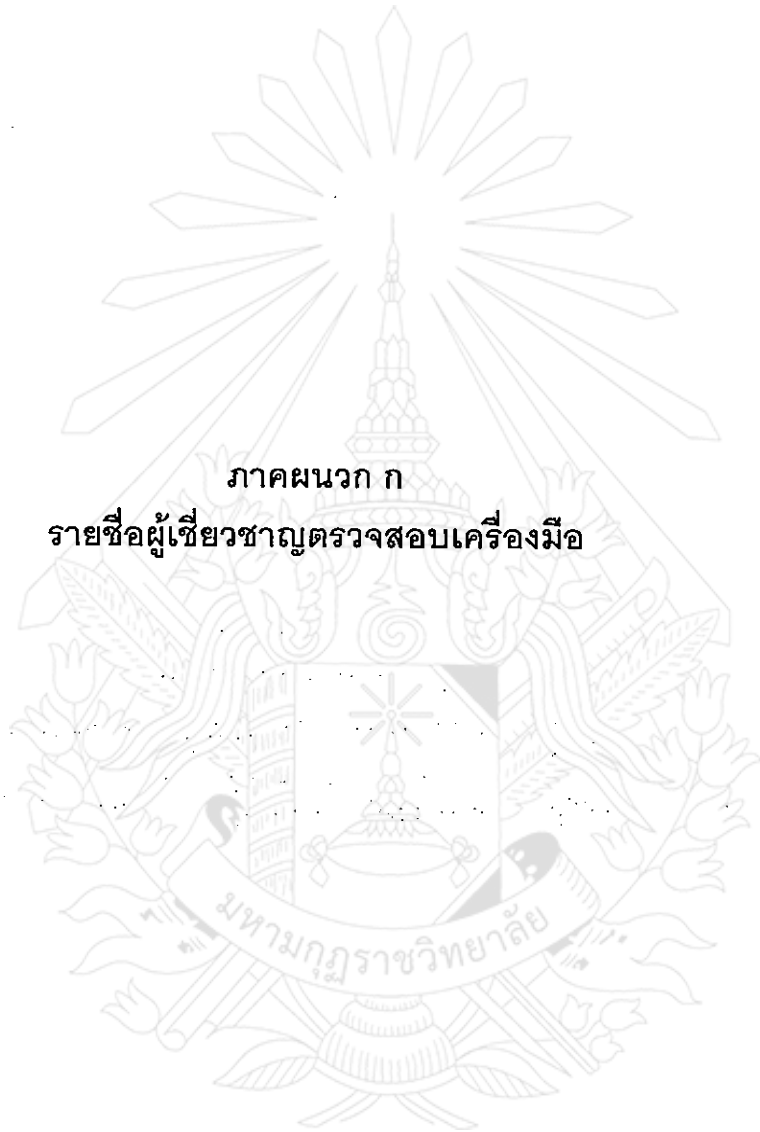
Thorntorn, James A. (1977). *Aginy in a Changing Society* Belmont Wadsworth.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. นายเรืองชัย แก้วอาจ

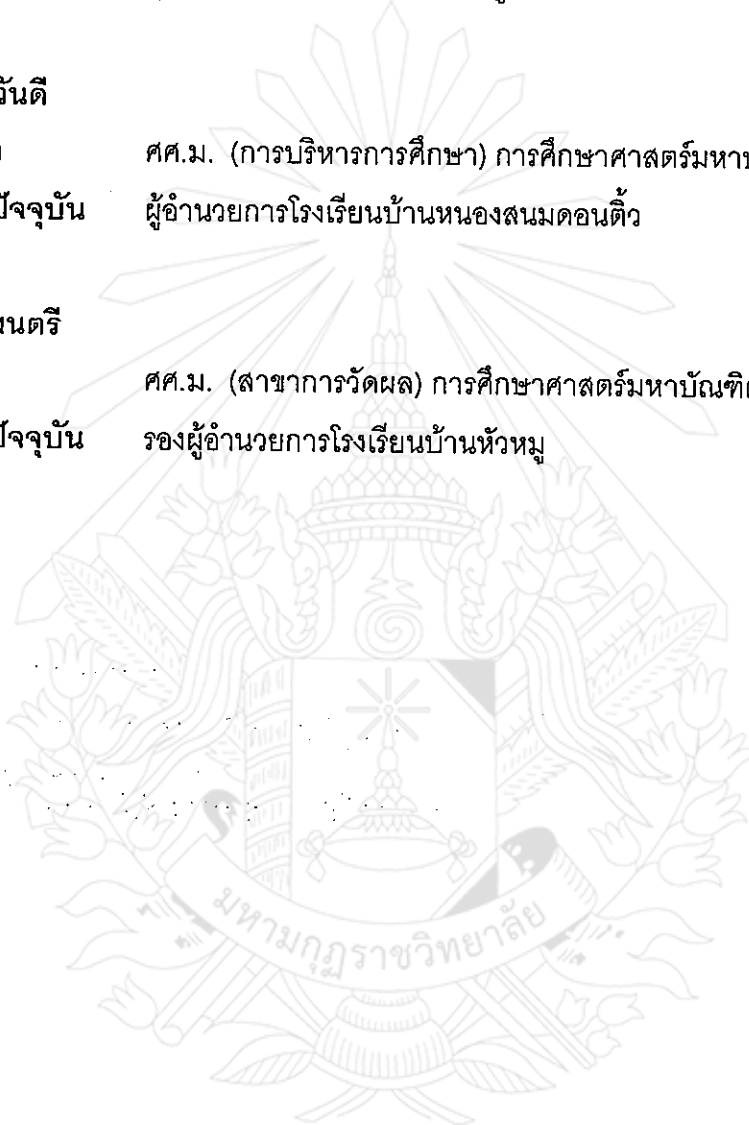
การศึกษา ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัวหมู

2. นายสมาน พบวันดี

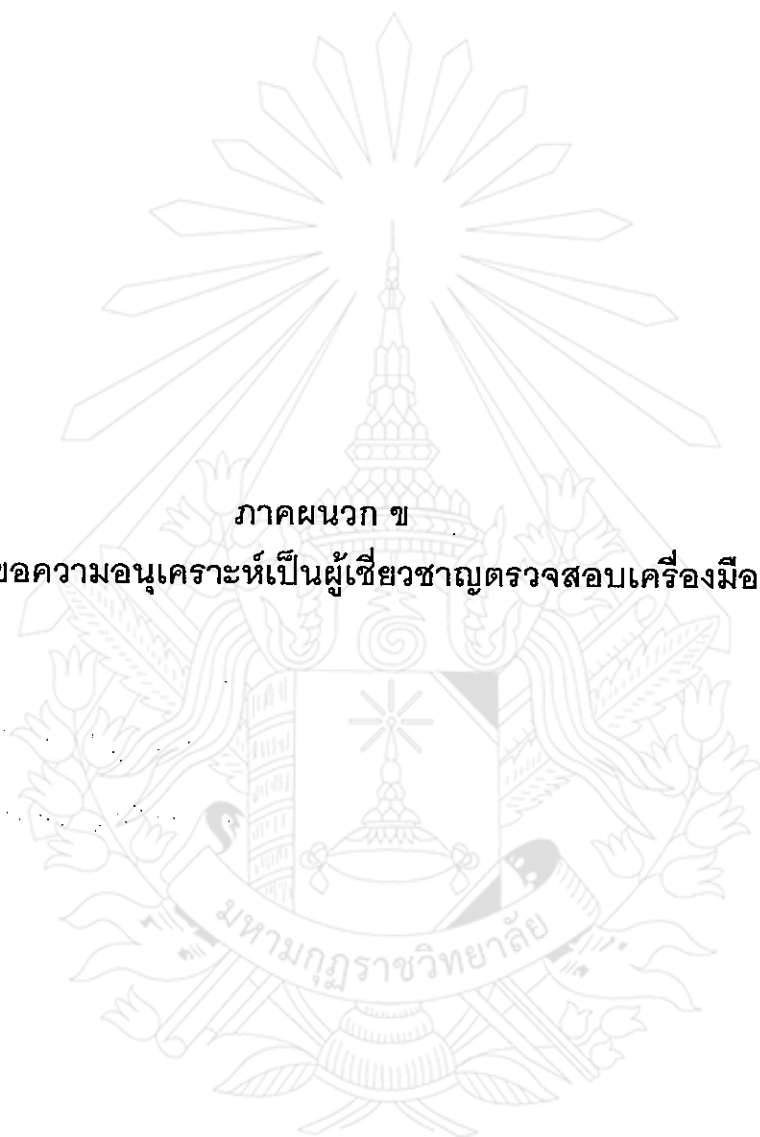
การศึกษา ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองสนมดอนดี

3. นายชยานนต์ มนตรี

การศึกษา ศศ.ม. (สาขาการวัดผล) การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
ตำแหน่งปัจจุบัน รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัวหมู

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๒๔๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายเรืองชัย แก้วอาจ

ด้วย นายกิตติศักดิ์ มั่นทองพิทักษ์ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระราชปรีดิวิมล)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.๐-๓๒๕๑-๘๓๖๔,๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

Http:// www.rec.mbu.ac.th

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๒๔๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายสมาน พบวันดี

ด้วย นายกิตติศักดิ์ มั่นทองพิทักษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขออนุมัติคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระราชปรีดีวิมล)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.๐-๓๒๕๑-๘๓๖๔,๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

Http:// www.rec.mbu.ac.th

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๒๔๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายชยานนต์ มนต์รี

ด้วย นายกิตติศักดิ์ มั่นทองพิทักษ์ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระราชปริยัติวิมล)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

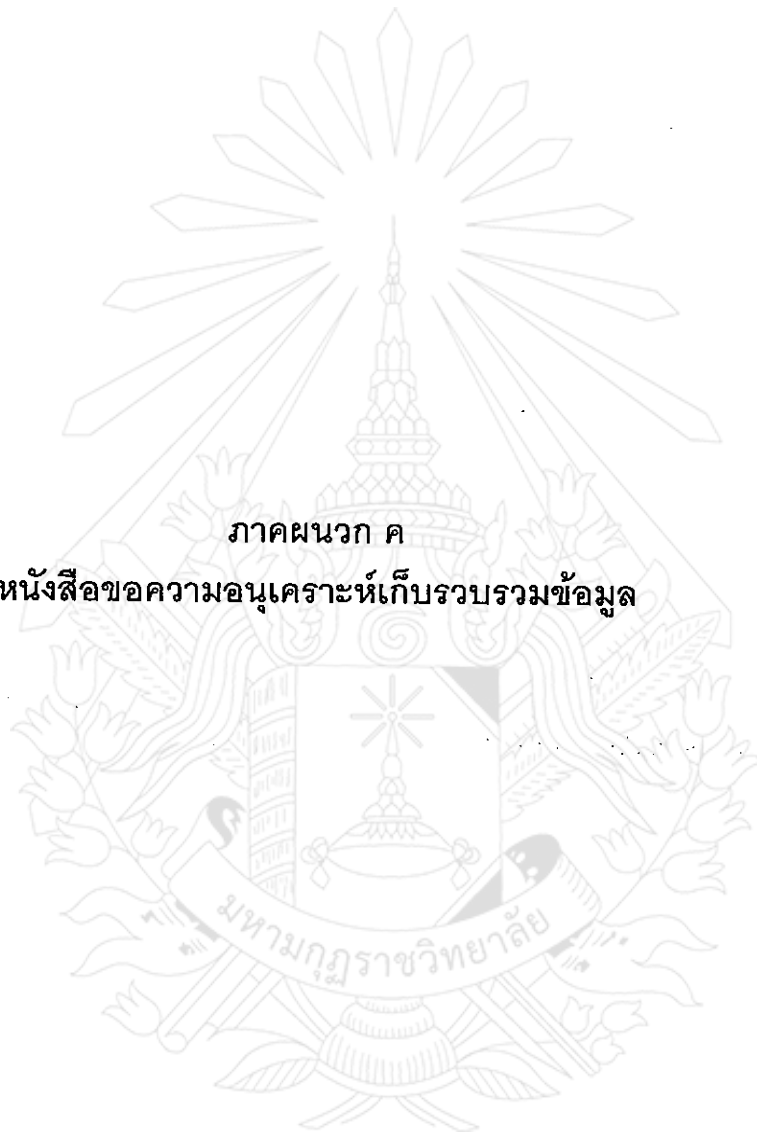
ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.๐-๓๒๕๑-๘๓๖๔,๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

Http:// www.rec.mbu.ac.th

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๒๘๒

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ด้วย นายกิตติศักดิ์ มั่นทองพิทักษ์ นักศึกษาด้านสาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดัง ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวัน เวลานั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระราชาปริยัติวิมล)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๓๒๕๑-๘๓๖๔, ๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

Http:// www.rec.mbu.ac.th

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

2. การตอบแบบสอบถามของท่านมีคุณค่าต่อการวิจัยและจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด เพราะการวิจัยมุ่งภาพรวม จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง

3. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการพัฒนาในการบริหารงานอาคารสถานที่

ขอความกรุณาท่านได้โปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริงให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อทั้ง 4 ตอน ข้อมูลในแบบสอบถามนี้ จะไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด ทั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาจากท่านช่วยบรรจุแบบสอบถามลงในซองเอกสารที่เจ้าหน้าที่ของถึง นางทองแก้ว ควรสุทธิ แล้วส่งเอกสารกลับถึงผู้วิจัยทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ที่ระบุไว้

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้

นายกิตติศักดิ์ มั่นทองพิทักษ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

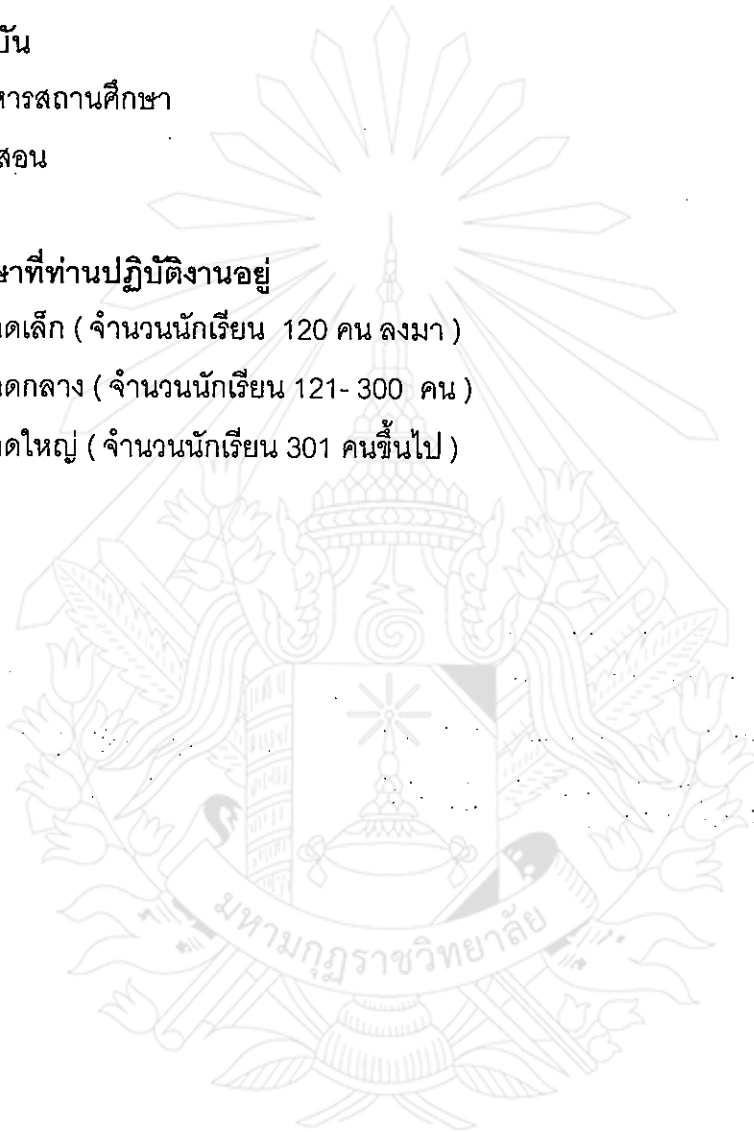
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. สถานภาพปัจจุบัน

- () ผู้บริหารสถานศึกษา
- () ครูผู้สอน

2. ขนาดสถานศึกษาที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

- () ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 120 คน ลงมา)
- () ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121- 300 คน)
- () ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาชั้น พื้นฐานคำชี้แจง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างตามระดับสภาพความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพียงข้อละ 1 ช่อง แต่ละข้อมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างกระดาษแบบสอบถาม

ข้อที่	สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
0	มีการศึกษาสภาพจัดทำแผนยุทธศาสตร์งานอาคารสถานที่					

ข้อ	สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่	ความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	การจัดสร้างอาคารสถานที่ มีการศึกษาสภาพงานอาคารสถานที่ใน สถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้อง					
2.	มีการศึกษาสภาพจัดทำแผนยุทธศาสตร์งาน อาคารสถานที่และปรับปรุง					
3.	สถานศึกษามีสภาพการจัดสร้างอาคาร สถานที่และปรับปรุงเพิ่มขึ้น					
4.	มีการศึกษาสภาพการวางแผนงานการสร้าง อาคารสถานที่และปรับปรุง					
5.	มีการศึกษาสภาพการจัดหางบประมาณ จัดสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงจาก องค์กรอื่นๆ					
6.	สถานศึกษาจัดให้มีอาคารสถานที่ที่มีสภาพ เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
7.	มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศสภาพการใช้ อาคารสถานที่					
8.	การใช้อาคารสถานที่ มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่าง เหมาะสม					
9.	มีการจัดทำแผนผังอาคารสถานที่อย่างชัดเจน					
10.	มีการใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่าเกิด ประโยชน์สูงสุด					
11.	มีการจัดให้บริการอาคารสถานที่แก่ชุมชน					
12.	มีการจัดระเบียบการใช้อาคารสถานที่อย่าง ชัดเจน					

ข้อ	สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่	ความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13.	มีการจัดใช้อาคารสถานที่ที่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสถานศึกษา					
14.	การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ มีการวิเคราะห์สภาพการบำรุงรักษาอาคารสถานที่					
15.	มีการตรวจสอบสภาพอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ					
16.	มีการจัดสรรงบประมาณการบำรุงรักษาสภาพอาคารสถานที่อย่างเหมาะสม					
17.	มีการบำรุงรักษาซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี					
18.	มีศึกษาสภาพการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศที่ร่มรื่นสวยงาม					
19.	มีการสร้างความตระหนักให้ครู ในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่					
20.	มีการจัดบุคลากรรับผิดชอบการบำรุงรักษา งานอาคารสถานที่					
21.	การควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ มีการจัดเก็บเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ					
22.	มีการปฏิบัติตามระเบียบการควบคุม ดูแล อาคารสถานที่อย่างถูกต้อง					
23.	มีการจัดวางระบบและมาตรการการควบคุมดูแลอาคารสถานที่อย่างชัดเจน					
24.	มีการจัดบุคลากรรับผิดชอบควบคุม ดูแล อาคารสถานที่					

ข้อ	สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่	ความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
25.	มีการควบคุม ดูแลอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน					
26.	มีการกำกับ ติดตาม งานอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ					
27.	การประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ มีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง					
28.	มีการประเมินผลการบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างมีระบบ					
29.	มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศงานอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ					
30.	มีการประเมินผลการบริหารงานอาคารสถานที่โดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วม					
31.	มีการวางแผนเพื่อปรับปรุงการบริหารงานอาคารสถานที่ให้ดีขึ้น					
32.	มีการสรุปผลการปรับปรุงงานอาคารสถานที่					

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างตามระดับปัญหาความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ	ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่	ความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	การจัดสร้างอาคารสถานที่ ไม่มีการศึกษางานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง					
2.	ไม่มีการศึกษาการจัดทำแผนยุทธศาสตร์งานอาคารสถานที่และปรับปรุง					
3.	ไม่มีการศึกษาการจัดทำแผนยุทธศาสตร์งานอาคารสถานที่และปรับปรุง					
4.	สถานศึกษาไม่มีการจัดสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงเพิ่มขึ้น					
5.	ไม่มีการวางแผนงานการสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุง					
6.	ไม่มีการจัดหางบประมาณจัดสร้างอาคารสถานที่และปรับปรุงจากองค์กรอื่นๆ					
7.	สถานศึกษาไม่มีการจัดให้มีอาคารสถานที่ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
8.	ไม่มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศการใช้อาคารสถานที่					
9.	การใช้อาคารสถานที่ ไม่มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสม					

ข้อ	ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่	ความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10.	ไม่มีการจัดทำแผนผังอาคารสถานที่อย่างชัดเจน					
11.	ไม่มีการใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด					
12.	ไม่มีการจัดให้บริการอาคารสถานที่แก่ชุมชน					
13.	ไม่มีการจัดระเบียบการใช้อาคารสถานที่อย่างชัดเจน					
14.	ไม่มีการจัดใช้อาคารสถานที่ที่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสถานศึกษา					
15.	การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ไม่มีการวิเคราะห์การบำรุงรักษาอาคารสถานที่					
16.	ไม่มีการตรวจสอบอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ					
17.	ไม่มีการจัดสรรงบประมาณการบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างเหมาะสม					
18.	ไม่มีการบำรุงรักษาซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี					
19.	ไม่มีการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศที่ร่มรื่นสวยงาม					
20.	ไม่มีการสร้างความตระหนักให้ครู ในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่					
21.	ไม่มีการจัดบุคลากรรับผิดชอบการบำรุงรักษาอาคารสถานที่					

ข้อ	ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่	ความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
23.	ไม่มีการจัดเก็บเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ					
24.	ไม่มีการปฏิบัติตามระเบียบการควบคุม ดูแลอาคารสถานที่อย่างถูกต้อง					
25.	ไม่มีการจัดวางระบบและมาตรการการควบคุม ดูแลอาคารสถานที่อย่างชัดเจน					
26.	ไม่มีการจัดบุคลากรรับผิดชอบควบคุม ดูแลอาคารสถานที่					
27.	ไม่มีการควบคุม ดูแลอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน					
28.	ไม่มีการกำกับ ติดตาม งานอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ					
29.	การประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ ไม่มีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง					
30.	ไม่มีการประเมินผลการบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างมีระบบ					
31.	ไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศงานอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ					
32.	ไม่มีการประเมินผลการบริหารงานอาคารสถานที่โดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วม					
33.	ไม่มีการวางแผนเพื่อปรับปรุงการบริหารงานอาคารสถานที่ให้ดีขึ้น					
34.	ไม่มีการสรุปผลการปรับปรุงงานอาคารสถานที่					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงานอาคารสถานที่

คำชี้แจง : เพื่อให้มีการพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่ใสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ขอความกรุณาได้ตอบข้อเสนอแนะในส่วนที่
กำหนดไว้ให้ครบทั้ง 5 ด้าน

1. การสร้างอาคารสถานที่

.....

.....

.....

2. การใช้อาคารสถานที่

.....

.....

.....

3. การบำรุงรักษาสถานที่

.....

.....

.....

4. การควบคุมดูแลสถานที่

.....

.....

.....

5. การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ
ตารางแสดง ค่า IOC ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น
ของแบบสอบถาม

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ข้อ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			R	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	3	1.00
2	0	+1	+1	2	.66
3	+1	+1	0	2	1.00
4	+1	+1	+1	3	1.00
5	0	+1	+1	2	.66
6	+1	0	+1	2	.66
7	+1	0	+1	2	.66
8	+1	+1	+1	3	1.00
9	+1	+1	+1	3	1.00
10	+1	+1	0	2	.66
11	0	+1	+1	2	.66
12	+1	+1	+1	3	1.00
13	+1	+1	+1	3	1.00
14	0	+1	+1	2	.66
15	0	+1	+1	2	.66
16	+1	0	+1	2	.66
17	0	+1	+1	2	.66
18	+1	+1	+1	3	1.00
19	+1	0	+1	2	.66
20	+1	+1	+1	3	1.00
21	+1	+1	+1	3	1.00
22	+1	+1	+1	3	1.00
23	+1	+1	+1	3	1.00
24	+1	+1	+1	3	1.00

ข้อ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ			R	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
25	+1	+1	+1	3	1.00
26	+1	+1	+1	3	1.00
27	0	+1	+1	2	.66
28	+1	+1	0	2	.66
29	+1	+1	+1	3	1.00
30	0	+1	+1	2	.66
31	+1	0	+1	2	.66
32	+1	+1	+1	3	.66

ค่า IOC ตั้งแต่ 0.66 - 1.00

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ ที่	ค่าอำนาจ จำแนก สภาพการ บริหาร	ข้อ ที่	ค่าอำนาจ จำแนก สภาพการ บริหาร	ข้อ ที่	ค่าอำนาจ จำแนก ปัญหาการ บริหาร	ข้อ ที่	ค่าอำนาจ จำแนก ปัญหาการ บริหาร
1	.62	25	.43	1	.65	25	.43
2	.83	26	.77	2	.56	26	.76
3	.78	27	.80	3	.74	27	.77
4	.62	28	.79	4	.49	28	.76
5	.73	29	.68	5	.65	29	.72
6	.52	30	.35	6	.38	30	.37
7	.76	31	.78	7	.71	31	.77
8	.55	32	.81	8	.57	32	.77
9	.58			9	.57		
10	.74			10	.73		
11	.83			11	.78		
12	.74			12	.73		
13	.58			13	.56		
14	.74			14	.73		
15	.70			15	.71		
16	.83			16	.78		
17	.70			17	.71		
18	.80			18	.77		
19	.78			19	.77		
20	.77			20	.76		
21	.55			21	.57		
22	.39			22	.38		
23	.78			23	.77		
24	.43			24	.43		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .96

ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ - สกุล : นายกิตติศักดิ์ มั่นทองพิทักษ์
- วัน เดือน ปี เกิด : วันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2521
- สถานที่เกิด : บ้านเลขที่ 154 หมู่ 13 บ้านพิงพวย ตำบลพิงพวย
อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ 33240
- สถานที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ 109 หมู่ 5 ตำบลหนองครก อำเภอเมือง
จังหวัดศรีสะเกษ 33000
- การศึกษา**
- พ.ศ. 2534 : ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านศรีแก้ว อำเภอศรีรัตนะ
จังหวัดศรีสะเกษ
- พ.ศ. 2540 : มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีสิริเกศ อำเภอเมือง
จังหวัดศรีสะเกษ
- พ.ศ. 2544 : ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.)
วิชาเอกเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (อิเล็กทรอนิกส์)
- พ.ศ. 2555 : ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด
- ตำแหน่ง/ สถานที่ทำงาน**
- ปัจจุบัน : ครู ค.ศ.1 โรงเรียนเมืองยางศึกษา
ตำบลเมืองยาง อำเภอเมืองยาง
จังหวัดนครราชสีมา องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา